

GRONG® kommune

Årsbudsjett 2021 ***Handlingsplan 2021*** ***Økonomiplan 2021-2024***

Illustrasjon, hjørne sørvest

Tegnet av Letnes Arkitektkontor AS

Kommunedirektørens forslag
13.november 2020

INNHALDSFORTEGNELSE

1	Kommunestyrets vedtak i sak xx/20, møte 17.12.2020	4
2	Sammendrag av budsjett og økonomiplan	4
2.1	Innledning.....	4
2.2	Generelle kommentarer til budsjett og økonomiplan.	4
2.3	Finansielle måltall	7
2.4	Omstillingsbehov fremover.....	8
2.5	Tiltak 2021 på de ulike rammeområdene.	9
2.6	Sluttkommentar	10
3	Utarbeidelse av årsbudsjettet i praksis	11
4	Visjon og overordna strategier	12
5	Selvkost	12
6	Organisering	12
6.1	Politisk organisering.....	12
6.2	Administrativ organisering.....	14
6.3	Faste styringsaktiviteter Grong kommune.....	15
7	Befolkningsutvikling	15
7.1	Innledning.....	15
7.2	Befolkningsutvikling 2010 - 2020 og prognose til 2050.....	16
8	Rammebetingelser	17
8.1	Lønnsbudsjettering	17
8.2	Sosiale kostnader	17
8.3	Arbeidsmiljø og utviklingen av tilstedeværelse.	17
8.4	Skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning	19
8.5	Utvikling i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.....	25
8.6	Flyktninger	30
8.7	Eiendomsskatt	31
8.8	Konsesjonsavgifter	31
8.9	Konsesjonskraftinntektene	32
8.10	Disposisjonsfond, investeringsfond og NTE-fondet.	32
9	Netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene	34
10	Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde	36
10.1	Generelt.	36
10.2	Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for administrasjon.	37
10.3	Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for oppvekst og familie.	39
10.4	Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for helse og omsorg.	41
10.5	Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.....	47
10.6	Premisser og utfordringer til rammeområdet kirkeformål.....	50
10.7	Premisser og utfordringer til rammeområdet politisk styring, kontroll og fellesutgifter.....	50
11	Målsettinger og handlingsplaner for Grong kommune	51
11.1	Finansielle måltall Grong kommune	51
11.2	Handlingsplan for 2021	52
12	Investeringsiltak i planperioden	58
12.1	Følgende nye investeringsiltak er foreslått gjennomført økonomiplanperioden	58

12.2	Prosjekter som videreføres fra tidligere år	58
13	Finansiering	59
14	Omstilling og effektivisering	59
14.1	Utfordringer og aktivitetsnivået fremover	59
14.2	Omstilling og effektivisering fordelt på rammeområder	59
14.3	Oppsummert omstillingsbehov ved et aktivitetsnivå som er tilpasset kommunens inntekter uten bruk av fond.....	61
14.4	Sluttkommentar	61
15	Obligatoriske budsjettskjema	65
15.1	BUDSJETTSKJEMA BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT	65
	ØKONOMIPLANPERIODEN 2021 - 2023	65
15.2	DETALJERT OPPSTILLING PKT 6 I BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT	66
15.3	ØKONOMISK OVERSIKTDRIKT - ØKONOMIPLANPERIODEN 2021 - 2024	67
15.4	BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING 2021 - 2024.....	68
15.5	INVESTERINGSBUDSJETT FOR 2021 PÅ KONTONIVÅ.	70
16	Vedlegg Gebyrregulativ	73
17	Kommunestyrets vedtak av 17.12.2020.	75
18	Vedlegg: Oversikt over investeringstiltak som er lagt inn i perioden 2020-2023.....	76

1 Kommunestyrets vedtak i sak xx/20, møte 17.12.2020

følger som vedlegg 17 bakerst i heftet.

2 Sammendrag av budsjett og økonomiplan

2.1 Innledning

Grong kommune er inne i en utfordrende økonomisk periode. Nedgang i inntekter bla. som følge av folketallsutviklingen, utfordrer oss økonomisk. Det må i løpet av 2021 gjøres en jobb både administrativt og politisk for å komme ned på et utgiftsnivå som samsvarer med kommunens inntekter. Jobben med omstilling for å oppnå balanse i budsjettene uten bruk av frie fond må starte opp så tidlig som mulig i 2021.

Nye investeringstiltak i økonomiplanperioden.

Brutto tall ligger inne nedenfor.

Prosjekt navn	Investering år / 1000 kr:			
	2021	2022	2023	2024
Oppmålingsutstyr	300 000			
Helseplattformen			600 000	4 070 000
Skallsikring GHO, GBU og adm. Bygget	200 000	200 000	300 000	
Brannstasjon		15 000 000		
Brannsentral GHO	300 000			
Brannverntiltak GHO	2 000 000	4 500 000		
Helsefløy		10 000 000	10 000 000	
Multisportsanlegg	900 000			
Utskifting kunstgress	4 700 000			
Kapasitetsøkning Formofoss vannverk – Bjørgan	12 000 000			
Pumpestasjon avløp – Bjørgan	400 000			
Pumpestasjon avløp – Harran	500 000			
Asfaltering Folkehøgskolbakken	500 000			
Ladestasjon egne EL-biler		700 000		
Mobilmast Gartland	580 000			
Investeringstilskudd Grong kirke				400 000
Investeringstilskudd Harran kirke			500 000	
SUM	22 380 000	30 400 000	11 400 000	4 470 000

Det vises til eget vedlegg 18 med oversikt over hvert enkelt investeringstiltak inkl. finansiering og driftskostnader.

2.2 Generelle kommentarer til budsjett og økonomiplan.

- Kommuneplanens samfunnsdel.
Tiltak: Revisjon av dagens kommuneplan – samfunnsdelen med sluttvedtak i 2021.

I tillegg er det lagt inn flere utviklingstiltak innenfor de ulike sektorer.

Pensjon og premieavvik.

Forsikringspremien vil reduseres noe fom. 2021 som følge av justering av uføre- og levealdersforutsetningene. Kostnadsreduksjon i KLP gir noe redusert premie. Premieavviket dvs. differansen mellom pensjonspremie og pensjonskostnad kan forventes å bli noe større fremover. Det er for 2021 budsjettert med et premieavvik, inntektsføring på 9,5 millioner. Dette gir igjen en høyere utgiftsføring fremover i tid i og med at inntektsført premieavvik 2021 skal utgiftsføres med like store beløp de kommende 7 årene.

Når det gjelder prognosen for 2021 så bygger denne på at KLP kun oppnår minimumsavkastning på sin kapitalforvaltning. De siste årene har gått langt bedre enn dette slik at kommunen har mottatt større summer i premiefond enn i opprinnelig prognose, noe som igjen gir mindre premieinnbetaling og mindre premieavvik. Hvordan dette påvirkes av Corona situasjonen er mer usikkert, men det er sannsynlig at avkastningen for 2020 – som utbetales i 2021 ikke blir like stor som tidligere år.

Skatt og rammetilskudd.

Kommunens frie inntekter i form av skatt og rammetilskudd er i utgangspunktet lagt inn med samme kronebeløp pr. år. Driftsbudsjettet videreføres i **faste priser** i økonomiplanperioden. Beløpet som er lagt inn i for 2021 harmonere med de beløp som ligger inne i forslag til statsbudsjettet for 2021.

I økonomiplanperioden er det lagt inn en del investeringer i kommende periode. Dette påvirker lånegjelda da vi ser at den øker fra 2019 med en topp i 2022 før den så er på tur nedover igjen.

Det som er svært viktig å merke seg er at renter og avdrag til låneopptak basseng(27,2 mill) og infrastruktur Grong næringspark(8,9') forutsettes finansiert ved bruk av lånemidler, men der dette finansieres med tilføring av fond fra NTE-utbytte. Ved en slik forutsetning påvirker ikke utgiftene til renter og avdrag drifta.

2021	10 ordinære flyktninger.
2022	10 ordinære flyktninger.
2023	10 ordinære flyktninger.
2024	10 ordinære flyktninger.

Totalt er det budsjettet med vertskommune-, integrerings- og tilskudd enslige mindreårige som følger;

	Oppr. 2017	Oppr. 2018	Oppr. 2019	Oppr. 2020	2021	2022	2023	2024
Vertskommunetilskudd	2 058 000	0	0	0	0	0	0	
Integreringstilskudd	14 211 000	13 062 000	11 439 000	9 499 000	8 857 000	8 069 000	7 651 000	7 723 000
Ekstra tilskudd EM	500 000	0						
Ekstra tilskudd bosetting utover anmodning	50 000	0						
Ekstra tilskudd flyktninger nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker	2 760 000	2 760 000	1 000 000	1 000 000	1 500 000	0	0	
SUM Integreringstilskudd	19 579 000	15 822 000	12 439 000	10 499 000	10 357 000	8 069 000	7 651 000	7 723 000
Tilskudd enslige mindreårige;								
Antall em reduseres fortløpende iom at det ikke bosettes nye.	16 531 000	13 500 000	11 144 000	8 450 000	5 396 000	3 894 000	3 143 000	1 502 000
SUM tilskudd enslige mindreårige	16 531 000	14 250 000	11 144 000	8 450 000	5 396 000	3 894 000	3 143 000	1 502 000
SUM TILSKUDD	36 110 000	30 072 000	23 583 000	18 949 000	15 753 000	11 963 000	10 794 000	9 225 000

Ut fra oversikten ovenfor så ser en at dette er en relativt stor inntektspost i Grong kommunens budsjett. Selvfølgelig knytter det seg store utgiftsposter også til dette området. Området er svært usikkert, da det er umulig å se for seg hvordan bosettingen vil bli fremover. Vi er for 2021 anmodet om å ta imot 10 personer, hvorvidt disse kommer eller ikke vil ikke bli klart før utgangen av 2021. Når det gjelder enslige mindreårige så har vi ikke budsjettet med bosetting i forhold til dette fremover. Dvs. at enheten fases ut etter hvert som dagens bosatte flytter ut av ordningen.

Utgiftene som relaterer seg til flyktninger ligger spredd i hele budsjettet slik at det er vanskelig/umulig å beregne utviklingen av disse dersom en velger et av scenariene ovenfor. Det er viktig å merke seg at dette kapitlet 8.7 kun omhandler inntektssiden vedr. flykninger.

Eiendomsskatt

Fra og med 2010 har kommunestyret vedtatt at det skal innkreves eiendomsskatt av alle eiendommer i hele kommunen, såkalt generell eiendomsskatt. Benyttet promillesats har ligget stabil på 7 promille for verker og bruk og næring. Satsen for boliger og hytter var også på 7 promille i 2019.

For år 2020 fastsettes eiendomsskattegrunnlaget fra siste skatteligningen for kraftverkene det vil si for 2018. For Grongs vedkommende gjelder det de fire kraftverkene i Namsen; Åsmulfoss, Aunfoss, Øvre Fiskumfoss og Nedre Fiskumfoss, samt det private kraftverket Knutfoss Kraft AS. Beskatningen av kraftverkene er en omfattende og komplisert prosedyre og er nå lagt til sentralskattekontoret for storbedrifter i Moss.

Det har vært en kraftig reduksjon i eiendomsskattegrunnlaget de siste årene. Vi har i løpet av årene 2015 -2018 fått skatten redusert med totalt 5,6 millioner kroner. For 2018 og 2019 har det vært en liten økning på totalt 607.000,-. **Hva eiendomsskatten for kraftverkene blir for 2021 har vi per i dag ingen opplysninger om. Tidspunkt for ferdigstilling er utsatt til 1. desember jfr. Skattetaten**

Grong kommune gjennomførte ny alminnelig taksering i 2019 og nye takster er tatt i bruk fom. 2020. Disse vil da stå slik i 10 år fremover, så fremt det ikke skjer endringer på aktuelle eiendommer.

Takstgrunnlag skal jfr. regelverket reduseres med 30% i tillegg ble max sats endret til 5 promille for 2020. Ny taksering medførte at vi klarte å hente inn eiendomskatteinntekter tilsvarende beløpet for 2019 i 2020. Det er nå vedtatt at promillesats skal ytterligere reduseres. Ny makssats for bolig og fritidseiendommer er satt til 4 promille. **Dette tilsier reduserte eiendomskatteinntekter på 1,1 millioner fra 2020 til 2021**

Avgiftsendringer

Vedr endringer i de kommunale avgifter og betalingssatser vises til vedlegg i budsjettheftet.

I all hovedsak er det foreslått maks økninger i tråd med prisstigningen.

Bruk av fond

Dersom budsjettet 2020 holder stikk vil vi opparbeide oss et «fritt» disposisjonsfond på 22,9 mill. ved årets slutt 2020.

Avsetning og bruk fremgår av tabellen nedenfor.

	Saldo IB	2020	2021	2022	2023	2024	Saldo UB
«Fritt» disposisjonsfond	20.956'	1.931'	-7.000'	-3.906'			11.981'
Rentefond	2 565'						2 565'
Premieavviksfond	16 494'	1.860'					18.354'
Fond flyktninger	5 594'	-1.500'	-2.000	-2 094			0'
Gusli skog	690'	-410'	-90'	-90'	-90'	-10'	0'

Slik budsjett og økonomiplan ligger pr. i dag vil en ved utgangen av 2024 har stående igjen ca 11,9 millioner på «fritt disposisjonsfond», kr 2,6 mill. på rentereguleringsfondet, 18,4' mill på pensjonsfondet, 0 på flyktningefondet og 0 på Gusli skog fondet.

Investeringsfond

Ved utgangen av 2019 har vi et ubundet investeringsfond på kr 88.000,-. Budsjettert avsetning i 2020 er på 50.000,-. Det er videre budsjettert med salg av boliger med til sammen 2,9 mill. i 2021 og tilsvarende beløp i 2022. Salgsinntektene forutsettes benyttet til finansering av investeringene, slik at investeringsfondet vil ikke øke nevneverdig i løpet av perioden.

Det er utarbeidet egne vedtekter for fondet. Disse tilsier at 20% av fondet videreformidle, 30% settes av til et slags «reserve/risiko» fond, mens resten 50% kan benyttes til samfunns- og næringsutvikling.

NTE fondet utvikler seg slik i perioden:

	2020	2021	2022	2023	2024
Nte fond, samfunns- og næringsutvikling 50% IB	2 111 000	1 910 000	1 564 000	1 466 000	1 380 000
Årlig forventet avsetning	1 329 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
Forventet bruk;					
Egenandel bredbåndutbygging Harran2020/2021	-1 190 000	-786 000			
Infrastruktur Grong næringspark		-359 000	-354 000	-353 000	-350 000
Basseng		-551 000	-1 094 000	-1 083 000	-1 072 000
Utviklingsprosjekt Bjørgan	-340 000				
SUM 50% andel	1 910 000	1 564 000	1 466 000	1 380 000	1 308 000
Nte fond, reservefond 30% IB	1 267 000	2 064 000	2 874 000	3 684 000	4 494 000
Årlig forventet avsetning	797 000	810 000	810 000	810 000	810 000
SUM 30% andel	2 064 000	2 874 000	3 684 000	4 494 000	5 304 000
Sum totalt NTE-fond	3 974 000	4 438 000	5 150 000	5 874 000	6 612 000

Fondet vil ved utgangen av perioden være på anslagsvis 6,6 millioner.

2.3 Finansielle måltall

Ny kommunelov inneholder en ny generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Det nevnes nøye prioriteringer, jevnlig oppfølging av budsjett, egenfinansiering av investeringer, planmessig vedlikehold av eiendom og håndtering av risiko som noen stikkord for god langsiktig økonomiforvaltning.

Den nye kommuneloven inneholder nå en lovfestet plikt til å benytte finansielle måltall som verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi.

Kommunestyret vedtok i september i k-sak 35/19 at følgende finansielle måltall skal innarbeides i budsjett og økonomiplan for Grong kommune;

De konkrete måltallene gjelder i et tidsperspektiv innenfor økonomiplanperioden dvs. 4 år.

- Netto driftsresultat, minimum 1,75% av driftsinntektene.
- Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene, bør ikke overstige 120%.
- Disposisjonsfond, minimum 7,5% av driftsinntektene.
- Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15%

Finansielle måltall	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	3,5	2,41	1,91	2,83	-2,18	-2,71	-1,94	0	0,35
Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene	123,1	112,3	118,8	122	121	118	122	120	117
Prosent disposisjonsfond av driftsinntektene	11,56	14,16	15,82	17	15,7	12,92	11,37	11,43	11,49
Arbeidskapital (minus premieavviket) i prosent av driftsinntektene	23,1	12,89	17,89	20,35					

Nærmere beskrivelse av de ulike tallene finnes under pkt 11.1

2.4 Omstillingsbehov fremover.

Det er lagt inn følgene forventninger om innsparinger på de ulike rammeområdene i økonomiplanperioden.

Tabellen skal forestås slik;

Innsparingen på ramme 2 i 2021 er totalt kr 5.540.000,-. Dette er så videreført utover i perioden. I tillegg kommer det inn ytterligere 4.421.000,- i innsparing f.o.m 2022 og videre utover i perioden, samt et nytt beløp på 4.329.000,- i 2023. Altså totalt omstillingsbeløp for 2023 sett i forhold til dagens situasjon for ramme 2 er på 14.290.000,-. Viktig å merke seg at innsparingsbeløp som er spesifisert i 2021 er lagt inn i forhold til opprinnelig konsekvensjustert budsjett som var oppstart- utgangspunkt for 2021 og således ikke nødvendigvis er en reel nedgang fra 2020 budsjettet.

	2021	2022	2023	2024
Ramme 1 Adm. og fellesutgifter				
Generell innsparing - omstilling		150 000	150 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	111 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisse	245 000			
Ramme 2 Oppvekst og familie				
Generell innsparing - omstilling	2 500 000	4 421 000	4 329 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	1 045 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisse	1 995 000			
Ramme 3 Helse og omsorg				
Generell innsparing - omstilling		2 750 000	2 750 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	1 200 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisse	2 109 000			
Ramme 4 Næring, miljø, kultur, teknisk, brann				
Generell innsparing - omstilling		660 000	670 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	346 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisse	583 000			

Ramme 5 Kirkeformål				
Generell innsparing - omstilling		100 000	100 000	
Ramme 6 Politisk styring mm				
Generell innsparing - omstilling		60 000		
Ramme 9 – avsetning til fond				1 087 000
Sum innsparing/omstilling ramme 1 - 9				
Totalt beløp pr. år.	10 134 000	8 141 000	8 000 000	

Totalt omstillingsbehov som ligger inne i økonomiplanperioden fordelt på det enkelte år er som følger: Altså innsparing på kr 10,1 mill i 2021, og ytterligere kr 8 mill i 2022 og nye 8 i 2023. Det legges ikke opp til bruk av fond i 2023 og utover i perioden.

Vi ser ovenfor at det foreligger store utfordringer i årene som kommer. Omstillingsbehovene er fordelt på de ulike rammeområdene. Det er viktig å merke seg at dette kun er anslag og at fordelingen mellom rammeområdene kan måtte endres underveis i perioden.

Anslag omstilling/effektiviseringsbehov	2021	2022	2023	2024
Ramme 1 Adm. og fellesutgifter	356 000	150 00	150 000	
Ramme 2 Oppvekst og familie	5 540 000	4 421 000	4 329 000	
Ramme 3 Helse og omsorg	3 309 000	2 750 000	2 750 000	
Ramme 4 Teknisk, kultur, næring, jord/skog mm	929 000	660 000	670 000	
Ramme 5 Kirkeformål		100 000	100 000	
Ramme 6 Politisk styring mm		60 000		
Bruk av disposisjonsfond	7 000 000	3 906 000		
Bruk av flyktningsfond	2 000 000	2 094 000		
SUM	19 134 000	14 141 000	7 649 000	

Omstillingsbehovet i 2021 kan deles inn som følger;

- *Forventet lønnsøkning – ikke lagt inn midler til dette i budsjettet, beløp må finansieres innen egen ramme. Totalt 2,7 millioner.*
- *Uspesifisert omstillingsbeløp på ramme 2 - 2,5 millioner*
- *Spesifiserte omstillingsbeløp alle rammeområder 4,9 millioner sett i forhold til utg.punkt konsekvensjustert budsjett 2021.*
- *Bruk av fond 9 millioner.*

2.5 Tiltak 2021 på de ulike rammeområdene.

Ramme 1:

- Grong nytt – legges ned. Innsparing 85.000,-.
- Sekretærfunksjon PPT og barnevern overføres til servicekontoret. Budsjettet med 50% stilling på PPT/barnevern. Servicekontoret får øke stillingsprosenten med 20%. Innsparing på 30% stilling kr 160.000,-.
- Ny applikasjon – orden i eget hus ligger inne med kr 35.000,- i 2021.
- Midler til omstillingsprosjekt er lagt på ramme 1 med kr 200.000,-.

Ramme 2:

- Reduksjon 100% stilling pedagog. Innsparing kr 700.000,-.
- Sommerstenging SFO. Innsparing kr 60.000,-.
- Reduksjon i ekstraressurs flerspråklige barn ved Bergsmo barnehage. Innsparing kr 330.000,-.
- Reduksjon lærling Rønningen barnehage. Innsparing kr 45.000,-.
- Sommerstenging barnehager. Innsparing 690.000,-.
- Omstilling/innsparing rammeområde 2, ikke fordelt, totalt kr 2.500.000,-.
- Enhet for enslige mindreårige BEEM flytes fra ramme 3 til flyktingetjenesten på ramme 2. Innsparing på kr 200.000,- lagt inn i 2021.

Ramme 3;

- Reduksjon i stillinger og innleie GHO, økning sykepenger samt reduksjon div. utstyr. Innsparing kr 1.200.000,-
- Tilskudd natteravn kr 10.000,- tas ut.
- Reduksjon i innleie vikarer mv. legekantoret. Innsparing 310.000,-
- Reduksjon fysioterapi kr 200.000,-
- Reduksjon omsorgslønn kr 63.000,-
- Reduksjon innleie vikarer mv. ved avd. for funksjonshemmede. Innsparing kr 240.000,-

Ramme 4;

- Reduksjon tilskudd lag og foreninger med kr 53.000,-. I tillegg er ekstrabevilgning på kr 80.000,- for 2020 tatt ut.
- Reduksjon kulturskolen (red.utgifter eller økte inntekter) kr 200.000,-.
- Redusert stilling med tilhørende reduksjon i åpningstider bibliotek, kr 330.000,-
- Kulturvaktmester. Ligger i 2020 inne med 30% fast og 30% midlertidig stilling. Dette ønskes videreført i 2021. Den midlertidige stillingen utgjør kr 171.000,-.

2.6 Sluttkommentar

Ingen vei utenom en omstilling. Tiltak allerede 2021.

Må bevege oss mot løsninger som er "godt nok", og flere må ta ansvar for aktiviteter.

- Økt investering gir økte driftskostnader og må prioriteres godt. Må dekke nødvendige behov, men også gi bedre mulighet for effektivitet.

Kjøper oss tid i 2021 for å kjøre tilstrekkelige prosesser og finne de beste tiltakene

- Alle sektorer må bidra.
- Se på tiltak for reduksjon i skole og voksenopplæring, samt tiltak for å demme opp ressursbruk fremover i helse og omsorg

Forventet ½ års effekt av tiltak 2022, og ikke bruk av fond 2023.

Begynne å bygge opp driftsoverskudd til oppfylling av driftsfond – 2024

3 Utarbeidelse av årsbudsjettet i praksis

Økonomireglementet sier følgende;

Årsbudsjettet er en bindende plan for bruk av kommunen sine midler i budsjettåret. Kommunestyret sine prioriteringer samt de målsettinger og premisser som budsjettet bygger på skal komme tydelig frem i dokumentet. Årsbudsjettet er identisk med første år i økonomiplan.

Forslaget til årsbudsjett for påfølgende budsjettår fremmes av rådmannen til politisk behandling innen utgangen av desember. Formannskapet gi innstilling ovenfor kommunestyret. Kommunestyret vedtar budsjett i balanse før utgangen av desember (året før budsjettåret). Dette dokumentet vedtas som netto budsjetttramme pr. rammeområde.

Budsjettet inneholder de samme budsjettskjemaene som økonomiplan.

I tillegg til obligatorisk budsjett/økonomiplan dokument utarbeides det detaljbudsjett for rammeområdene 1 – 9. Dette viser budsjetterte tall på alle konti – 5 siffer under hvert ansvar. Dette detaljbudsjettet fremgår kun som et vedlegg til kommunestyrets behandling av årsbudsjettet.

Forslag til årsbudsjett fremmes av kommunedirektøren til politisk behandling innen medio november.

Hvordan årsbudsjettet utarbeides i praksis:

Det første som gjøres i budsjettprosessen er å utarbeide såkalt "**konsekvensjustert budsjett**". Dette består i å videreføre driftsbudsjettet, med utgangspunkt i revidert budsjett for 2020, med "dagens drift". Her legges inn de korrigeringer som følger av kjente forhold som vedtak, lønnsøkninger, prisstigning o.l. På denne måte framkommer driftsresultatet i økonomiplanperioden dersom det ikke foretas endringer i drifta. Videre så bygger budsjett og økonomiplan fremlagt forslag til statsbudsjettet, se eget punkt 8.5. Driftsbudsjettet videreføres i **faste priser** i økonomiplanperioden.

Det har i hele prosessen vært dialog med både kommunalsjefer, avdelingsledere og tillitsvalgte. Kap 14 omhandler en del av de forholdene som er gjort og skal gjøres for å bringe budsjett og økonomiplan i balanse fremover.

Etter formannskapet har fattet sitt vedtak legger de frem dokumentet for offentlig ettersyn før det tas opp til 2. gangs behandling i formannskapet samt med endelig vedtak i kommunestyret den 17. desember 2020.

Vi har følgende rammeområder:

- Ramme 1 – Administrasjon og fellesutgifter
- Ramme 2 – Oppvekst og familie
- Ramme 3 – Helse og omsorg.
- Ramme 4 – Næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning.
- Ramme 5 – Kirkeformål
- Ramme 6 – Politisk styring, kontroll, fellesutgifter
- Ramme 7 – Særregnskap (Kommunale samarbeid)
- Ramme 8 – Skatter, rammetilskudd m.v.
- Ramme 9 – Renter, avdrag, finanstransaksjoner.

4 Visjon og overordna strategier.

Kommuneplanen og økonomiplanen er kanskje de to viktigste strategiske planverkene innenfor kommunens virksomhet. Gjennom kommuneplanen settes retning og valg av strategier, mens økonomiplanen skal prioritere de tiltak som må gjennomføres for at målene skal nås.

Visjon for Grong kommune:

Grong - et aktivt og robust regionsenter med livskvalitet og mangfold.

Vedtatte politikkområder:

- Næring
- Kultur
- Helse
- Oppvekst
- Regionsenter

5 Selvkost

Kommunestyret har tidligere fattet et prinsippvedtak om at innbyggerne skal dekke kommunens kostnader på områdene vann, kloakk, renovasjon, slam og feiing. Dette skal gjøres i hht. selvkost. Dette prinsippet videreføres også i denne økonomiplanperioden.

Definisjon av selvkost er den merkostnad som kommunen påføres med å produsere en bestemt vare eller tjeneste. Hvis differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag viser et overskudd, skal overskuddet dekke inn et underskudd fra tidligere år. Et overskudd som ikke dekker inn et underskudd, skal avsettes til et selvkostfond i selvkostregnskapet. Et overskudd som er avsatt til selvkostfondet, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto. En slik forståelse kan dels være motivert ut ifra behovet for en nødvendig fleksibilitet i forhold til endringer på inntekts- og kostnadssiden, f.eks som følge av investeringer, som de fleste kommunene opplever.

Overskudd det enkelte år avsettes til et selvkostfond for hvert område. Underdekning enkelt år registreres også og skal tas inn med tilsvarende overskudd på områdene i løpet av en 5 års periode.

Ved regnskapsavslutningen for 2019 hadde vi følgende selvkostfond;

Vann	1 270 074
Kloakk	2 488 351
Slam	252 133
Renovasjon	624 200
Feiing	313 623

6 Organisering

6.1 Politisk organisering

Det politiske systemet i Grong kommune er organisert etter formannskapsmodellen, med kommunestyre og formannskap. Fra 1.1.2011 overtok formannskapet arbeidsområdene for hovedutvalg for helse og oppvekst og hovedutvalg for utvikling.

Kommunestyret har følgende sammensetning:

Kommunestyrets sammensetning	2019 - 2023
Totalt	17
Senterpartiet	9
Arbeiderpartiet	5
Miljøpartiet de grønne	1
Høyre	1
Sosialistisk venstreparti	1

6.1.1 Politisk ledelse

Kommunestyret og formannskapet ledes av ordfører Borgny Grande.

Ledere for utvalg og råd er:

Utvalg / råd / nemnd:	Leder
Kontrollutvalg	Vigdis Linmo
Eldreråd	Morten Fiskum
Eiendomsskatt, sakkyndig nemnd	Jon Strand
Eiendomsskatt, sakkyndig ankenemnd	Odd Fuglum
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	Mette Finvold Grønbeck

6.1.2 Interkommunalt samarbeid

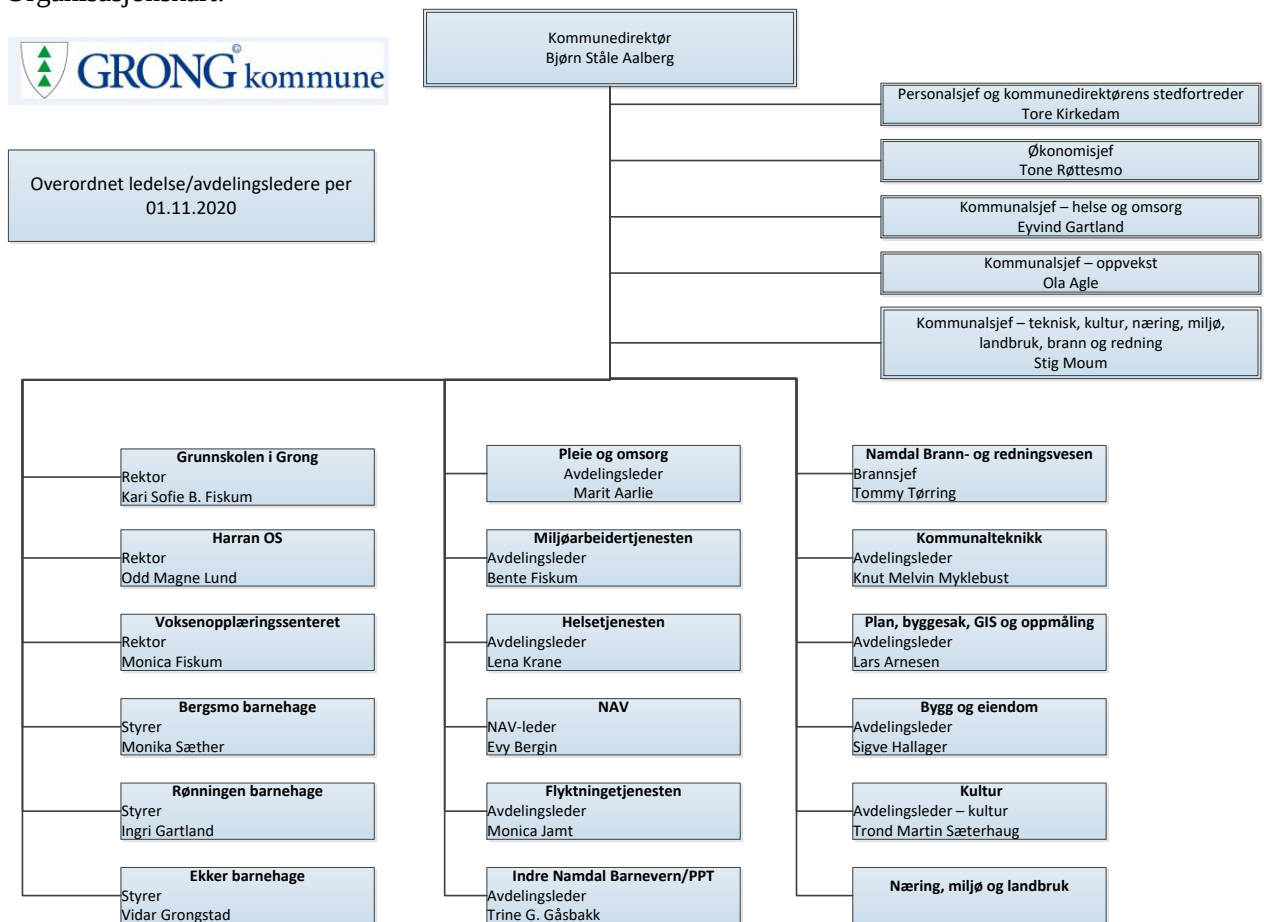
- IKT Indre Namdal IKS
- Midtre Namdal Avfallsselskap
- IKS Namdal rehabilitering – Høylandet
- Vertskommune for Indre Namdal barnevern og PPT
- Vertskommune for NAV Indre Namdal
- Vertskommune for Brann- og redningstjenesten (samarbeid Overhalla, Høylandet og Grong)
- Vertskommune for Legevaktsamarbeid i Indre Namdal (ny modell fra 01.01.2021)
- Vertskommune for tekniske tjenester som;
  - Byggesak
  - GIS
  - Kart- og oppmåling
  - Arealplanlegging
  - Byggetilsyn
  - Vann og avløp

- Vertskommunesamarbeid om Lønn mellom Lierne, Røyrvik, Grong og Namsskogan (vertskommune)
- Namdal regionråd
- Revisjon Midt-Norge SA
- KonSek Trøndelag IKS
- Regional veterinærtjeneste
- Legevaktsamarbeid i Indre Namdal (utvides fra 01.01.2021)
- Legevaktordningen i Namdal (LINA – avsluttes 01.01.2021)
- Museet Midt

I tillegg foreligger flere avtaler vedr kjøp og salg av tjenester, eksempelvis oppmåling, byggesaksbehandling og jordmor.

6.2 Administrativ organisering

Organisasjonskart:

Figur 2
Administrativ organisering i Grong kommune

Kommunedirektørens ledergruppe består nå av:

- Kommunedirektør
- 3 kommunalsjefer
- Personalsjef (kommunedirektørens stedfortreder)
- Økonomisjef

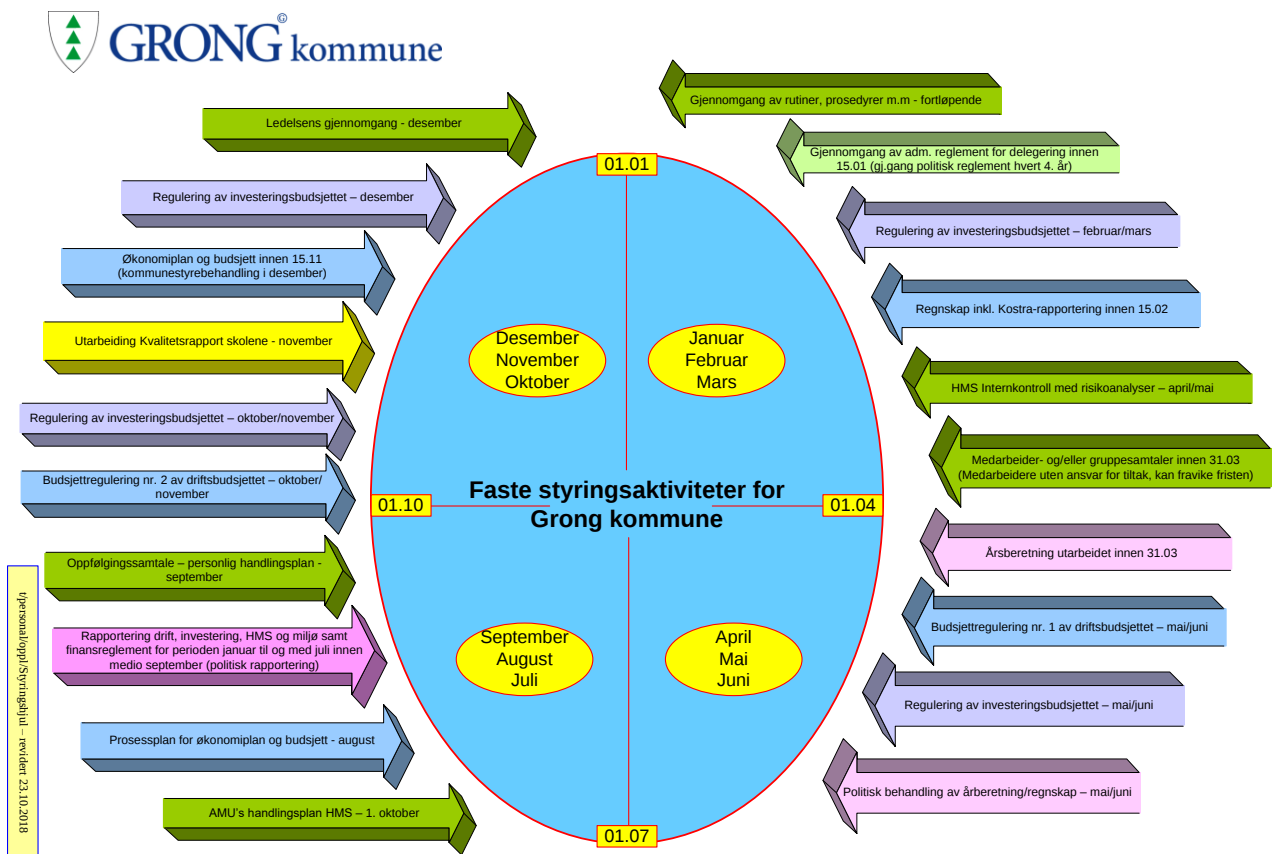
Nivå 2:

- Avdelingsledere/enhetsledere
- Stab og støttestrukturer

6.3 Faste styringsaktiviteter Grong kommune.

I 2018 foretok rådmannen en revisjon av alle faste styringsaktiviteter for Grong kommune. Det ble foretatt en korrigerende av aktivitetene, hvor hovedhensikten var å tilpasse Grong kommunes årshjul til den praktiske hverdagen slik det arbeides nå, både i forhold til administrativ og politisk rapportering samt øvrige oppgaver.

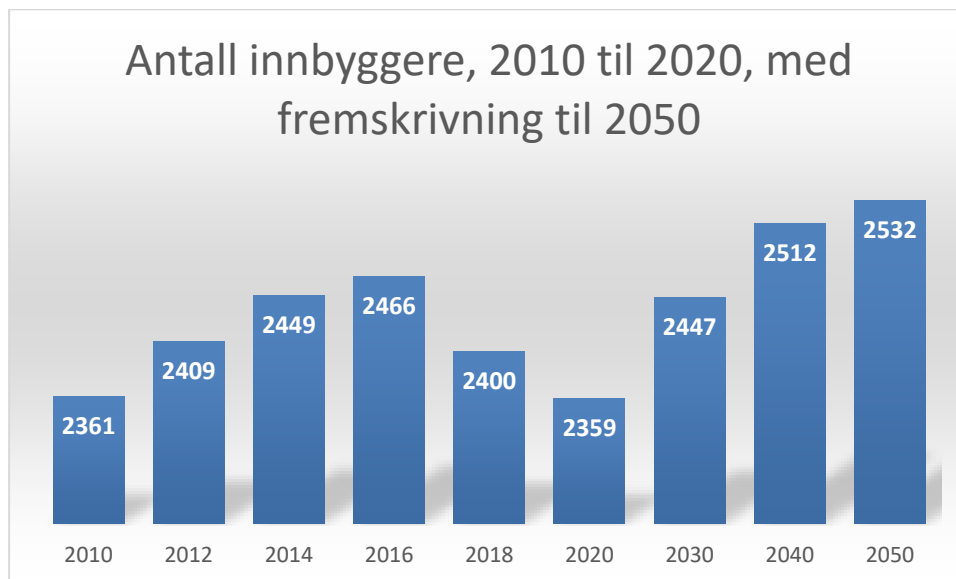
Følgende faste styringsaktiviteter gjøres gjeldende:

7 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen, og sammensetningen av kommunens befolkning, er svært avgjørende når rammetilskudd skal beregnes. Hvordan utviklingen blir fremover er viktig både med tanke på rammetilskuddet og hvordan en skal dimensjonere tjenestetilbudet i kommunen.

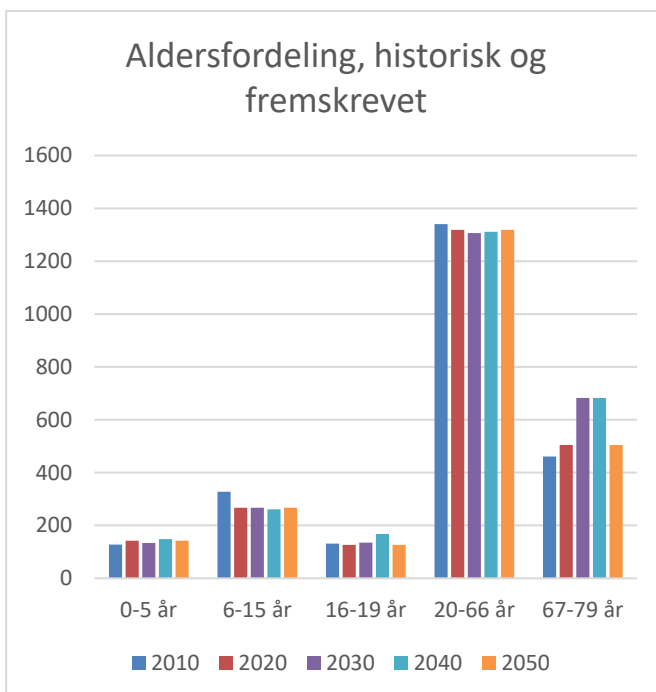
7.2 Befolkningsutvikling 2010 - 2020 og prognose til 2050.

Kilde: SSB, folketall (middels nasjonal vekst MMMM)

01.01.2020 var det registrert 2359 personer i Grong kommune. Dette er en reduksjon på 15 personer fra 01.01.2019. I SSB sin fremskriving, mellomalternativet, så forventes en økning fremover til 2050. På landsbasis så forventes det ikke vekst i befolkningen i distriktskommunene fremover, så det er noe

uforklarlig at SSB forventer en så kraftig stigning som kurven viser. Totalt har befolkningen økt med 3 personer så langt i 2020.

Det er også viktig å se på alderssammensetningen relatert til de tilbud som kommunen skal gi.

Vi ser av prognosen at barn 0-5 år vil være ganske jevn i perioden, mens barn 6-15 år forventes å reduseres frem til 2030 for så å stige svakt mot 2040. Ungdom 16 – 19 har en svak reduksjon i perioden med en liten oppgang i 2040.

Den yrkesaktive befolkningen er ganske stabil frem til 2030 da den har et fall. Aldersgruppen 67 – 80+ stiger jevnt i perioden med et forventet fall i 2050.

Kilde: SSB, folketall pr. 1. januar (middels nasjonal vekst – MMMM)

8 Rammebetingelser

8.1 Lønnsbudsjettering

Lønnsoppgjøret for 2020 er pr. i dag ikke i havn enda. Vi har i budsjettet lagt inn forventet korrekt lønn fom f.o.m 1.1.2021.

I prognosene fra SSB, forventes en svak lønnsvekst i flere år fremover. Som følge av koronapandemien ble årets inntektsoppgjør lavt og totalrammen i Grong kommune ble tilslutt på 1,7 %. Det samme som frontfagene. SSB skriver videre at veksten i gjennomsnittlig årslønn blir på 2,3 % i 2021. I 2022 og 2023 venter SSB at reallønnsveksten å ligge i overkant av 1 prosent», skriver SSB.

Det er ulike vekstanslag for gjennomsnittlig årslønn for 2021:

Nasjonalbudsjettet	2,2 %
Norges Bank	2,1 %
SSB	2,3 %

Med bakgrunn i ovennevnte legger Grong kommune til grunn en årslønnsvekst for 2021 på 2,2 %, jfr. nasjonalbudsjettet. Årslønnsveksten får kun virkning i 8 måneder, da all lønnsvekst i hovedsak har virkningsdato 01.05. Et utdrag av budsjett for 2020 tilsier totalt kr 180 mill. som grunnlag for årslønnsvekst (inkludert ulike ubekvemstillegg). Inklusiv sosiale utgifter er beregnet årslønnsvekst for 2021 på ca kr 2,7 mill. **I forslag til budsjett for 2021 er det ikke lagt inn bevilgning for å møte lønnsveksten. Kr 2,7 mill. må derfor fordeles på de ulike rammeområdene og tas inn som en besparelse i løpet av 2021.**

Samlede lønnsutgifter og sosiale utgifter er vist i oppstillingen "Økonomisk oversikt drift" som er innarbeidet i budsjetteftet.

8.2 Sosiale kostnader

Sosiale kostnader er lagt inn med følgende satser:

- ❖ Pensjon
  - KLP 16,24% på fellesordningen
  - KLP 15,81% på sykepleierordningen
  - Statens pensjonskasse 10,25%
- ❖ Arbeidsgiveravgift 5,1%
- ❖ Avsetning til feriepenger 12%.

8.3 Arbeidsmiljø og utviklingen av tilstedeværelse.

Status:

Til og med 3. kvartal 2020 har Grong kommune et nærvær på totalt 88,1 %. Sykefraværet fordeles på 1,5 % egenmeldt og 10,4 % legemeldt. Sykefraværet fordeles etter kvartal og varighet som følger:

Totalt sykefravær for 2020 – fordelt på varighet (antall dager):

	Egenm.:	1 – 16:	> 17:	Sum:
Fravær i % 1. kv. 2020	2,0	0,8	10,6	13,2
Fravær i % 2. kv. 2020	0,9	0,6	9,3	10,7
Fravær i % 3. kv. 2020	1,3	0,3	8,7	10,1
Fravær i % 4. kv. 2020				

Ser vi på perioden 2017 til 2020 ligger det totale nærværet de to første årene på ca. 92 %. De to siste årene er nærværet redusert.

2015, 92,0 % (egenmeldt – 1,3 % og legemeldt – 6,7 %)
2016, 92,0 % (egenmeldt – 1,3 % og legemeldt – 6,7 %)
2017, 90,5 % (egenmeldt - 1,4 % og legemeldt – 8,1 %)
2018, 88,1 % (egenmeldt – 1,5 % og legemeldt – 10,4 %)

I Arbeidsgiverstrategien (AGS) definerte vi vårt mål i 2011 om et gjennomsnittlig nærvær på 95 %. Vårt fokus i AGS har vært bl.a. «å ta egen helse på alvor». AGS er nå moden for revidering. Vi har over tid arbeidet hardt med å nå våre målsettinger, men vi når ikke våre konkrete målsettinger på nærvær på 95 %. Har dette å gjøre med de ulike strategiene i AGS, kan det være for lite lederressurser eller handler det om prioritering av oppgaver i hverdagen?

Videre arbeid/tiltak i 2021:

God ledelse handler om å vise gjennomføringskraft, være tydelig i rollen som leder og legge til rette for mestring og motivasjon hos medarbeidere. En god leder bygger kultur for nyskaping og læring, godt arbeidsmiljø og høy etisk bevissthet. God ledelse er også en nøkkelfaktor for nærvær. Gode ledere ser den enkelte medarbeider og legger til rette, støtter og utfordrer. Ledere skaper tillit gjennom tydelige roller og oppnår resultater gjennom selvstendige, aktive, og kompetente medarbeidere i et godt arbeidsmiljø.

Det ble igangsatt en utviklingsprosess i 2020 – ledelse og medarbeiderutvikling. Dette er en prosess som må videreføres i 2021. Vårt utgangspunkt er at ledere, i prosess med alle ansatte, skal jobbe i retning av å begrense detaljstyring og målinger til det som er mest nødvendig for organisasjonen, og som oppleves meningsfylt av medarbeideren. Det innebærer også at lederen må ta en aktiv rolle som tilrettelegger – gjennom struktur, rutiner, holdningsarbeid, tillit og tilhørighet – for at alle våre medarbeidere skal få optimale muligheter til å bruke sin kompetanse og bidra til organisasjonens verdiskapning.

Medarbeiders opplevelse av å få brukt kompetansen sin utgjør en selvstendig og viktig motivasjonsfaktor. Høy opplevd bruk av sin egen kompetansen blant alle ansatte er knyttet til større trivsel på jobb, høyere mestringstro og en sterkere følelse av å ha verdi på jobb. Vi mener at en viktig faktor er at ansatte tar, men også kan ta ansvar og gjerne i samhandling med øvrige kollegaer. Vi mener at en slik prosess på sikt vil skape bedre service og mer effektive tjenester til våre innbyggere.

En slik prosess må følges opp av kompetanseplaner på hver enkelt avdeling.

Nærværsarbeid- og sykefraværsutfordringen vil også være ett viktig tema i 2021 og må prioriteres av hver enkelt leder. Det er i 2021 ikke avsatt ytterligere midler til særskilte tiltak. Vi må derfor se på endringer i samarbeidspartnere. Vår bedriftshelsetjeneste ANT HMS & Bedriftshelse AS har utviklet et konsept for systematisk og målrettet arbeid med sykefraværsreduksjon og nærværsarbeid. Jeg ser for meg at vi i 2021 tar i bruk dette systemet fullt ut.

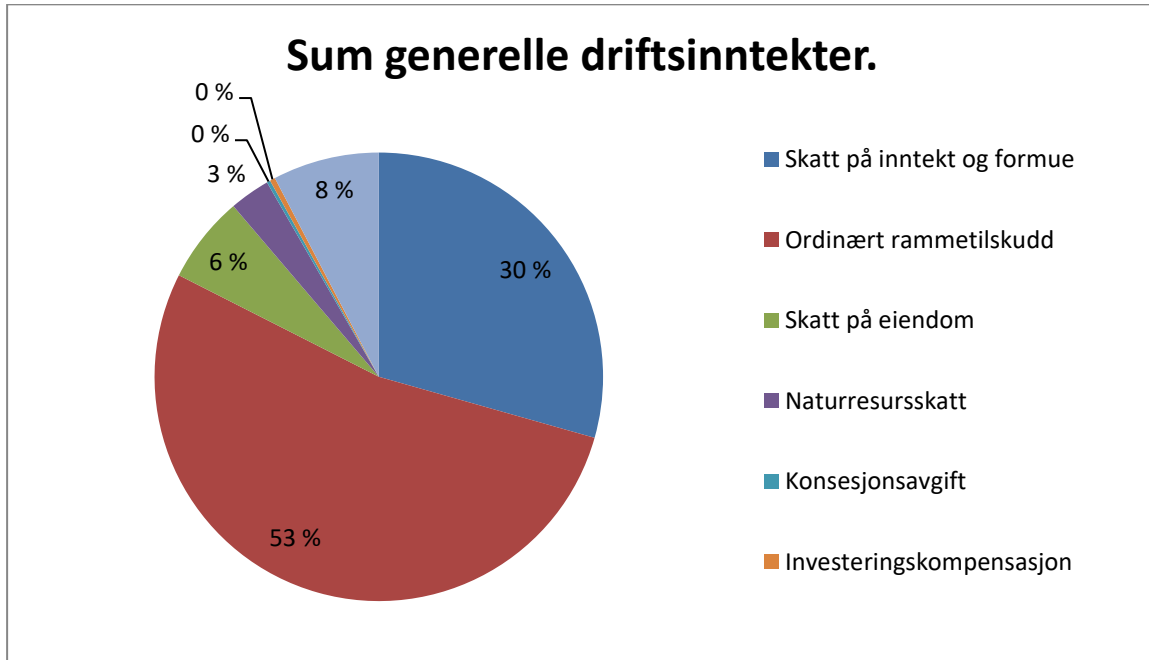
Oppsummering av viktige tiltak i 2021:

- Ledelse- og medarbeiderutvikling
- Kompetanseplanlegging
- Nærværsoppfølging
- Oppstart revidering av Arbeidsgiverstrategien
- Oppstart revidering internkontroll

8.4 Skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning

8.4.1 Fordeling av kommunens generelle driftsinntekter 2021.

Kakediagrammet viser fordeling av sum Generelle driftsinntekter på kr 205.283.000,- (jfr. budsjettskjema 1A)

8.4.2 Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2021 er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett.

Vedrørende det konkrete innhold i statsbudsjettforslaget vises til internettsidene til regjeringen og KS : <http://www.regjeringen.no>

På Kommunenes Sentralforbund (KS) sin hjemmeside finnes det også mye informasjon vedr statsbudsjettet og rammevilkårene for kommuneøkonomien. Gå inn på <http://www.ks.no>.

For detaljert informasjon om statsbudsjettforslaget vises til ovennevnte nettsteder. I tillegg finnes det en fin oversikt over den enkelte kommunes frie inntekter 2021 på følgende side:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/frieinntekter/id2765160/#/trondelag/grong>

8.4.3 Skatt og rammetilskudd

Ansvar 8000 - Skatt på inntekt og formue

Når det gjelder kommunenes skatteinntekter så inngår disse i en skatteutjevning som har til formål å delvis jevne ut forskjeller i skatteinntektene kommunene imellom. I denne skatteutjevningen inngår inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatten (skatt fra kraftselskapene). Den kommunale selskapsskatten er avvirket fra 2009. Overskuddsskatten for selskap og andre etterskuddspliktige skatteyttere tilfaller staten.

Størrelsen på den kommunale inntektsskatten og formuesskatten for personlige skattytere bestemmes i statsbudsjettet hvert år.

Kommuner med skatteinntekter under landssnittet får kompensert for 60% av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. I tillegg får kommuner med skatteinntekter under 90% av landssnittet kompensert for 35% av differansen mellom egne skatteinntekter og 90% av landssnittet. Grong kommunen er en av de kommunene som har en egen skatteinngang som ligger under 90% av landssnittet og således mottar kompensasjon- såkalt inntektsutjevning.

For 2021 er det lagt inn skatteanslag i samsvar med statsbudsjettet. Det er for 2021 også en forskjell mellom skatteanslaget lagt i statsbudsjettet og det skatteanslaget som fremgår av KS

prognosemodell. Statsbudsjettet gir et anslag på kr 75.078' i skatt og inntektsutjevning, mens anslaget fra KS som bygger på et snitt av siste tre års skatteinngang, samt folketall pr. 1.7.2020 gir en forventet skatteinngang på kr 74.640', altså nesten 440.000,- lavere. Vi har i budsjett 2021 forholdt oss til det høyeste anslaget. **Det er derfor viktig å være klar over denne forutsetningen i budsjett 2021.** Det er alltid vanskelig å treffe korrekt ved budsjettering av skatteinntekten. Det som er et faktum er at det er utviklingen på landsbasis som er avgjørende, som igjen virker på inntektsutjevningen. Forholdet må følges opp utover 2021.

Skatteanslaget er videreført flatt i økonomiplanperioden.

Ansvar 8200 - Rammetilskudd

Rammetilskuddet er den desidert største inntektskilden for kommunen. Rammetilskudd + formues- og inntektsskatt benevnes som **frie inntekter** i kommunen. Til sammen utgjør de frie inntektene 175,3 mill. kroner i rådmannens forslag til 2021-budsjett. I dette beløpet ligger de 1,9 mill (koronamidler) som kom i et tillegg til statsbudsjettet. Av det totale beløpet i skatt og rammetilskudd utgjør skatt på formue og inntekt inkl. inntektsutjevningen kr 75,1 mill. kr, og rammetilskuddet 100,2 mill. kr. Til sammenligning så forventer vi å få inn kr 173' millioner i skatt og rammetilskudd for 2020 (da inkl. tilleggsbevilgninger koronapandemien).

Om inntektssystemet:

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å utjevne kommunenes og fylkeskommunenes forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. For å oppnå dette målet tas det ved fordelingen av rammetilskuddet hensyn til strukturelle ulikheter i kommunenes og fylkeskommunenes kostnader (utgiftsutjevning) og ulikheter i skatteinntektene (inntektsutjevning). Det gis også et skjønnstilskudd for å korrigere for forhold som ikke ivaretas godt nok i fordelingsystemet for øvrig. Inntektssystemet inneholder i tillegg virkemidler som utelukkende er begrunnet med regionalpolitiske målsettinger. Det samlede rammetilskuddet utbetales i ti terminer gjennom året.

Fordelinga av hele rammetilskudds-potten er nokså komplisert.

Rammetilskuddet består av følgende komponenter for Grong for 2021:

- Innbyggertilskudd
  - Utgifts utjevning
  - Korreksjoner og tilskudd med særskilt fordeling
  - INGAR Overgangsordninger (Inntektsgarantertilskudd fra 2009)
- Distriktstilskudd Nord-Norge
- Skjønnstilskudd

Innbyggertilskudd

Det samlede innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp pr. innbygger til alle kommuner etter at det er tatt hensyn til tilskudd som gis en særskilt fordeling. Beløpet for 2021 er på kr 24.761,- pr. innbygger. Grongs innbyggertall pr. 1.7.2020 var på 2362 innbyggere.

Det ligger nå inne et forslag om en tilleggsbevilgning vedrørende Corona pandemien også for 2021. Forslaget vil gi kommunene 819,- kr ekstra pr. innbygger. Dette utgjør 1.934.000,- for Grong kommune.

Omfordeling av innbyggertilskudd – Utgiftsutjevning:

Omfordelingen som følge av utgifts- og inntektsutjevning gjøres i *innbyggertilskuddet*.

Utgiftsutjevningen i inntektssystemet er begrunnet med at forhold av demografisk, geografisk og sosial art gir strukturelle kostnadsforskjeller som kommunene i liten grad kan påvirke. For at kommunesektoren skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere må det tas hensyn til slike strukturelle kostnadsforskjeller ved fastlegging av de økonomiske rammene til den enkelte kommune. Eksempel på kostnadsforskjeller kan være aldersfordeling eller reiseavstand innen kommunen. En tar fra de relativt sett lettdrevne kommunene og gir til de relativt sett tungdrevne. Med lettdrevet/tungdrevet menes en kommune som vurdert etter objektive kriterier er rimeligere/dyrere i drift enn gjennomsnittskommunen. Objektive kriterier er forhold som kommunen i prinsippet ikke kan påvirke, for eksempel alderssammensetning og bosettingsmønster.

For å finne ut om en kommune er mer lettdrevet eller tungdrevet enn gjennomsnittet, er det gjort omfattende analyser av hvilke faktorer som har betydning for variasjon i kostnadene ved tjenesteproduksjonen i kommunal sektor.

Det har skjedd både store og små endringer i kostnadsnøklene i de senere årene. Det er disse nøklene som gir grunnlaget for utgiftsutjevninga. Nærmere beskrivelse nedenfor.

Kostnadsnøklene

Det beregnes for hvert kriterie en indeks på følgende måte ut fra eksemplet innbyggere 0-1 år:

$$\frac{0-1 \text{ åringer i Grong, } 38 \text{ stk}}{\text{Antall innbyggere Grong } 2\,362 \text{ stk}} \bigg/ \frac{0-1 \text{ åringer i landet } 109\,851 \text{ stk}}{\text{antall innbygger i landet totalt } 5\,374\,995 \text{ stk}} = \mathbf{0,7872 \text{ Kriterie indeks.}}$$

Denne indeksen blir så multiplisert med en fastsatt vektning for denne indeksen i dette tilfellet 0,0055. Delsum for kriteriet innbyggere 0-1 år blir på **0,0043**.

Tabellen nedenfor viser kriterieindeksen og vektning de to siste årene. Det er ikke gjort vesentlige endringer i vektningen de siste årene. Kriterieindeksen påvirkes som en ser ovenfor av antallet Grong kommune har sett i forhold til landet totalt sett. Indeksen for Innbyggere 2-5 år viser reduksjon fom 2020 til 2021. Dvs. at Grong kommune har et lavere antall barn i alder 2-5 år sett i forhold til totalen for landet i 2021 enn hva vi hadde i 2020. Helt konkret så var det 106 barn i denne aldersgruppen i tallene for 2020 og 98 i tallene for 2021.

Handlingsprogram og økonomiplan 2021-2024 – Budsjett 2021

	2021			2020		
	Kriterieindeks	Vekt	Delsum	Kriterieindeks	Vekt	Delsum
Innbyggere 0-1 år	0,7872	0,0055	0,0043	0,8469	0,0056	0,00474
Innbyggere 2-5 år	0,9397	0,1363	0,1281	0,988	0,1374	0,13575
Innbyggere 6-15 år	0,9473	0,2628	0,2490	0,9228	0,2615	0,24131
Innbyggere 16-22 år	1,0244	0,0231	0,0237	1,036	0,0233	0,02414
Innbyggere 23-66 år	0,9182	0,1054	0,0968	0,9066	0,1053	0,09546
Innbyggere 67-79 år	1,2245	0,0572	0,0700	1,2554	0,0565	0,07093
Innbyggere 80-89 år	1,738	0,0781	0,1357	1,7784	0,0772	0,13729
Innbyggere 90 år og over	1,8354	0,0393	0,0721	2,0449	0,0389	0,07955
Basiskriteriet. fom 2017 Gradert basistilskudd	7,1064	0,016	0,1137	7,0364	0,0161	0,11329
Reiseavstand til nærmeste sonesenter	1,6121	0,01	0,0161	1,7226	0,0102	0,01757
Reiseavstand til nærmeste nabokrets	1,4829	0,01	0,0148	1,4914	0,0102	0,01521
Landbrukskriteriet	3,2762	0,0021	0,0069	3,2173	0,0021	0,00676
Innvandr 6-15 år, ekskl Skandinavia	1,6817	0,007	0,0118	1,3581	0,007	0,00951
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,7884	0,0082	0,0065	0,7531	0,0084	0,00633
Dødlighetskriteriet	0,8993	0,0464	0,0417	0,84	0,0458	0,03847
Barn 0-15 år med enslig forsørger	1,2052	0,0167	0,0201	0,7917	0,0177	0,01401
Lavinntektskriteriet	1,0128	0,0105	0,0106	1,1569	0,0111	0,01284
Uføre 18-49 år	0,9636	0,0063	0,0061	1,0235	0,0065	0,00665
Opphopningsindeks	0,4772	0,0093	0,0044	0,5348	0,0096	0,00513
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	1,1562	0,0497	0,0575	1,1593	0,0491	0,05692
Barn 1 år uten kontantstøtte	1,1348	0,0166	0,0188	0,8688	0,0168	0,01460
Ikke-gifte 67 år og oppover	1,4856	0,0464	0,0689	1,4968	0,0458	0,06855
Innbyggere med høyere utdanning	0,741	0,0182	0,0135	0,7538	0,0184	0,01387
Aleneboende 30-66-år	0,9268	0,0189	0,0175	0,9941	0,0195	0,01938
Behovsindeks			1,2087			1,2083

Tilsvarende beregninger som ovenfor er gjort for hvert parameter i tabellen ovenfor. Disse blir så summert og en kommer frem til en behovsindeks på 1,2087 for Grong's vedkommende for 2021. Dette er en økning fra 2019 (1,1849), noe som påvirker utgiftsutjevningen i positiv retning for vår del.

Ut fra kostnadsnøklene og kriteriedataene beregnes utgiftsbehovet til hver enkelt kommune jfr. det som er beskrevet ovenfor. Det har altså ingen betydning hvor mye utgifter den enkelte kommune har. Dersom summen av beregnet utgiftsbehov for en kommune er over landsgjennomsnittet som er satt til 1, får kommunen et tillegg til innbyggertilskuddet. Dersom summen av beregnet utgiftsbehov for en kommune er under landsgjennomsnittet, får kommunen et fradrag i innbyggertilskuddet. Hele utgiftsutjevningen vil altså balansere.

Inntektssystemets beregninger viser at Grong i 2021 har et beregnet utgiftsbehov som ligger 20,87% over landsgjennomsnittet.

Innbyggertilskuddet inkl. utgiftsutjevningen er i 2021 på kr 86.249.000,-. Dette gir oss i 2021 kr 379.000,- mindre enn i 2020, noe som skyldes befolkningsnedgang.

Som et tillegg til statsbudsjettet er det nå innvilget et ekstratilskudd for 2021 vedrørende corona situasjonen. Dette beløpet er fordelt som innbyggertilskudd, et flatt beløp på kr 819,- pr. innbygger. Dette gir Grong kommune kr 1,9 millioner mer for 2021.

Korreksjon for elever i statlige og private skoler.

Enkelte kommuner har elever i statlige og private grunnskoler. Disse elevene har ikke kommunene utgifter for. Trekkordningen for statlige og private skoler medfører at kommuner med elever i statlige og private skoler trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter grunnskoletjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i statlige og private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov (kostnadsnøkkelen). Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler omfordeler midler fra kommuner med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler.

Grong har 3 elever i vanlig undervisning i statlige og private skoler noe som gir et trekk på kr 316,800,-. Etter omfordelingen så få får vi et tilskudd på 1,141'.

Tilskudd med særskilt fordeling

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemet ordinære kriterier, men gis en særskilt fordeling. Slike saker er for 2021 for Grong kommunes vedkommende;

Helsestasjon/skolehelsetjenester	kr 392 000,-
Lærertetthet	kr 126 000,-
Særskilte saker enkeltkommuner	<u>kr 61 000,-</u>
Totalt	kr 579 000,-

Inntektsgarantitilskudd:

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger.

Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner.

Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd.

Endringer i skjønnstilskuddet, veksttilskuddet og i skatteinntektene eller skatteutjevningen inngår ikke i beregningsgrunnlaget for inntektsgarantiordningen.

Veksten i rammetilskuddet fra 2020 til 2021 er på landsbasis -145,- kroner per innbygger. Dette innebærer at kommuner som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn -545,- kroner per innbygger, vil bli kompensert opp til denne vekstgrensen.

Grong kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2020 til 2021 er 147,- kroner per innbygger, og kommunen får derfor 0 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen.

Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2021 er trekket på -38 kroner per innbygger

Grong kommune får for 2021 et trekk på kr 89.000,- i denne ordningen. Det er tilnærmet samme beløp som for 2020.

Distriktstilskudd Nord-Norge.

Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge.

Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de tre nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. I tillegg gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per innbygger, som differensieres etter distriktsindeksen.

Distriktsindeksen måler graden av distriktsutfordringer i en kommune og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår. Alle kommuner i Finnmark, Troms, Nordland og Namdalen får distriktstilskudd etter en sats per innbygger. Denne satsen er for Grong sin del på kr 1.861,- pr. innbygger. En liten økning fra 2020.

I tillegg gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Tillegget gis med en sats per kommune alt etter hvilken distrikts indeks kommunen har. Distriktsindeksen for Grong kommune er på 32,3 noe som tilsier at vi får et småkommunetillegg på 6.034.000,-.

Totalt så vil Grong kommune motta i 2021 kr 10.424.000,- i Distriktstilskudd Nord-Norge. Det er en økning på kr 247.000,- fra 2020.

Skjønnstilskudd:

Skjønnstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet.

Grong kommune søkte om kompensasjon for forhold rundt barn og unge, men vil ikke motta skjønnsmidler fordelt av fylkesmannen via statsbudsjettet for 2021. Dette er en nedgang på 510.000,- fra 2020.

Samlet rammetilskudd i 2021

Det budsjetteres rammetilskudd i samsvar med forslag til statsbudsjett framlagt i oktober 2020, Samlet beregning for rammetilskudd og skatt er slik;

1000 kr	2017	2018	2019	2020	2021
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	57 326	57 180	59 180	59 523	58 486
Utgiftsutjevning	20 219	20 342	23 160	27 105	27 763
Overgangsordninger/INGAR (fra 2009)	-248	244	-127	-128	-89
Korreksjon for elever i statlige og private skoler	995	902	865	911	1 142
Saker med særskilt fordeling	948	737	776	1 188	579
Tilskudd	0				
Namdalskommunene/Hovedstadstilskudd					
Småkommunetilskudd	0				
Distriktstilskudd Nord- Norge	9 760	9 762	9 917	10 177	10 424
Ordinært skjønn	5 100	3 900	2 980	510	0
Skjønn – tap endringer av inntektssystemet	0				
Sum rammetilsk uten selskapskatt	94 100	93 067	96 750	99 286	98 305
"Bykлетrekket" (anslag)					
Netto inntektutjevning	9 309	9 895	8 935	7 795	8 747
Sum rammetilskudd	103 409	102 962	105 685	107 081	107 052
Skatt på formue og inntekt	58 412	60 211	60 806	64 824	66 331
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	161 821	163 173	166 491	171 905	173 383

I tillegg til dette kommer de 1,9 millionene i ekstra innbyggertilskudd vedr. corona situasjonen.

8.4.4 Innlemming og avvikling av øremerkede tilskudd i rammetilskudd

I 2021 er det kun gjennomført en rekke små innlemminger og korreksjoner i rammetilskuddet. Dette skyldes endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivå, regelendringer, nye oppgaver, innlemming av øremerkede tilskudd osv. Se Prop. 1 S(2020-2021) for kommunal- og moderniseringsdepartementet for nærmere omtale.

Dette gjelder følgende;

- Trekk pga. av overføring av skatteoppkreverfunksjon til skatteetaten.
- Tilskudd frivilligsentraler tatt ut av rammetilskuddet og lagt som øremerkede midler.
- Skjønnstilskudd naturskade
- Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene
- Tilskudd til tro og livssynssamfunn
- Utvidet aldersgrense for rett til ettervern i barnevernet.
- Pensjon i private barnehager – redusert tilskudd
- Skjerming av utsatte grupper ved nytt tak egenandel
- Habiliterings og avlastningstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne.
- Økt inntekt til kommunene pga. inntektsgradert foreldrebetaling SFO 1-2. trinn.
- Økt inntekt til kommunene pga. inntektsgradert foreldrebetaling SFO 3-4. trinn.
- Økt inntekt til kommunen pga. gratis SFO til barn med spesielle behov 5-7 trinn.
- Statlige og private skoler økt elevtall.
- Tilskudd fastleger
-

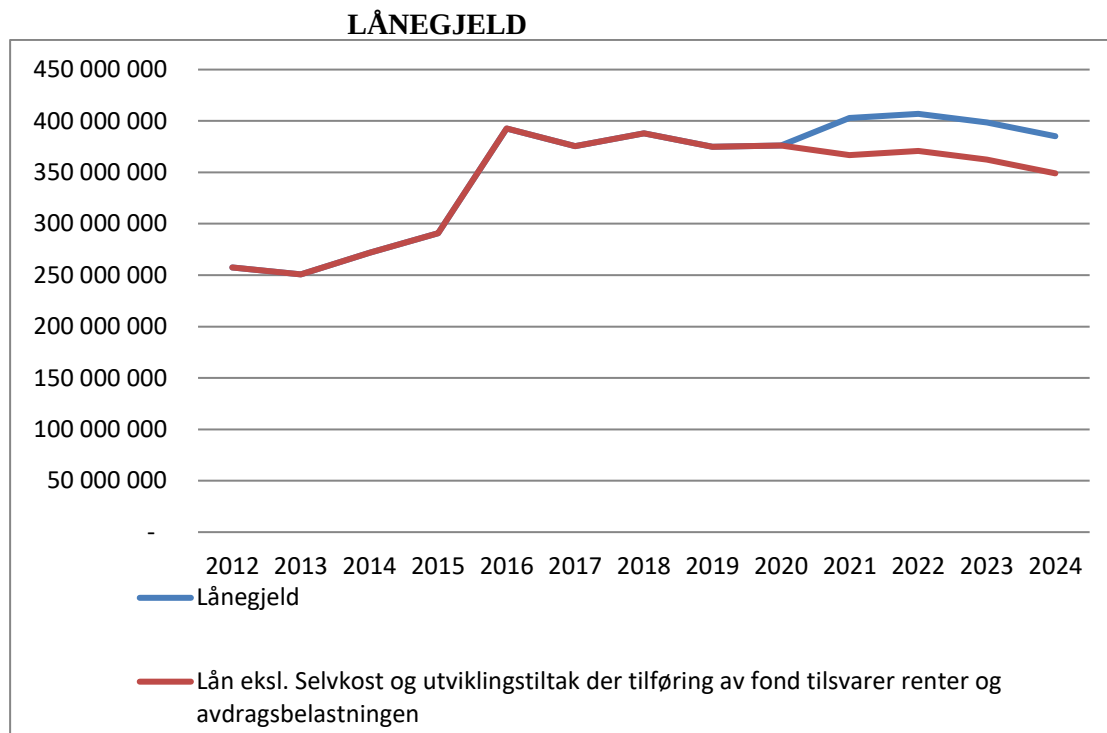
8.5 Utvikling i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.

8.5.1 Utvikling i lånegjeld

Lånegjelda har vært ganske stabil i perioden 2010 tom 2014, dog med en økning som skyldes utbyggingen av sykeheimen. I perioden fom 2014 tom 2017 øker gjelda betraktelig. Dette har sammenheng med utbyggingen på GBU/kulturhuset. I økonomiplanperioden er det lagt inn en del investeringer i kommende periode. Dette påvirker lånegjelda da vi ser at den øker fra 2020 med en topp i 2022 før den så er på tur nedover igjen.

Det som er svært viktig å merke seg er at renter og avdrag til låneopptak basseng(27,2 mill) og infrastruktur Grong næringspark(8,9') forutsettes finansiert ved bruk av lånemidler, men der dette finansieres med tilføring av fond fra NTE-utbytte. Ved en slik forutsetning påvirkes ikke utgiftene til renter og avdrag drifta.

Denne grafen inneholder ikke innlån til videreutlån.

8.5.2 Renteforutsetninger

Kommunen har inngått nye fastrenteavtaler med effektiv rente på 2,18% i 4 år fom 2020 for totalt kr 328,2 millioner. Vi har også et fastrentelån i Klp på 26 millioner til en rentesats på 2,07% ut 2021. Øvrig gjeld ligger til flytende rente i Kommunalbanken. Dette slik at vi har mulighet til å betale inn ekstraordinære avdrag osv. Flytende rente er pr. i dag på omkring 0,9%. Fastrenteavtalene gjøre at renteutgiftene våre er svært forutsigbare i kommende økonomiplanperiode. Rentereguleringsfondet vårt er pr. i dag på 2,6 millioner. En renteøkning på 1% på dagens gjeld utgjør til sammenligning ca 3,8 millioner.

Når det gjelder kommunens innlån i forbindelse med etableringslån i husbanken så er disse knyttet opp mot flytende renter.

8.5.3 Utvikling i avdrag og rentekostnader

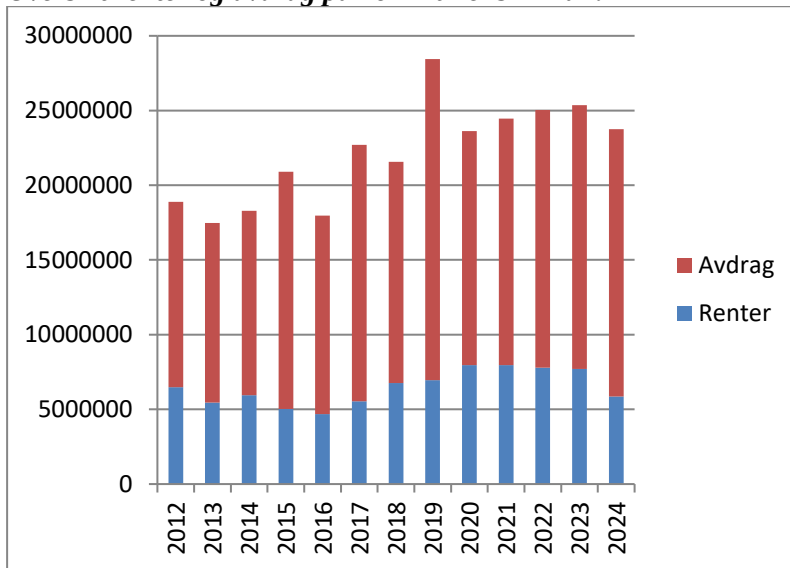
Avdrag:

Årlige avdrag vil øke noe utover i perioden. Merk det som er beskrevet ovenfor i forhold til bruk av NTE- utbyttmidler. Kommunen ligger innenfor grensen for minste tillatte avdrag. Regelverket tilsier at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskiftet.

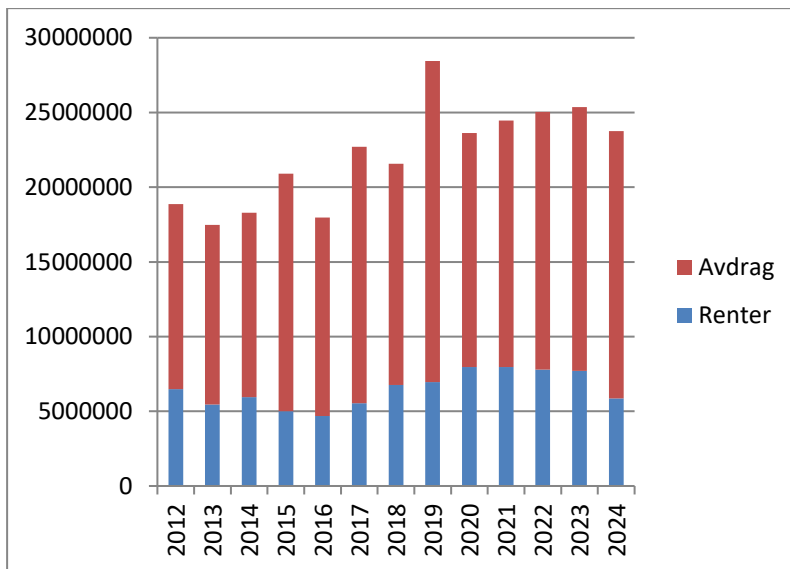
Rentekostnader:

Rentekostnadene vil ut fra forslaget til investeringsbudsjett i økonomiplanperioden øke i perioden. Viktig også her og merke seg bruk av NTE-utbyttmidler. Fastrenteavtaler gjør at renteutgiftene er svært forutsigbare i perioden. Både i 2023 og 2024 er det lagt opp til at avdragsbetalingen er høyere enn nye låneopptak. Låneopptak hvert enkelt år tas i slutten av året slik at de ikke påvirker renter og avdrag i oppstartsåret for det enkelte investeringsprosjektet.

Oversikt renter og avdrag på kommunens innlån.

Oversikt renter og avdrag på lånegjeld ekskl. utviklingstiltak der tilføring av fond tilsvarer rente og avdragsbelastningen.

8.5.4 Pensjonsforpliktelser og premieavvik.

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for alle ansatte. Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnpensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Pensjonsinnskudd:

Etter nye forskrifter om regnskapsføring av pensjonspremie, gjeldende fra og med året 2002, er det ikke det beløpet som kommunen faktisk *innbetaler* i pensjonspremie som skal utgiftsføres, men en *beregnet pensjonskostnad*.

Differansen mellom betalt premie og beregnet pensjonskostnad utgiftsføres/inntektsføres, avhengig om betalt premie er mindre eller større enn beregnet kostnad. Dette premieavviket kunne tidligere fordeles over 15 år, enten premieavviket var et inntektsbeløp som således skulle føres til utgift over kommende 15 år, eller at premieavviket var et utgiftsbeløp som skulle føres til inntekt over de kommende 15 år. Regelverket er nå endret slik at denne fordelingen f.o.m 2012 skal skje utover 10 år i stedet for 15. Premieavvik oppstått i 2014 og senere skal fordeles over 7 år.

Forsikringspremien vil reduseres noe fom. 2021 som følge av justering av uføre- og levealdersforutsetningene. Kostnadsreduksjon i KLP gir noe redusert premie. Premieavviket dvs. differansen mellom pensjonspremie og pensjonskostnad kan forventes å bli noe større fremover.

Under ansvar 6800 er det budsjettert premieavvik med amortisering ut fra anslag både fra KLP og Statens Pensjonskasse.

	Premieavvik	Amortisering
KLP, positivt premieavvik som inntektsføres	-9 045 000	4 666 000
SPK, negativt premieavvik som utgiftsføres	-410 000	-116 000
<u>Sum premieavvik inntektsføres i 2021, amortiseringen utg.føres</u>	-9 455 000	4 550 000

I tillegg kommer arbeidsgiveravgift av disse beløpene.

Kommunen har forsøkt å bygge opp et premieavviksfond på ca. samme størrelse premieavviket. Ved utgangen av 2019 var akkumulert premieavvik på kr 18,3 millioner inkl. arbeidsgiveravgift mens fondet var på kr 16,5'. Kr 1,9 mill av regnskapsoverskuddet ble benyttet til å styrke premieavviksfondet. Dette er fonder er pr. i dag på 18,4 mill, noe som tilsvarer premieavviket.

Premieavviket for 2020 var opprinnelig budsjettert til en netto inntektsføring på 9,8 millioner. Ny prognose etter bruk av premiefond og redusert lønnsøkning for 2020 gir en inntektsføring på kun 0,9 millioner.

Når det gjelder 2021 så viser prognosene en netto inntekt på kr 5,2 millioner. Det er i dette budsjettforslaget ikke funnet rom for å øke premieavviksfondet tilsvarende.

Vi vil altså for 2021 betale ut ca. 9,3 millioner (differansen mellom nytt premieavvik og amortisering) mer enn det som blir utgiftsført. Dette tærer ytterligere på likviditeten.

Når det gjelder prognosen for 2020 så bygger denne på at KLP kun oppnår minimumsavkastning på sin kapitalforvaltning. De siste årene har gått langt bedre enn dette slik at kommunen har mottatt større summer i premiefond enn i opprinnelig prognose, noe som igjen gir mindre premieinnbetaling og mindre premieavvik. Hvordan dette påvirkes av Corona situasjonen er mer usikkert, men det er sannsynlig at avkastningen for 2020 – som utbetales i 2021 ikke blir like stor som tidligere år.

Utvikling i premieavviket 2004 - 2019;

Tabellen viser inntektsført eller utgiftsført premieavvik pr. år. Den tar ikke hensyn til arbeidsgiveravgift og heller ikke til amortisering.

Egenkapitalinnskudd:

Det er antydnet at det i 2021 må innbetales egenkapitalinnskudd til KLP på 892.000 kr. Dette er lagt inn i investeringsbudsjettet, finansiert med driftsmidler.

8.5.5 Garantiansvar

Gitt overfor - navn	Beløp pr. 31.12.		Utløper dato
	2019	2018	
Sosiale utlån	kr 92 500	kr 56 000	
Midtre Namdal Avfallsselskap			
Lån 20050057	kr 6 700	kr 20 100	2020
Lån 20090492	kr 234 500	kr 257 950	2029
Lån 20120415	kr 469 838	kr 484 075	2052
Lån 20140436	kr 251 250	kr 268 000	2034
Lån 20150626	kr 295 872	kr 314 364	2035
Lån 20160362	kr 800 583	kr 914 952	2026
Lån 20190011	kr 804 804		2039
Lån 20190306	kr 2 867 600		2049
IKT Indre Namdal IKS 20140111		kr 10 000	2019
IKT Indre Namdal IKS 20160155	kr 150 000	kr 250 000	2021
IKT Indre Namdal IKS 20160643	kr 126 667	kr 190 000	2021
IKT Indre Namdal IKS 20180176	kr 180 833	kr 232 500	2023
Namdal rehabilitering IKS 40474	kr 683 571	kr 730 714	01.06.2034
Namdal rehabilitering IKS 40458	kr 1 597 915	kr 1 641 695	01.06.2056
Namdal rehabilitering IKS 94153	kr 1 614 085	kr 1 658 305	01.06.2056
Sum garantiansvar	kr 10 176 718	kr 7 028 655	

8.6 Flyktninger

Under ansvar 8500 regnskapsføres følgende:

Integreringstilskuddet, er et tilskudd som kommunen får for bosetting av flyktninger. Tilskuddet utbetales pr. bosatt med et beløp som avtrappes over 5 år.

Det er i økonomiplanperioden budsjettert med følgende bosetting:

2021	10 ordinære flyktninger.
2022	10 ordinære flyktninger.
2023	10 ordinære flyktninger.
2024	10 ordinære flyktninger.

Bosettingstallet i økonomiplanperioden er høyst usikkert.

Ordinære flyktninger.

Ved bosetting av ordinære flyktninger mottar kommunene integreringstilskudd fordelt over 5 år. Det er litt ulike satser om det kommer familier, barn eller enslige voksne. Budsjettert tilskudd er her i hht. dagens forslag til statsbudsjett.

Enslige mindreårige.

Det har siden i oktober 2009 vært bosatt enslige mindreårige flyktninger i Grong kommune. Bosettingen har vært på hhv. 7 (2009), 7 (2010), 7 (2011), 5 (2012), 5 (2013), 5 (2014), 7 (2015), 5 (2016), 4 (2017) og ingen etter den tid.

Tilskuddsordningen for disse ble endret fom. 2017. Vi mottar nå ordinært integreringstilskudd over 5 år slik som for de ordinære flyktningene. Videre så mottas det et fast tilskudd pr. år pr. enslig mindreårig. Satsene er her som følger;

Under 17 år kr 1.203.700 pr år.

Over 17 år kr 755.300,- pr år.

Totalt er det budsjettert med vertskommune-, integrerings- og tilskudd enslige mindreårige som følger;

	Oppr. 2017	Oppr. 2018	Oppr. 2019	Oppr. 2020	2021	2022	2023	2024
Vertskommunetilskudd	2 058 000	0	0	0	0	0	0	
Integreringstilskudd	14 211 000	13 062 000	11 439 000	9 499 000	8 857 000	8 069 000	7 651 000	7 723 000
Ekstra tilskudd EM	500 000	0						
Ekstra tilskudd bosetting utover anmodning	50 000	0						
Ekstra tilskudd flyktninger nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker	2 760 000	2 760 000	1 000 000	1 000 000	1 500 000	0	0	
SUM Integreringstilskudd	19 579 000	15 822 000	12 439 000	10 499 000	10 357 000	8 069 000	7 651 000	7 723 000
Tilskudd enslige mindreårige;								
Antall em reduseres fortløpende iom at det ikke bosettes nye.	16 531 000	13 500 000	11 144 000	8 450 000	5 396 000	3 894 000	3 143 000	1 502 000
SUM tilskudd enslige mindreårige	16 531 000	14 250 000	11 144 000	8 450 000	5 396 000	3 894 000	3 143 000	1 502 000
SUM TILSKUDD	36 110 000	30 072 000	23 583 000	18 949 000	15 753 000	11 963 000	10 794 000	9 225 000

Ut fra oversikten ovenfor så ser en at dette er en relativt stor inntektspost i Grong kommunens budsjett. Selvfølgelig knytter det seg store utgiftsposter også til dette området. Området er svært usikker, da det er umulig å se for seg hvordan bosettingen vil bli fremover. Vi er for 2020 anmodet om å ta imot 10 personer, hvorvidt disse kommer eller ikke vil ikke bli klart før utgangen av 2020. For 2021 er det mottatt anmodning om bosetting av 10 personer, og kommer til politisk behandling innen dette år.

Når det gjelder bosetting av enslige mindreårige, så har vi ikke fått forespørsel om dette de siste årene og signalet er at dette heller ikke vil være aktuelt pr dags dato. Derav er det ikke budsjettet med slik bosetting fremover, og enheten fases ut etter hvert som dagens bosatte flytter ut av ordningen.

8.7 Eiendomsskatt

Fra og med 2010 har kommunestyret vedtatt at det skal innkreves eiendomsskatt av alle eiendommer i hele kommunen, såkalt generell eiendomsskatt. Tidligere var det bare såkalte verker og bruk som ble belagt med eiendomsskatt. Eiendomsskatt beregnes ut fra en antatt (omsetnings)verdi av hvert enkelt objekt, mens kraftverkernes verdi beregnes av skatteetaten.

For år 2021 fastsettes eiendomsskattegrunnlaget fra siste skatteligningen for kraftverkene det vil si for 2019. For Grongs vedkommende gjelder det de fire kraftverkene i Namsen; Åsmulfoss, Aunfoss, Øvre Fiskumfoss og Nedre Fiskumfoss, samt det private kraftverket Knutfoss Kraft AS. Beskatningen av kraftverkene er en omfattende og komplisert prosedyre og er nå lagt til sentralskattekontoret for storbedrifter i Moss. Det er det enkelte verks beregnede formuesverdi som er takstgrunnlaget i utgangspunktet. Eiendomsskattegrunnlaget på kraftverkene var redusert relativt mye fra 2015 til 2016. Vi tapte da neste 1,2 mill. i eiendomsskatt. Vi fikk i 2015 opplyst fra sentralskattekontoret at det var en generell trend at det var nedgang i eiendomsskattegrunnlaget på vannkraftverkene. Lavere produksjonsmengde, reduserte strømpriser og høyere vedlikehold har gitt lavere eiendomsskattegrunnlag.

Eiendomsskattegrunnlaget for 2017 og 2018 viste ytterligere nedgang på hhv. 2,7 og 1,6 millioner i skatteinntekt kraftverk. Dette vil si at vi totalt på disse tre årene fikk redusert eiendomsskatteinntekten – og da kun i forhold til kraftverkene – med totalt 5,5 millioner kroner. Gledelig så økte eiendomsskattegrunnlagene for 2019 og 2020 noe. Dette ga en merinntekt for 2019 på 177' og for 2020 på ytterligere 430.000,-. **Hva eiendomsskatten for kraftverkene blir for 2021 har vi per i dag ingen opplysninger om. Tidspunkt for ferdigstilling er utsatt til 1. desember jfr. Skatteetaten.**

Utfordringene på dette området blir større i årene som kommer. Eiendomsskatt på tele fases ut over en periode på 7 år. Dette utgjør en redusert inntekt på ca 25.000,- pr. år for vår del.

Hvordan utskrivningen av eiendomsskatt på alle eiendommene i kommunen vil falle ut avhenger av to ting: Takstgrunnlaget og skattesatsen.

Grong kommune gjennomførte ny alminnelig taksering i 2019 og nye takster er tatt i bruk fom. 2020. Disse vil da stå slik i 10 år fremover, så fremt det ikke skjer endringer på aktuell eiendommer.

Takstgrunnlag skal jfr. Regelverket reduseres med 30% i tillegg ble max sats endret til 5 promille for 2020. Ny taksering medførte at vi klarte å hente inn eiendomsskatteinntekter tilsvarende beløpet for 2019 i 2020. Det er nå vedtatt at promillesats skal ytterligere reduseres. Ny makssats for bolig og fritidseiendommer er satt til 4 promille. **Dette tilsier reduserte eiendomsskatteinntekter på 1,1 millioner fra 2020 til 2021.**

8.8 Konesjonsavgifter

Konesjonsavgiftene skal være en kompensasjon til kommuner som stiller naturressurser til disposisjon for kraftproduksjon. Først og fremst skal det kompenseres for inngrep som er gjort i forbindelse med vasskraftutbygging i form av regulering av sjøer og vassdrag. Videre skal det kompenseres for at vassføringa vil variere mye i ikke utbygde elvestrekninger i regulerte vassdrag. Grongs konesjonsavgifter skriver seg fra reguleringskonesjoner i Namsenvassdraget og Bangsjøene

Av de avgiftene som er beregnet for hver konesjon, får den enkelte kommune en andel som delvis fastsettes ved skjønn.

Konsesjonsavgiftene beregnes av den kraftøkning som skyldes reguleringer og overføringer. For hver konsesjon er det fastsatt en sats pr. naturhestekraft (1 naturhestekraft = 0,6 kW).

Konsesjonsavgiftene skal avsettes til kraftfond. Bruken av midler fra kraftfondet er regulert i vedtekter fastsatt av kommunestyret og godkjent av fylkesmannen. I henhold til vedtektene kan kraftfondet kun brukes til næringsformål samt til avdrag på lån til utbyggingsformål. Hvor mye som inntektsføres fra kraftfond til dekning av avdrag på lån får dermed betydning for budsjetttrammene.

Nivået i budsjettet for 2020 på kr 520.000,- er videreført flatt i økonomiplanperioden.

8.9 Konsesjonskraftinntektene

Konsesjonskraftinntektene skal være en kompensasjon til de kommuner som får ulempene ved vassdragsutbygginger. Ordningen ble innført i 1984. Den går ut på at i de kommuner hvor det produseres kraft skal kommunen kunne ta ut en viss mengde kraft til selvkost. Kommunen kan da enten selge krafta videre eller bruke den selv. Uttaket er begrenset til 10 % av kraftproduksjonen i kommunen, men kan ikke utgjøre mer enn det totale forbruket i kommunen regnet i kWh. Grong kommune hadde i årevis en gjenkjøpsavtale med NTE vedrørende kommunens konsesjonskraft. Fra og med 2006 har Grong kommune sammen med de tre andre kommunene (Namsskogan, Lierne og Røyrvik) solgt konsesjonskraftmengden på det åpne kraftmarkedet. De fire kommunene i Indre Namdal har stått sammen om salgsavtalen i flere år nå og det er foretatt samme prosedyre for kommende år.

Grong kommune har en konsesjonskraftmengde på knapt 13 GWh (= 12,1 millioner kWh i Namsen og 0,26 GWh i Bogna og 0,48 GWh i Kolsvik). 10,7 GWh av denne kraftmengden kommer fra konsesjoner som er gitt før 1959, og da fastsettes prisen på konsesjonskraft individuelt og beregnes for det enkelte kraftverk. For konsesjoner gitt etter 1959 fastsetter Olje- og energidepartementet prisen på konsesjonskraften. For 2020 har vi oppnådd vi en "brutto pris" på 22,7 øre/kWh. Herfra kommer selvkost og innmatingskostnader som NTE selv beregner. For konsesjoner etter 10.04.1959 fastsetter Departementet hva selvkosten skal være. For konsesjoner gitt før 10.04.1959 beregnes selvkost for hvert enkelt kraftverk.

I økonomiplanperioden er budsjettet for 2021 videreført flatt. Det er følgelig budsjettert med en netto inntekt på kr 33.000,- på dette ansvaret. Dette er en reduksjon på i overkant av 2 mill fra budsjettert beløp for 2020.

8.10 Disposisjonsfond, investeringsfond og NTE-fondet.

Disposisjonsfond

Beholdningen på disposisjonsfondet har variert fra år til år, stort sett er det regnskapsresultatet som påvirker dette fondet, da en i gode tider kan sette av til fond og omvendt.

Tall i tusen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
«Fritt» disposisjonsfond	114	6.920	7.817	4.618	4.098	200	0	8.150'	15.734'	16.635'	20.956'

I tillegg til dette fondet hadde vi ved utgangen av 2019 både rentereguleringsfond (kr 2,6 mill) og premieavviksfond (kr 16,5 mill), småskadefond 100' og et flyktningsfond på kr 5.594'.

Det er for 2020 budsjettert med bruk av med netto avsetning på 2,3 mill. Nesten 1,9 mill av dette avsettes til premieavviksfond, mens resten blir avsatt på disposisjonsfond. Pengene gjelder overskudd 2019, minus det som er budsjettert benyttet for å oppnå balanse i 2020 budsjettet. Dvs. at dersom budsjettet holder stikk vil opparbeide oss et fritt disposisjonsfond på 21,3 mill. ved årets slutt 2020.

Disse pengene kommer godt med da det i økonomiplanperioden er budsjettert med bruk av fond for å oppnå balanse.

	Saldo IB	2020	2021	2022	2023	2024	Saldo UB
«Fritt» disposisjonsfond	20.956'	1.931'	-7.000'	-3.906'			11.981'
Rentefond	2 565'						2 565'
Premieavviksfond	16 494'	1.860'					18.354'
Fond flyktninger	5 594'	-1.500'	-2.000	-2 094			0'
Gusli skog	690'	-410'	-90'	-90'	-90'	-10'	0'

En avvikling av likviditetsreserven for noen år tilbake medførte at det ble opprettet et disposisjonsfond benevnt avvikling av likviditetsreserven på kr 3.263.000,-. Fondet må sees i sammenheng med kapitalkontoen for endringer i regnskapsprinsipp. Denne kontoen inneholder fire beløp hvor selve utgiftsføringen/inntektsføringen ikke er gjennomført. Utbetalinger/innbetalinger vedrørende disse prinsippendringene er ført direkte mot balanse og ikke om drift eller investering. Dvs. at prinsippendringkontoen på kr 2.971.775,- har påvirket bankkontoen ved at pengene er betalt ut derifra men ikke er utgiftsført. Denne kontoen må sees opp mot fond avvikling av likviditetsreserve, slik at 3 millioner av fondet på 3,3' er et fond uten penger i bunn.

Investeringsfond

Ved utgangen av 2019 har vi et ubundet investeringsfond på kr 88.000,-. Budsjettert avsetning i 2020 er på 50.000,-. Det er videre budsjettert med salg av boliger med til sammen 2,9 i 2021 og tilsvarende beløp i 2022. Salgsinntektene forutsettes benyttet til finansering av investeringene, slik at investeringsfondet vil ikke øke nevneverdi i løpet av perioden.

NTE-fondet.

Kommunen mottok i 2020 utbytte på kr 2,7 millioner fra NTE. 20% av kommunens andel skal overføres til et felles utviklingsfond for Namdalen. Resterende del kan brukes fortløpende til utviklingstiltak i kommunen. Vi har i økonomiplanperioden lagt inn en forventning om tilsvarende beløp utover i økonomiplan perioden.

Det er utarbeidet egne vedtekter for fondet. Disse tilsier at 20% av fondet videreformidle, 30% settes av til et slags «reserve/risiko» fond, mens resten 50% kan benyttes til samfunns- og næringsutvikling.

Vi har i årets økonomiplan lagt inn bruk av NTE-fondet tilsvarende renter og avdrag på lån til utviklingstiltakene Basseng og infrastruktur Grong næringspark. I tillegg er det budsjettert bruk av dette fondet til å finansiere kommunens andel av utgiftene til bredbåndprosjekter i Harran nå i 2020/2021. Hvordan renta utvikler seg, hva vil vi motta i utbytte fremover er forhold som er vanskelig å forutsi. Det er derfor viktig å bygge opp en «risikoandel» av en slik størrelse at det er mulig å benytte av dette til konkrete utviklingsprosjekter dersom renta øker, eller utbytte fra NTE reduseres. Dersom det i fremtiden skulle bli aktuelt å utvide aksjekapitalen i NTE kan det også være mulig å benytte «risikofondet» til dette.

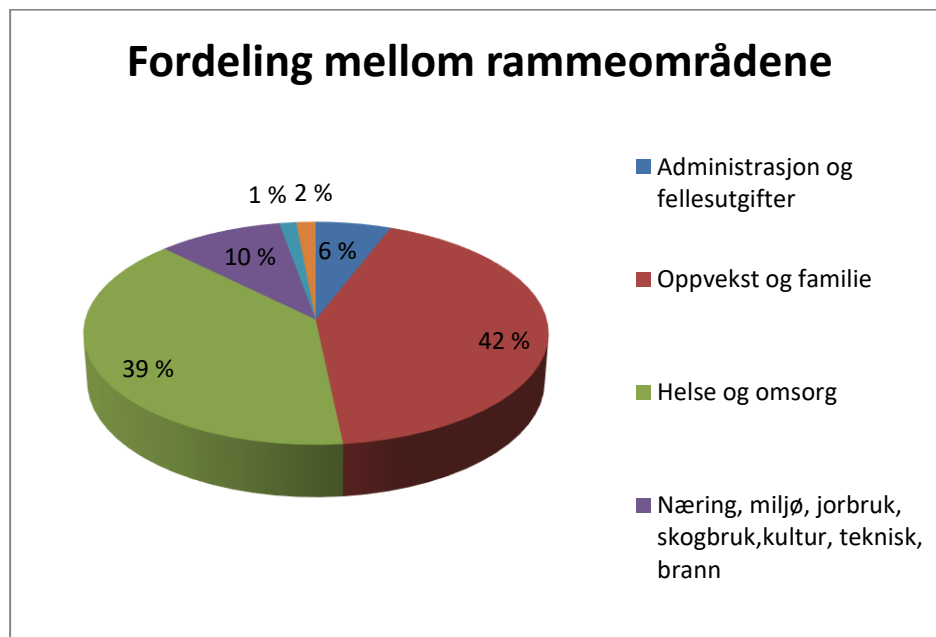
NTE fondet utvikler seg slik i perioden:

	2020	2021	2022	2023	2024
Nte fond, samfunns- og næringsutvikling 50% IB	2 111 000	1 910 000	1 564 000	1 466 000	1 380 000
Årlig forventet avsetning	1 329 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
Forventet bruk;					
Egenandel bredbåndutbygging Harran2020/2021	-1 190 000	-786 000			
Infrastruktur Grong næringspark		-359 000	-354 000	-353 000	-350 000
Basseng		-551 000	-1 094 000	-1 083 000	-1 072 000
Utviklingsprosjekt Bjørgan	-340 000				
SUM 50% andel	1 910 000	1 564 000	1 466 000	1 380 000	1 308 000
Nte fond, reservefond 30% IB	1 267 000	2 064 000	2 874 000	3 684 000	4 494 000
Årlig forventet avsetning	797 000	810 000	810 000	810 000	810 000
SUM 30% andel	2 064 000	2 874 000	3 684 000	4 494 000	5 304 000
Sum totalt NTE-fond	3 974 000	4 438 000	5 150 000	5 874 000	6 612 000

Fondet vil ved utgangen av perioden være på anslagsvis 6,6 millioner.

9 Netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene.

Diagrammet viser netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene. I netto driftsutgifter ligger sum utgifter minus sum inntekter på det enkelte rammeområdet. (For eksempel på helse og omsorg så har alle egenbetalinger for hjemmehjelp, vederlagsberegning sykeheimen osv. blitt trukket i fra utgiftene på området slik at områdets nettoutgift er det som fremgår her).

Dette diagrammet er en grafisk fremstilling av detaljert oppstilling pkt. 6 i bevilgningsoversikt drift.

Generelle kommentarer til de største avvikene på de obligatoriske budsjettskjemaene:
Ny kommunelov har medført endringer i det obligatoriske budsjettskjemaene. Følgende skjema skal utarbeides etter ny lov;

- Bevilgningsoversikt drift
- Detaljert oppstilling av punkt 6 i bevilgningsoversikt drift
- Økonomisk oversikt drift.
- Bevilgningsoversikt investering, inkl. div spesifiseringer

Regnskapstall 2019 er ikke tatt med ny kommunelov.

De vesentligste endringene for økonomiplanperioden er kommentert nedenfor. Det er viktig å være klar over at kommunestyret kun vedtar rammebudsjettet.

Bevilgningsoversikt drift:

Endring i rammetilskudd og skatt på inntekt og eiendom tilsvarer nye prognoser ut fra statsbudsjettet. Når det gjelder 2021 så har vi fått 1,9 millioner i ekstra coronamidler. Disse er tatt ut igjen form 2022. Skatteinntekten bygger på statsbudsjettet – noe som kanskje kan være litt for optimistisk. Det er derfor viktig å ha dette forholdet under oppsikt i det kommende året.

Eiendomsskatten er redusert fra 2020 grunnet endret makssats fra 5 promille til 4 promille.

Andre generelle driftsinntekter omhandler tilskudd flyktninger, både integreringstilskudd og særtilskudd enslige mindreårige, naturressursskatt og konsesjonsavgift. Nedgangen i perioden skyldes nedgang i tilskudd flyktninger- særlig på området enslige mindreårige. Videre så viser skjema økning i renter og avdrag utover i perioden, samt bruk av disposisjonsfond.

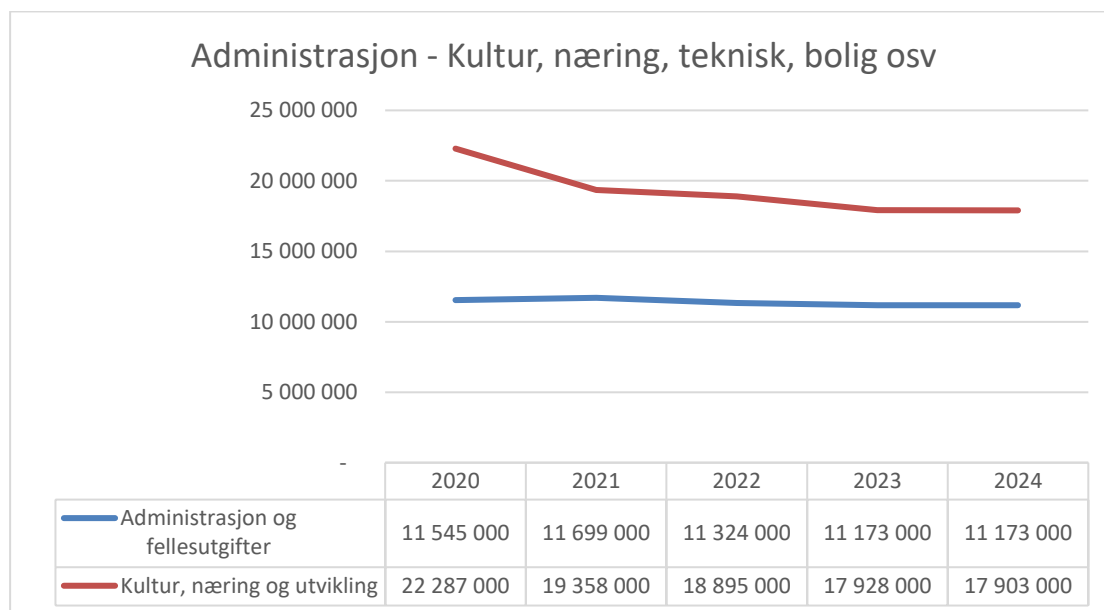
Detaljert oppstilling av punkt 6 i bevilgningsoversikt drift

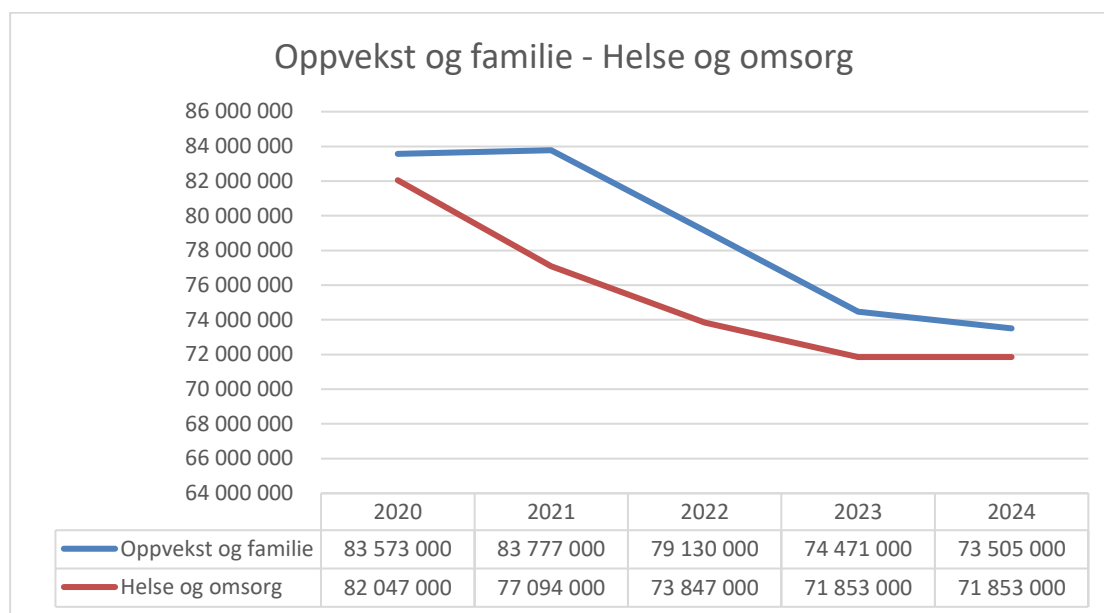
Dette skjemaet inneholder en beskrivelse av netto driftsutgifter på de ulike rammeområdene og skal stemme overens med linjen sum bevilgninger drift, netto på forrige skjema.

Alle fire rammeområder viser nedgang i økonomiplanperioden. Dette skyldes reduksjoner og omstillinger som er nærmere beskrevet senere i dokumentet.

Viktig å merke seg at nettoutgift på 1,7 millioner (avdeling for enslige mindreårige) er flyttet fra ramme 3 til ramme 2 i 2021.

Utvikling i rammeområdene

Økonomisk oversikt drift;

Reduksjon i andre overføringer og tilskudd fra staten gjelder i hovedsak reduksjon på tilskudd flyktninger. Overføring og tilskudd fra andre viser en økning fra 2020 til 2021, dette skyldes i hovedsak opprettelse av NAV Indre Namdal og refusjoner fra andre kommuner i forbindelse med dette, samt tøffere budsjettering mht. sykepengerefusjon. Reduksjon utover i perioden gjelder bla. Engangsinntekter i 2021. Brukerbetalinger er stabilt utover i perioden, mens slags- og leieinntekter går noe ned fra 2020 til 2021 noe som i all hovedsak skyldes salg av konsesjonskraft.

Sum lønnsutgifter reduseres utover i perioden. Dette har sammenheng med reduksjoner på flere områder, nærmere beskrevet senere i dokumentet. Det er lagt inn generelle forventninger om reduksjoner /omstillingskrav på alle rammeområdene utover i økonomiplanperioden for å oppnå budsjettbalanse.

Kjøp av varer og tjenester viser en økning fra 2020 til 2021. Dette skyldes bla. Økte utg. til IKT Indre Namdal, samt økte utgifter barnevern og ppt i forbindelse med at Snåsa har gått ut av samarbeidet.

Overføringer og tilskudd til andre varierer noe i løpet av perioden. I 2020 ligger det inne store tilskudd på totalt 3,6 i forbindelse med bredbåndsutbygging.

10 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde.

10.1 Generelt.

Grong kommunes driftsinntekter er redusert betraktelig de siste årene. I 2017 hadde vi 354 millioner, mens vi for budsjett 2021 ligger inne med 333 millioner i sum driftsinntekter. Ytterligere reduksjon utover i perioden tilsier reduserte driftsinntekter med formidable 32 millioner fra 2017 og ut økonomiplanperioden. Dette krever vesentlig omstilling og det knyttes stor usikkerhet til hvordan denne omstillingen/nedskjæringen vil påvirke tjenestenivået i Grong kommune. Netto driftsutgifter må reduseres betydelig i økonomiplanperioden, antall stillinger må reduseres og det vil få følger for tjenestenivået. Videre må de årlige låneopptak som medfører økt budsjettbelastning holdes på et minimum, og nødvendigheten av gjennomføringen av tiltak med lånefinansiering og økt driftsbelastning må vurderes svært nøye før utbyggingstiltak vedtas.

Vi er likevel i den heldige situasjonen at bruk av NTE-midler (forventet avkastning fremover) kan benyttes til samfunnsutviklingsprosjekter. Dette har gjort det mulig for oss å realisere prosjektene

næringsområdet på Vårryggen og Svømmebassenget hvor en benytter utbyttefondet fra NTE med tilsvarende beløp som rente og avdragskostnader.

Andre usikre faktorer framover som kan gi store utslag i forhold til økonomien fremover er:

- Flyktningssituasjonen – endringer i forutsetningene
- Utviklingen av verdensøkonomien og virkningen for norsk økonomi
- Befolkningsutviklingen
- Lønnsøkningen
- Pensjonsutgiftene samt likviditetsmessige utfordringer som følge av måten regnskapsføringen skjer
- Behov for endringer i tjenestetilbud, særlig mot helse/omsorg og oppvekst/familie(barnevern)
- Renteutviklingen, i perioden etter at fastrenten har gått ut.
- Skatteinntekter/rammetilskudd/befolkningsendringer
- Kraftinntektene (konsesjonskraftinntekter og eiendomsskatt)
- Eiendomsskatten generelt.(endret grunnlag og skattesats)

Det er lagt inn omstillingskrav på de ulike rammeområdene fom 2021. I tillegg så ligger lønnsøkningen inne som et omstillingskrav for 2021.

10.2 Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for administrasjon.

10.2.1 Premisser

Lønnsbudsjettet:

Det er lønn som er den store utgiften på ramme 1. Andre større kostnader er vår andel av IKT Indre Namdal IKS og IN Lønn, ulike kontingenter, lisenser, utgifter til lovpålagt bedriftshelsetjeneste, samt utgifter i forbindelse med saksbehandling (kontormateriell og kostnader ved ekspedisjon av saker). Ramme 1 sin andel av utgifter til IKT Indre Namdal IKS (økning 2021 på kr 460.000,-) og IN Lønn (økning 2021 på kr 99.000,-) har økt betydelig fra 2020 til 2021. Andre utgifter er rimelige stabile og forutsigbare. For øvrig legges driften av ramme 1 på et minimumsnivå med den følge at økonomien blir sårbart dersom noe uforutsett skulle skje.

Innenfor ramme 1 er det over tid er det foretatt bemanningsreduksjoner og en viktig årsak som har gjort dette mulig er innføring av nye IT-systemer, både når det gjelder saksbehandling og økonomisystemer. I en tid med omfattende omstillingsprosesser, er det også viktig å vise til de endringer som allerede er gjennomført.

En sammenligning av budsjett 2014 i forhold til budsjett 2021 gir følgende bilde:

	2014	2019	2020	2021
Ansvar 1000 Sentraladministrasjon	8,00	6,32	4,99	4,99
Ansvar 1100 IT	1,00	1,00	1,00	1,00
Ansvar 1101 Servicekontor	5,70	2,80	3,50	3,70
Ansvar 1102 Kantine	0,60	0,00	0,00	0,00
Sum ramme 1:	17,80	12,62	11,99	12,19

Ansvar 1000 er rådmann, personal, økonomi og øvrig stab. I budsjett for 2021 er kommunalsjefer budsjettert på sine respektive rammeområder hvor de har sitt oppfølgingsansvar og er derfor ikke tatt med i oversikten for alle år.

Ansvar 1100 er IT-personell og ingen endring.

Ansvar 1101 er ansatte på Servicekontoret. Servicekontoret har i perioden 2014 – 2019 redusert bemanningen fra 5,7 årsverk til 2,8 årsverk. I 2019 ble det vedtatt ny organisasjonsplan for Servicekontoret. Ny plan ble vedtatt med en total bemanningsressurs på 3 årsverk. I vedtatt plan ble følgende nedfelt: Eventuell videre inndekning av bemanning utover 3 årsverk, skal for planperioden vurderes fortløpende i budsjettarbeidet. Totalt sett er det per 31.12.2020 3,5 årsverk på Servicekontoret, inkludert forventninger om økte inntekter tilsvarende 0,25 årsverk. Fra og med 01.01.2021 er det lagt inn overføring av oppgaver fra Indre Namdal barneverntjeneste og PPT, tilsvarende 20 % stilling. Ved overføring av nye oppgaver, er det forventet en økt effektivitet på 30 % (eller innsparing på 30 % - kr 160.000,-).

Driftstiltak lagt inn i 2021:

- *Grongnytt:* Det foreslås for 2021 ingen utgivelser av Grong-nytt. Tiltaket gir en innsparing på kr 85.000,-. Kommuneleven (§ 4-1) er klar på at kommunene «...skal aktivt informere om egen virksomhet...». Vi har nylig fått på plass ny hjemmeside, Facebook m.m. og arbeider aktivt med informasjon om egen virksomhet på ulike plattformer. Informasjonsmedarbeidere og ledere vil fortsatt være viktige bidragsytere med utarbeiding av informasjon, men bidraget deres må overføres fra Grongnytt til hjemmesiden. Noe kapasitet frigjøres i organisasjonen ved å ta bort Grongnytt.
- *Orden i eget hus:* Formål med applikasjonen er oversikt over og kontroll alle våre systemer/programmer/apper i organisasjonen. Gevinsten er en total kontroll på årlige kostnader og investeringskostnader på alle systemer i kommunen. Automatisk generering av behandlingsprotokoller hvor personopplysninger og sensitive personopplysninger behandles. Total kontroll på hvilke avhengigheter som finnes mellom de dataene/programmene vi har og hvilke relasjoner de har til andre systemer. Spesielt nyttig hvis man skal foreta ny investering, da man grafisk får se hva et system har av relasjoner til andre systemer. Setter fokus på hva vi har av systemer og synliggjør for systemeier (de som er ansvarlig for program/applikasjon) hva våre systemer faktisk gjør. Investeringskostnad er kr. 25.000,- med årlig kostnad kr 10.000,- .
- *Sekretærfunksjon:* Servicekontoret skal yte tjenester til barnevern og ppt i en 50% stilling. Disse utgiftene er budsjettert på Indre Namdal Barnevern og PPT. Bemanningen på servicekontoret økes kun med 20 % stilling, de øvrige 30% må utføres av dagens bemanning. Dette tilsier at vi legger inn en 30 % stilling som besparelse – kr 160.000,- per år.
- *Omstillingsprosjekt:* Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen, må det i løpet av 2021 blir igangsatt et omstillingsprosjekt med mål om å skape balanse i fremtidige budsjetter. Målet bør være at fremtidige budsjett skal gå i balanse uten saldering med bruk av tidligere oppsparte fondsmidler. Det er avsatt kr 200.000,- i 2021 for videre arbeid med omstilling. Rammene for omstillingsarbeidet fastsettes politisk.

10.2.2 utfordringer

Ambisjonsnivået har alltid være stort i Grong kommune – hele tiden utvikle tjenester og systemer som vil komme våre innbyggere til gode. Det arbeides for å redusere andelen utgifter til administrasjon samt øke andelen til direkte tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling. De administrative ressurser innenfor ramme 1 jfr. økonomiplanen vurderes i år som i fjor som et absolutt minimum. På flere områder vurderes også sårbarheten som en stor utfordring, bl.a. innenfor fakturering.

Et viktig hjelpemiddel for å sikre en effektiv drift er gode arkivsystemer og arkivrutiner. Dette inkluderer også at gamle papirbaserte arkiver er ordnet og systematisert. Arkivverket skriver: «En arkivplan er et virkemiddel for å sikre kvalitet i arkivene og i virksomhetens dokumentasjonsforvaltning. Brukt riktig kan den være et viktig styringsverktøy. Arkivforskriften § 4 sier at offentlige organ skal ha en arkivplan som til enhver tid er oppdatert, og at arkivarbeidet skal omfattes av organets internkontroll». Grong kommune har en arkivplan fra 2014. Denne er ikke

ferdigstilt og tilfredsstillende bare delvis kravene. Ny arkivplan skal lages etter hvert som rutiner og BV-plan (bevaring og kassasjon) kommer på plass. En del eldre papirbaserte arkiv er ikke ordnet og systematisert. Alt dette arbeidet er avhengig av tilstrekkelig kapasitet. Slik bemanningssituasjonen er nå, tar ting litt tid.

I 2021 skal Grong kommune iverksettes et system med fullelektronisk på arkiv. Det er en stor jobb å starte på nytt sakssystem (Elements) samtidig som vi får fullelektronisk arkiv for mange fagsystem. Det er en endring som medfører mer arbeid for arkivtjenesten og skal lette arbeidet for saksbehandlere. I dag bruker SK mye tid på å veilede saksbehandlere som ikke kan ESA godt nok. Mye tid går med på å rette opp feil. Forklare hvordan man håndterer restanser og ferdigstilling av saker. Når vi skal inn i den elektroniske arkivverden, så stilles det krav i loven om å ha rutiner for dokumentasjonsforvaltningen, elektroniske system, internkontroll, sikkerhet, GDPR m.m. i arkivplan. Det skal lages rutiner for alle fagsystem, og det viser seg at dette er et område som avdelingene ikke kan mye om. Det trengs veiledning og hjelp for å komme i mål. Skal vi lykkes med fremtidige elektroniske sak-, arkiv- og fagsystem, må det prioritere ressurser til det. Får Grong kommuner tilsyn av arkivverket, må jobben gjøres der og da og blir kostbart!

Grong kommune deltar videre i 2021 i en storstilt satsning gjennom Kompetanseløft Trøndelag. Kompetanse spiller en nøkkelrolle i hvilken grad vi klarer å ta i bruk ny teknologi og samtidig endre måten vi jobber og organiserer oss på. Kompetanseløft Trøndelag - Digital transformasjon er en felles satsing i de 48 Trøndelagskommunene på økt lederkompetanse, og skal legge til rette for nye muligheter innen tjenesteutvikling i kommunene. Dette er et prosjekt som har fokus på å se alternative måter å løse kommunens oppdrag på og som kan gi muligheter for fremtidig effektivisering. Deltakelse er viktig og særlig arbeidet med bred forankring i hele organisasjon bør prioriteres sterkere i 2021.

Økonomiplanen viser hvilke økonomiske utfordringer kommunen står foran i planperioden, først og fremst frem til 2. halvår 2022. Det vil være utfordringer å skape balanse i økonomien mellom løpende inntekter og utgifter i planperioden og i tillegg legge opp en drift som sikrer et netto driftsresultat på 2 % av driftsinntektene fra og med 2022. Denne utfordringer krever omfattende ressurser fremover.

10.3 Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for oppvekst og familie.

10.3.1 Premisser.

Noen endringer i drift 2021:

Skolene:

- Lederstruktur ved grunnskolene ble fra skoleåret 2020/21 endret til en rektor ved den enkelte skole. Ved GBU vil det i tillegg fra 01.01.21 tiltre undervisningsinspektør.
- GBU skal redusere budsjett tilsvarende en hel pedagogstilling.
- Fortsette arbeidet med innføring av fagfornyelsen i skolene.
- Det er tatt høyde for skyssutgifter og bassengleie til svømmeundervisning utenfor kommunen.
- Økt behov for spesialundervisning i skole og mange elever med særskilt språkopplæring fører til at det blir krevende jf. ressurser i ordinær opplæring.

Skolefritidsordning (SFO):

- SFO-tilbudet videreføres ved de to grunnskolene i kommunen. Alle som søker plass får tilbud.
- Det er foreslått i årets budsjett og tilby kun 10 måneders SFO.

Barnehage:

- Barnehagedrifta videreføres for kommunens 4 barnehager. Kommunen oppfyller sin plikt om full barnehagedekning.
- I 2021 er det kapasitet til å ta inn alle barn som søker plass.
- Barnehagene er pr. i dag innenfor regjeringens foreslåtte minimum på 44 % pedagogisk bemanning av total bemanningen. Økt behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehage og flerkulturelle barn med særskilt språkopplæring, fører til at det blir krevende jf. ressurser i ordinær drift. I årets budsjett er det hensyntatt reduksjon med 60% stilling til særskilt språkopplæring ved Bergsmo barnehage.
- Rønningen reduserer lærlingetilbud med en plass.
- Det er foreslått å holde barnehagene stengt jul, påske (stille uke) og to uker om sommeren.
- Forholde seg til gjeldene veileder for smittevern.

Fosterheimlasserte barn:

- Antall barn som er fosterhjemsplassert har en svak økning, og spesialpedagogiske tiltak etter sakkyndige tilrådinger vedr. allerede plasserte barn har økt.

Mot

- Avtale videreføres i 2021

Voksenopplæring:

- Grong Voksenopplæringscenter tilbyr foruten opplæring i norsk og samfunnsfag til voksne flyktinger, også grunnskoleundervisning for voksne og enslige mindreårige.
- Endringer av elevtall i løpet av året vil påvirke budsjett og tilbud. Det vil bety bla. færre klasser.
- Vil være krevende å kunne tilby salg av elevplasser til nabokommuner, dersom det fører til at det utløser flere klasser.

Flyktingetjenesten:

- Økning i oppfølgingsbehov av tidligere bosatte familier, voksne og enslige mindreårige som krever Flyktingetjenestens kompetanse. Ettervern er avgjørende for mange for å lykkes.
- Langtidsplanlegging er vanskelig, da en vet bosettingsantall kun et år av gangen.
- Utfordring å planlegge tjenestetilbud og beholde viktig kompetanse over tid med variasjon i bosettingsbehov.

PPT og barnevern

- På disse områdene er driften justert ift at fylkeskommunen gikk ut av samarbeidet med PPT sommeren 2020 og ift at Snåsa trer ut av samarbeidet 1.1.21 for både PPT og barnevern. Ny organisasjonsplan med fokus på bemanning skal derfor i løpet av førjulsvinteren 2020 behandles i administrasjonsutvalget.
- Driftsbudsjett barnevern er også justert mtp å skulle håndtere ytterligere krav gjennom Oppvekstreformen (tidl benevnt som barnevernreform), bl.a. gjennom omdefinering av ressurs fra saksbehandling til tiltaksarbeid.

10.3.2 utfordringer

Den største utfordringa i 2021 og de nærmeste årene vil bli å opprettholde og videreutvikle tjenestene innenfor oppvekstområdet pga. presset kommuneøkonomi. Dette forsterkes også ved at kommunene stadig får økte forpliktelser iht. særlover.

De største driftsutfordringene i 2021 blir bl.a.:

Skolene:

- Tross innsparinger å organisere et godt og forsvarlig undervisningstilbud ved skolene.
- Økende behov for spesialundervisning herunder å finne en god organisering av tilbudet.
- Å ha stabilitet i bemanninga ved å unngå sykemeldinger.
- Følge opp IKT-satsinga i skolene
- Tilby fremmedspråklige elever god undervisning.
- Implementering av fagfornyelsen vil kreve tid og ressurser.

Barnehagene:

- Å ha stabilitet i bemanninga ved å unngå sykemeldinger.
- Å ha tilstrekkelig kompetanse i alle kommunens barnehager.
- Beholde spesialkompetansen en har i barnehagene, da det er økende behov for spesialpedagogisk hjelp.
- Ha tilstrekkelige gode tilkallingsvikarer som er tilgjengelige

Voksenopplæringa:

- Uforutsigbarhet vedr. endringer av elevtallet i løpet av året, som igjen påvirker inntekter (statstilskudd) og nivå på bemanning.
- Å rekruttere ansatte med realfag-kompetanse.
- Tilpasse og organisere undervisningen ut fra det elevtall enheten løpende har.

PPT og barnevern:

- Stabilisere bemanningen slik at alle stillingshjemler er besatt, og tilrettelegge slik at det er attraktivt å arbeide i tjenesten. Dette særlig med tanke på at Snåsa trer ut av samarbeidet 1.1.2021.

Flyktningetjenesten:

- Utfordring å planlegge tjenestetilbud og beholde viktig kompetanse over tid med variasjon i bosettingsbehov.
- Vanskelig med rekruttering av kvalifisert arbeidskraft, for midlertidig ekstraressurs.

NAV:

- Sikre gode og stabile tjenester.
- Redusere forbruket av sosialhjelp og utøve sosialt arbeid, spesielt i forhold til at flere har behov for bo veiledning og råd og veiledning for å bli selvforsørget.

10.4 Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for helse og omsorg.

10.4.1 Premisser.

Pleie og omsorg:

Pleie og omsorg består i dag av sykeheimen, kjøkken, vaskeri, hjemmesykepleie og hjemmehjelp og dialysesatelitt. Inn under disse avdelingene ligger det stillinger som ivaretar tilleggsoppgaver, her kan nevnes; hukommelsesteam, synskontakt, hørselskontakt og kreftsykepleier.

Sykeheimen:

Per i dag totalt 43 plasser fordelt på 3 avdelinger. Totalt 45 årsverk inkludert administrasjon som utgjør 2 årsverk. Hvorav 1 årsverk er felles ledelse på pleie og omsorg.

Avdeling Nordlyset er en avdeling som består av 8 langtidsplasser, 1 akuttrom og 5 plasser for korttidsopphold, avlastning og rehabilitering.

Avdeling Utsikten består av 14 langtidsplasser.

Avdeling Solsia er en skjermet avdeling med 15 plasser.

Det kommunale demensteamet ledes av en demenskoordinator i 20% stilling.

I forhold til innbyggertallet og sammenlignet med andre kommuner har vi mange plasser på sykeheimen. Omstillingsprosjektet som ble gjennomført høsten 2018 ga klare anbefalinger om å ha større fokus på at brukere av tjenestene vil bo i egen bolig lengst mulig. Det har på bakgrunn av dette vært intensjon å omgjøre 4 sykeheimsrom på Utsikten til omsorgsboliger. Dette arbeidet ble påbegynt på nyåret i 2020, men ble av uforutsette hendelser, som covid 19 utsatt. Det er lagt inn en forventet innsparing på 1 årsverk for 2021 på dette tiltaket. Det skal i løpet av 2021 utredes omdisponering av ytterligere 4 rom, slik at totalt 8 rom på Utsikten blir omgjort til omsorgsboliger. En slik omdisponering medfører behov for å redusere bemanningen på sykeheimen, samtidig som hjemmebaserte tjenester må styrkes.

Det er for budsjett 2021 lagt inn en forventet innsparing på et beløp som tilsvarer ytterligere 1 årsverk. Dette planlegges primært tatt ved redusert innleie ved fravær, samt redusert innleie i turnus ved vakanse eller perioder med lavere aktivitet. Man vil som følge av dette måtte forvente økt press på ansatte. Samtidig vil man som følge av å ta i bruk velferdsteknologiske løsninger kunne finne andre måter å løse oppgaver på.

Innføringen av velferdsteknologi er godt i gang. Når det gjelder trygghetsalarmer der vi tidligere har benyttet Hjelp 24, har vi nå selv blitt responscenter. Trygghetsalarmer vil på dag og kveld bli besvart av hjemmesykepleien, på natt av avdeling Nordlyset på sykeheimen. Vi vil etter hvert få innført elektronisk dørlås for de som har hjemmesykepleie. Vi jobber videre med kartlegging og innføring av teknologi, da på bakgrunn av at vi ønsker at det skal være et virkemiddel for å øke tryggheten til tjenestemottakeren.

Dialysesatelitt:

Det kjøres dialyse mandag, onsdag og fredag. Dialysen er bemannet med sykepleiere fra sykeheimen, 2 sykepleiere per skift. Avdelingen har kapasitet til å ta imot 7 pasienter per skift. Antall pasienter varierer noe og kommer fra kommunene i nærliggende kommuner i Namdalen.

Kjøkken:

Totalt 4,9 årsverk. Jobber kun dagvakter ukedager og helg. Ansatt 4 kokker og 5 assistenter. Lager alle måltider på sykeheimen og tilbyr matombringning til hjemmeboende. Kjøkkenet har en viktig funksjon i forhold til å kunne tilby tilrettelagt kost for dem som har behov for det. Matombringningstilbudet varierer etter etterspørsel.

Vaskeri: Totalt 1,5 årsverk, fordelt på 5 assistenter. Har vaskeoppdrag for tannlegekontoret i tillegg til sykeheimen og ansatte i pleie og omsorgstjenesten.

Hjemmetjenesten:

Det ble i 2020 bestemt at man skal ha en tettere tilknytning mellom hjemmesykepleie og hjemmehjelp. Dette er gjennomført ved at man har fellesoppmøtested og rapporter. Dette for å sikre bedre kunnskapsoverføring, bedre ressursutnyttelse og en mer variert arbeidshverdag for de ansatte. Arbeidet for en mer strømlinjeformet tjeneste fortsetter også videre i 2021.

Hjemmesykepleien:

Totalt 8,3 årsverk fordelt på 8 sykepleiere og 3 helsefagarbeidere. Planlegger å innføre multidose i løpet av vårhalvåret. Per i dag bruker vi mye ressurser til opplegging av dosetter til brukere av hjemmebaserte tjenester. Ved å gå over til multidose, vil antall brukere som trenger å få lagt opp dosett blir færre og ressursene kan brukes der de trengs, til mer pasientrettet arbeid. Kreftsykepleier i 20 % stilling har utgangspunkt fra hjemmesykepleien, men jobber på tvers av avdelingene i kommunen. I den prosessen som foregår med omdefinering av sykeheimsrom vil man måtte styrke hjemmesykepleien for å ivareta brukerne. Som følge av at hjemmesykepleien ikke er bemannet på natt

vil man måtte påregne at en del brukere likevel må få døgnopphold ved sykeheimen hvis behovet for døgnkontinuerlig hjelp oppstår.

Hjemmehjelp:

Totalt 1.5 årsverk fordelt på 4 ansatte. Det har vært mye sykefravær blant hjemmehjelpene i senere tid. Det er fysisk tungt å faren for belastningsskader er stor. I Grong kommune har det vært forholdsvis lav terskel for å få hjemmehjelp, Kriteriene for å få hjemmehjelp er blitt gradvis innskjerpet, og vi ser i dag en tjeneste som har mer fokus på å yte tjenester til de som har store behov.

Helsetjenesten:

Helsetjenesten er sammensatt av følgende fagområder:

Legekontor:

3 fastlegehjerner, samt 1 LiS1 (turnuslege), to sykepleiere og en helsesekretær, nestleder for helsetjenesten har ansvar for daglig oppfølging av legekontoret. Legekontoret har siden mai hatt full oppdekking på de tre faste legehjerner. Forut for dette har vi hatt stabil dekning av vakanse, med faste og kjente vikarer.

Legekontoret har ansvaret for drift av fastlegetilbudet i kommunen, oppfølging av sykehjem, barnekontroller på helsestasjonen, smittevern m.m.

Også i 2021 må legekontoret forvente at mye fokus og ressurser vil gå med til Korona, og det vil bli utfordrende å gjennomføre økonomiske innsparinger parallelt med dette. Det er lagt inn en forventet innsparing/mindreforbruk for legekontoret i 2021, hovedsakelig i forhold til økte forventede refusjoner på sykepenges, samt betydelig reduksjon av vikarutgifter. Dette vil medføre at legekontoret i liten grad kan leie inn vikar for lege eller forkontorpersonell ved korttidsfravær, i ferier og ved annet fravær. Dette vil også begrense muligheten for å dra på kurs for de ansatte. Risikoen ved å unnlate å leie inn vikarer er at belastningen blir større på gjenværende personell, en vil kunne få etterslep av oppgaver, og arbeidsgiver må i større grad enn før gå inn å regulere uttak av ferie og andre permisjoner. I tillegg vil vi i 2021 fortsatt ha større fravær på grunn av smitte- tiltak (ansatte skal være hjemme også ved lettere symptomer, og økt bruk av syke barn- dager). Totalt sett vil dette kunne øke belastningen på hver enkelt ansatt.

Legevakt:

Det arbeides mot en endring i legevaktsamarbeidet på natt. Grong kommune vil etter planen bli vertskommune for nytt legevaktsamarbeid 24/7 i Indre Namdal (Grong, Lierne, Røyrvik og Namsskogan) fra 01.01.2021. Legevakten består av 6 hjemler, samt at det vil bli tilsatt en egen legevaktslege i tillegg. En lege er medisinskfaglig ansvarlig for legevakten, mens avdelingsleder er leder for legevaktsamarbeidet.

Tjenesten har ansvar for oppfølging av henvendelser som kommer inn via legevaktsentralen i tidsrommet 15.30-08.00, for kommunen nevnt ovenfor. Som vertskommune har vi i tillegg ansvar for tjenesten både administrativt og medisinskfaglig, samt ansvar for den daglige driften av tjenesten.

Oppstart og drift av ny legevaktordning i Indre Namdal, der Grong er vertskommune, vil kreve mye ekstra ressurser også i 2021. Ny organisering medfører også økte utgifter for alle kommunene i samarbeidet. I tillegg har utgiftene til legevaktsentral (116117) økt betydelig, noe som samlet sett fører til at økonomibildet ytterligere forverres for hele Helsetjenesten i 2021.

Fysioterapi og rehabilitering:

Består av to fysioterapeuter og en spesialisertepleier, i tillegg kjøper vi 20% ergoterapeutressurs fra Namdal Rehabilitering IKS, og kommunen har driftsavtale med tre fysioterapeuter.

Tjenesten har individuell- og gruppeoppfølging av personer med behov for fysioterapi, opptrening, habilitering og rehabilitering, formidling av hjelpemidler, tilbud til gravide og etter fødsel, tilbud

tilbeboere på sykehjem, hjemme- rehabilitering i samarbeid med hjemmesykepleie, oppfølging på helsekontroller av barn på helsestasjonen, koordinatorene for barn og voksne med behov for tverrfaglig oppfølging/ behandling, ansvar for Kols-kontakt, deltakelse i Frisklivsentral og koordinerende enhet.

Det er stort trykk på fagområde fysioterapi og rehabilitering, og eventuell redusert ressurs i 2021 vil medføre ytterligere trykk på de ansatte. Gjennomgang og omfordeling av oppgaver må prioriteres for å sikre gode tjenester også i 2021. En konsekvens av nedskjæring vil kunne være at pasientene vil oppleve lenger ventetid før de får tilbud om time til fysioterapeut, enkelte pasientgrupper vil bli lavere prioritert enn før, og det forebyggende arbeidet vil bli redusert.

Koordinerende enhet:

Består av tre representanter fra Helsetjenesten, to representanter fra oppvekst, en representant fra pleie og omsorg, en representant fra Miljøarbeidertjenesten og en representant fra NAV. Nestleder er saksbehandler og avdelingsleder er leder for koordinerende enhet.

Enheten behandler søknader om tjenester som koordinator, individuell plan, avlastning, støttekontakt, omsorgslønn, BPA, ledsagerbevis, parkeringsbevis med mer. Enheten har også ansvaret for oppfølging og implementering av plan for habilitering og rehabilitering, ivaretagelse av koordinatorene, utvikling og oppdatering prosedyrer på fagområdet habilitering og rehabilitering mv.

Familiebasen med følgende fagområder:

Psykisk helse ungdom og rus, inkludert psykososialt kriseteam:

Består av til sammen 8 ansatte (primært delstillinger) der flere av stillingene per i dag er delfinansiert av prosjektmidler. Avdelingsleder er leder for psykososialt kriseteam. Teamet består av to kliniske sosionomer, spesialsykepleier, sykepleier, helsesykepleier, pedagog, miljøarbeider og feltarbeider.

Overnevnte fagområde har et bredt spekter av arbeidsoppgaver; individuelle samtaler med personer med psykiske lidelser eller andre emosjonelle belastninger, gruppeoppfølging på Frivilligsentralen, lavterskel oppsøkende arbeid til personer med psykisk sykdom og/eller rusproblemer, oppsøkende behandling/oppfølging av alvorlig psykisk syke. I tillegg tilligger oppgaver som ruskontrakter, samarbeid med GVS og NFHS omkring enkeltelever med utfordringer, koordinatorarbeid rundt omfattende hjelpebehov og deltakelse i utvidet skolehelsetjeneste ved GVS. En har også ansvar for drift av rusprosjekt, ROP- team, tverrfaglig rusgruppe, psykososialt kriseteam, og Frisk i friluft.

Helsestasjon, jordmor og skolehelsetjeneste:

Består av to helsesykepleiere samt jordmor i 20% stilling (kjøp av tjeneste fra Namsskogan kommune). I tillegg jobber to ansatte fra fagområde psykisk helse, ungdom og rus, i den delen av skolehelsetjenesten som er rettet mot ungdom.

Helsestasjonen med jordmortjeneste følger veileder for helsestasjons- og skolehelsetjeneste samt barselomsorg, og yter tjenester primært til barn og unge i alderen 0-20 år. Helsestasjonen har barnekontroller i førskolealder, samt følger screening- og vaksineprogram gjennom skoleårene til og med videregående. Helsestasjon for ungdom er rettet mot ungdom fra ungdomsskole, videregående og folkehøgskole. Jordmor følger opp gravide og familier med nyfødte barn, og har også sterkt fokus på kvinnehelse. Helsestasjonen driver, i samarbeid med blant annet fysioterapeut og jordmor, fødselsforberedende kurs.

Kommunepsykolog:

Grong kommune, i samarbeid med Indre Namdal Barneverntjeneste deler på ressursen kommunepsykolog, og denne er organisert under Helsetjenesten og Familiebasen.

Kommunepsykologen er en del av teamet på psykisk helse, ungdom og rus, og samarbeider også tett med helsestasjonen. I tillegg står denne også for internundervisning på blant annet screeningverktøy, diagnoser og behandlingsverktøy.

Miljøarbeidertjenesten:

Miljøarbeidertjenesten består i dag av 2 avdelinger:

- Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelse, 13,7 årsverk i 2020 - 15,14 i 2021
- Boenhet enslige mindreårige flyktninger- BEEM, 3,39 årsverk i 2020- utgår i 2021

Ved bofellesskapet bor det 7 beboere.

Det ytes tjenester i form av vedtak på bistand til alle daglige gjøremål

Flere av beboerne har vedtak på bistand 24 timer i døgnet, såkalte ressurskrevende brukere. Dette er øremerkede midler. En ressurskrevende bruker utgjør en personalressurs på 4,7 årsverk.

For ressurskrevende brukere fikk kommunene øremerkede midler i 2019 på 2,656 mill. Det ble søkt ut på 3 brukere. Med de årsverk det i 2020 er budsjettert med (13,7) vil det ikke være mulig å søke ut dette tilskuddet dersom antall årsverk vil måtte reduseres. Avdelinga ligger allerede på grensen til å kunne søke ut ekstra tilskudd for 2020.

I tillegg til de 2 leilighetene fra BEEM som bofellesskapet benytter, er det tatt i bruk 2 leiligheter som avlastningsboliger til barn med stort behov for bistand døgnet rundt. Framover ser vi at det vil være behov for ytterligere flere avlastningsboliger for å dekke behovet til disse barna.

Det er boliger ved Rønningen tunet som kan benyttes til dette, med noen tilpasninger.

Boenhet enslige mindreårige flyktninger vil bli lagt ned som egen enhet fra 01.01.21.

Flyktningetjenesten vil overta ansvaret for alle enslige mindreårige. Det er i den forbindelse lagt inn en forventet innsparing i budsjettet på 200 000,-. Dette forventes tatt inn i forbindelse med samordning av flyktningetjenesten og dagens BEEM.

Det er ved utgangen av 2020 4 enslige mindreårige flyktninger under 20 år som bor ved Rønningen tunet og som har behov for bistand.

I tillegg er det flere over 20 år som fortsatt har behov for en del bistand, både de som bor i Grong og de som har flyttet ut av kommunen. Grong kommune vil fortsatt være foresatte for disse, og veilede/ bistå de i ulike situasjoner.

I og med at det er kun 4 enslige mindreårige flyktninger som i dag bor ved bofellesskapet vil det være en del boenheter som blir stående ubenyttet framover. Ved utgangen av 2022 er det kun 1 boenhet som benyttes av enslige mindreårige. Slik situasjonen er i dag, vil noen av disse boligene kunne benyttes til avlastningsboliger til barn, og fremtidig boliger til ungdommer som skal flytte for seg selv og som har behov for bistand. Hvor mange dette er, er ennå noe usikkert.

10.4.2 utfordringer.

Pleie og omsorg

Omdefineringen av flere sykeheimsrom til omsorgsboliger vil være et tiltak som må vurderes i forhold til å få mer effektive tjenester i årene som kommer. Det utfordrer både sykeheimen og hjemmetjenesten i forhold til både oppgavefordeling og samarbeid.

Pasienter med behov for skjerming er en sårbar gruppe. Det vil være behov for å utvikle tjenesten og tilbudet rundt denne pasientgruppen. Både nasjonalt og lokalt ser man en utvikling ved at denne gruppen øker og blir mer krevende. Det vil være helt avgjørende at tjenesten har fokus på kompetanseheving for både ledere og ansatte hvis man også i fremtiden skal kunne levere forsvarlige tjenester på området. Økt bruk av velferdsteknologiske løsninger vil kunne være et bidrag. Men den viktigste ressursen vil fortsatt være nok personell og ledelsesressurs for å sikre gode nok tjenester for denne pasientgruppen.

Helsetjenesten

Arbeidet omkring korona har ført til utsettelse av en rekke oppgaver på alle fagområder på Helsetjenesten. Vi ser i siste kvartal av 2020, at mange av oppgavene i handlingsplanen for 2020 må

videreføres til 2021. Imidlertid må vi også i 2021 ta høyde for at det vil gå med mye tid og ressurser til Koronarelatert arbeid. Vi har allerede i inneværende år erfart at det selv ved enkeltutbrudd lokalt, utløses en voldsom ressursbruk, og Helsetjenesten må til enhver tid være rigget slik at den tåler et eventuelt større utbrudd, uten at kritiske tjenester faller bort. I tillegg ser vi allerede i 2020 at en av ettervirkningene av nedstengning og omfattende koronatiltak ut over året, har medført økt press i forhold til innbyggernes psykiske helsesituasjon. Både legetjeneste, psykisk helse/ ungdom og helsestasjon, vil få et stort trykk i fht personer som har utviklet psykisk uhelse/sykdom eller fått forverret psykisk sykdom på grunn av koronaen og koronatiltakene.

Et nytt legevaktsamarbeid vil være krevende for Grong som vertskommune og for legene som skal arbeide i tjenesten. 2021 vil bli et prøveår for den nye tjenesten og vil kreve at både medisinsk faglig og administrativ ressurs er tett på og kan justere driften undervegs. Vi vet at det vil bli utfordrende å rekruttere tilstrekkelig legeressurs til å avlaste fastlegene i forhold til vaktbelastning, og det er viktig med et tett og godt samarbeid mellom administrasjon, leger og samarbeidskommunene.

De forventede innsparinger som ble lagt inn på Helsetjenesten for 2020, har ikke vært mulig på grunn av korona. Imidlertid må dette tas inn i de kommende års budsjetter. Økonomiplanen indikerer et stort behov for innsparinger. Nedgang i stillinger medfører både merarbeid på de ansatte og reduksjon i tilbudet kommunen kan gi til sine innbyggere. Det er stor risiko for at dette vil ramme de svakeste gruppene og det forebyggende arbeidet.

Fase 2 i omorganisering av Helsetjenesten (legekontor, familiebase og fysikalsk avdeling) ble i 2020 utsatt på grunn av korona, og må derfor gjennomføres i 2021. Ytterligere forventninger om stillingsreduksjon på tjenesten må tas med i arbeidet med å utarbeide nye stillingsbeskrivelser og oppgavefordeling internt i avdelingen.

Fra 1.1.2021 slås fagområdene rus, ungdom og psykisk helse sammen til ett fagområde med felles leder. Fagområdet er helt på tampen i forhold til eksterne tilskuddsmidler, og det vil bli krevende å opprettholde det nivået vi har forpliktet oss til gjennom tilskuddsperioden. Samtidig står vi ovenfor en utfordring med at kompetanse vil gå ut av fagområdet på grunn av overgang til pensjonisttilværelse for flere ansatte. 2021 vil bli et svært krevende år både faglig og økonomisk for dette fagområdet.

Koordinerende enhet skulle i 2020 fokusere på oppgave- og ansvarsfordeling etter omorganiseringen, men dette arbeidet er utsatt til 2021 på grunn av korona. Det er et betydelig økt trykk på tjenestene, og dette merkes både arbeidsmessig og økonomisk. Grong har gått fra å være en kommune med relativt få brukere med omfattende tjenestebehov, til å være en kommune med mange familier og enkeltpersoner med store behov for sammensatte og koordinerte tjenester.

Et positivt element er at kommune i 2021 vil motta tilskuddsmidler til folkehelsearbeid og re- oppstart av Frisklivsentral. Det er Familiebasen som har søkt ut midlene og som vil koordinere arbeidet.

Miljøarbeidertjenesten:

Utfordringer fremover er at det er flere brukere med sammensatte behov som søker på bolig med bistand ved bofellesskapet. Fra høsten 2021 vil 1 bruker med behov for bistand 24 timer i døgnet flytte inn ved bofellesskapet, en ressurskrevende bruker. Det er da 8 beboere ved bofellesskapet. I tillegg ligger det inne en søknad på bolig med bistand fra en ungdom, sannsynligvis fra våren 2022. Bofellesskapet vil av den grunn måtte ta i bruk flere boliger som har vært benyttet til enslige mindreårige flyktninger.

Miljøarbeidertjenesten har i dag svært mange ansatte over 60 år som om ganske kort tid vil gå av med pensjon. Utfordringene framover vil bli å rekruttere nok fagpersoner som skal erstatte disse.

Kompetanseutfordringer

Handlingsrommet for kompetanseøkninger er blitt svært begrenset som følge av reduserte økonomiske rammer. Dette er uheldig både i forhold til nødvendig kompetanseøkning hos ansatte, men også i forhold til å være en attraktiv arbeidsgiver ved rekruttering av nye ansatte.

Som landet for øvrig, opplever også Grong utfordringer med å rekruttere sykepleiekompetanse. I takt med økt digitalisering og teknologiutvikling innenfor tjenestene, ser man et økende behov for kompetanse innenfor it/teknologi i kombinasjon med fagkunnskap. Dette vil være et område som det vil være viktig å ha fokus på i fremtidig rekruttering av ansatte.

Generelt

Fremtidig usikkerhet omkring statlige tilskuddsordninger gir helse og omsorgstjenesten stadige utfordringer. Dette medfører at rammebetingelsene stadig er i endring. Erfaringene viser at det sjelden kommer en kommune som Grong til gode. Resultatet blir at tjenestene må reduseres. Noe som igjen påvirker evnen til å yte gode og forutsigbare tjenester. Dette samtidig som man ser at brukerrettighetene stadig blir styrket og lovfestet.

10.5 Budsjettpremiser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.

10.5.1 Premisser.**Noen endringer i drift 2021:****Fagområdet næring, jordbruk, skogbruk og miljø;**

Driftsmessig stort sett samme budsjett som foregående år.

Det er budsjettert for bruk av næringsfondet med inntil kr. 1 000 000.

Kulturområdet;

På kultursida er poster til bruk for tilskuddsforvaltning gradvis redusert de senere årene. For 2021 er det også lagt inn redusert bruk av tilskuddsmidler på fagområdet.

Det vises til detaljert oversikt nedenfor.

Tilskuddstype;	2020	2021
Kulturmidler idrettslaget	110 000	70 000
Tilskudd til regionale/nasjonale idrettsarrangement.	10 000	0
Løypetilskudd Bjørgan skisenter kjøring Kvernsjønen-Geitfjellet-Heia	90 000	90 000
Drift Bjørgan skianlegg etter avtale	24 000	24 000
Tilskudd kjøring øvrige skiløyper i Grong	18 000	18 000
Tilskudd strømkostnader lysløyper	18 000	18 000
Brøyting parkeringsplass Heia pluss evt. andre ordninger	30 000	30 000
Tilskudd sang og musikk.	30 000	20 000
Tilskudd barn og unge, herunder teater/revy	30 000	20 000
Diverse tilskudd til arrangement, aktiviteter og større kulturprosjekt.	55 000	35 000
Tilskudd idretts og friluftsmål	30 000	20 000
Årlig tilskudd kino	26 000	26 000
Årlig finansieringsavtale kinoutstyr	70 000	70 000
Kulturpris	6 000	4 000

Handlingsprogram og økonomiplan 2021-2024 – Budsjett 2021

17.mai.(Tatt ut tilskudd til grendeorganisering)	40 000	25 000
Ungdommens kulturmønstring	28 000	0
SUM	615 000	470 000

Biblioteket.

Her er det i budsjettforslaget foreslått en reduksjon i kostnader med kr. 330 000.

Dette medfører redusert åpningstid til 3 dager pr. uke for biblioteket. Dagens bemanning på 1,3 stillingsressurs blir endret til 70 % stilling som bibliotekar.

Grong kulturskole.

Her er det foreslått en reduksjon i driftsbudsjettet på kr. 200 000 i 2021. Dette medfører redusert tilbud og en nedskalering av aktiviteten på musikk og kulturskolen. Videre i økonomiplanperioden er det foreslått rytterligere reduksjoner slik at budsjettet i 2023 er samlet redusert med kr. 600 000.

Det betyr at dagens budsjett på 1,2 millioner er halvert i økonomiplanperioden.

Det framlegges en egen sak i 2021 som redegjør for konsekvenser og alternative driftsmuligheter med redusert budsjett.

Teknisk sektor;

Drift av kommunalt vegnett er budsjettet på tilnærmet samme nivå som i 2020. Det er ikke hensyntatt prisstigning og skifte av kontraktør på deler av vintervedlikeholdet slik at det er noe mindre avsatt til vedlikehold enn tidligere. Kontraktene på vintervedlikehold videreføres med samme krav som tidligere. (Brøyting startes ikke før det er 10 cm tørr snø og 8 cm våtsnø på vegene. Gjennombrøytet før kl.07.00)

Drift av bygningsmassen er budsjettet på tilnærmet samme nivå som i 2020. Det er ikke hensyntatt prisstigning slik at det reelle budsjettet til drift vil være noe redusert.

Det interkommunale samarbeidet med kommunene Namsskogan, Røyrvik og Lierne er budsjettmessig videreført på samme nivå som i 2020. Vertskommuneavtale med Namsskogan utvidet ved at Grong utfører fagområdet byggesak.

Brann – redningsvesen;

Namdal brann- og redningsvesen som er et interkommunalt samarbeid har lagt et budsjettforslag i samråd med Overhalla og Høylandet kommuner. Tjenesten har vært under oppbygging og bemanningsmessig er det tilsatt brannsjef, varabrannsjef, 2 feiere i tillegg til 47 brannmannskaper i de tre kommunene som alle har et tilsetningsforhold til Grong som vertskommune. For 2021 er budsjettet videreført på tilnærmet samme nivå som i 2020.

10.5.2 utfordringer.

Næring, jordbruk, skogbruk og miljø:

- På nærings sida er hovedutfordringa å bidra til å skape flere arbeidsplasser. Dette ved tilrettelegging for eksisterende næringsliv og bidra til etablering av nytt næringsliv. Her er kommunen avhengig av privat initiativ og gründere.
- Innenfor landbruk og miljø pågår en utredning om mulig vertskommunesamarbeid med Overhalla. Når utredningsarbeidet er gjennomført fremmes egen sak til politisk behandling for valg av framtidig driftsløsning.
- På jordbruks sida fortsatt ambisjon om høyt servicenivå på tilskuddsforvaltninga og en aktiv veiledning opp mot eierne av landbrukseiendommer. Fortsatt oppfølging av bo- og driveplikten og kontroll av jordleieavtaler. Videreføre god kvalitet på behandling av konsesjonssaker.
- Skogbruket har i en periode vært preget av lavere avvirkning. I løpet av en periode fram i tid ser vi konturene av store skogressurser med et stort potensiale for lokal og regional verdiskapning. Dette vil gi behov for økt ressursbruk til veibygging, tynning, hogst og planting. En utfordring har vært å få på plass skogbruksplaner og dette arbeidet er nå slutført og vil framover være et godt styringsverktøy.
- På miljør sida oppfølging av rovdyrforvaltning, og ivareta sekretariatet for det kommunale skadefellingslaget for rovvilt for Grong, Høylandet og Namsskogan.

Kultur:

- Nytt kulturhus og skolebygg med bibliotek, musikk og kulturskole, kultursal, idrettsdel og kantine har gitt nye muligheter. Fra 2022 kompletteres anlegget med nytt basseng. Budsjettforslaget medfører vesentlige reduksjoner i kulturtilbudet med redusert bibliotekjeneste og redusert tilbud i musikk og kulturskolen. Utfordringa blir å videreføre gode driftsmessige løsninger i samspill med alle brukergrupper.
- Videre utvikling av sports- og fritidsparken med gode driftsmessige løsninger og planlegging av nytt kunstgressdekke.
- Fortsatt fokusering på øvrige kulturaktiviteter både mot skole og helsesida som den kulturelle skolesekken og den kulturelle spaserstokken.
- Videreutvikling av Grong bygdamuseum med sikte på økt aktivitet og bruk av området.
- Aktiv tilskuddsforvaltning innenfor vedtatte rammer.
- Opprettholde tilstrekkelig driftsnivå på ungdomsklubben med begrenset budsjetttramme.

Kommunalteknikk:

- Arbeidet med fornyelse av avløpssektoren pågår videre med optimalisering av drifta på 3 nybygde renseanlegg. Videreføre tiltak for å redusere risiko for forurensning og mere forutsigbar drift. Herunder bygging av nye avløpspumpestasjoner.
- Fortsatt fokus på levering av nok drikkevann av godkjent kvalitet. I 2021 skal området Formofoss – Bjørgan prioriteres med sikte på bygging av ny vannkilde, nye høydebasseng og delvis nytt ledningsanlegg.
- Innenfor vegområdet er det behov for midler til opprusting og vedlikehold.

Bygg og eiendom:

- Gjennomføre tiltak på bygningsmassen for å tilfredsstille krav til universell utforming, brannforebyggende tiltak og opprettholde godkjent inneklime.
- Innenfor kommunal bygningsmasse er det de siste årene gjennomført satsing på energiøkonomisering. Innkjøp av nytt sentralt driftssystem og system for energioppfølging i kombinasjon med flere andre tiltak. I samsvar med klima og energiplan som har målsatt at kommunen skal redusere sitt energiforbruk framover vil fortsatt dette måtte fokuseres.
- På boligsida videreføres fokuset på salg av kommunale boliger og bidra til at leietakere kan kjøpe egen bolig/leilighet.
- Fortsette en aktiv rolle med utvikling av nye boligprosjekt.

Plan, byggesak, GIS og oppmåling:

- Videreføre vertskommunesamarbeidet med Namsskogan, Røyrvik og Lierne.
- Videreutvikle kompetansebygging og samhandling på tvers av fagområder.

Namdal brann og redningsvesen

- Dette er interkommunalt samarbeid mellom Grong, Høylandet og Overhalla. Grong er vertskommune og har delegert myndighet fra de andre kommuner. Bygging av felles plattform for drift og forvaltning for de 3 kommuner både innenfor beredskap og forebyggende arbeid vil fortsatt være hovedfokus. Oppgradere systematikk og rutiner for å ivareta HMS og personsikkerhet.
- Revidere brannordninga inkludert risiko og sårbarhetsanalyse.

10.6 Premisser og utfordringer til rammeområdet kirkeformål.

Tilskuddet til Grong menighetsråd er i årets forslag til budsjett og økonomiplan holdt uendret og innebærer et tilskudd på 2.521.000,-. Søknaden fra Grong menighetsråd er på kr 2.732.000,- inkl tjenesteytingsavtale. Det er i tillegg til driftstilskuddet lagt inn tilskudd til investeringer på hhv kr 500.000,- til Harran kirke i 2023 og kr 400.000,- til Grong kirke i 2024. Menighetsrådet hadde ved utgangen av 2019 kr 294.000,-i disposisjonsfond når en trekker i fra underskuddet for 2019. Det er i budsjett 2020 planlagt å bruke kr 130.000,- av dette fondet for å oppnå balanse i årets budsjett.

10.7 Premisser og utfordringer til rammeområdet politisk styring, kontroll og fellesutgifter.

Med utgangspunkt i budsjettet for 2020 er det ikke foretatt nevneverdige endringer 2021.

11 Målsettinger og handlingsplaner for Grong kommune.

Kommunens visjon og politikkområder fremgår av kap. 4. Det er i tillegg til disse utarbeidet hovedmål, delmål og tiltak innenfor hvert politikkområde. Målene gjelder for hele perioden, mens tiltakene gjelder for 4 år. I tiltaksplanen er det satt opp "Ansvarlig". Dette er ansvar for å sette i gang med tiltaket, og for å trekke med seg naturlige samarbeidspartnere. Kommuneplanen er viktig i forhold til konkretisering av de tiltak som skal gjennomføres i forhold til de strategiene som er vedtatt. Planen har vært retningsgivende for arbeidet med budsjett- og økonomiplanforslaget.

Sammen med årsbudsjettet er handlingsplanen det årlige handlingsprogrammet til kommuneplanens samfunnsdel.

Slike handlingsplaner er med på å sikre at utviklingsarbeidet blir en kontinuerlig prosess.

11.1 Finansielle måltall Grong kommune

Ny kommunelov inneholder en ny generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Det nevnes nøye prioriteringer, jevnlig oppfølging av budsjett, egenfinansiering av investeringer, planmessig vedlikehold av eiendom og håndtering av risiko som noen stikkord for god langsiktig økonomiforvaltning.

Den nye kommuneloven inneholder nå en lovfestet plikt til å benytte finansielle måltall som verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi.

Kommunestyret vedtok i september i k-sak 35/19 at følgende finansielle måltall skal innarbeides i budsjett og økonomiplan for Grong kommune;

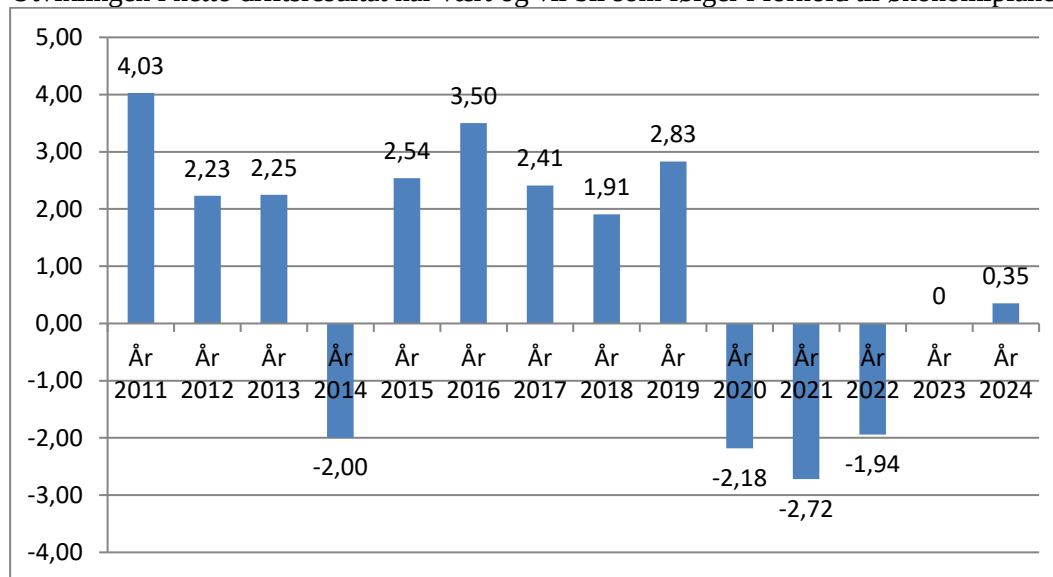
De konkrete måltallene gjelder i et tidsperspektiv innenfor økonomiplanperioden dvs. 4 år.

- Netto driftsresultat, minimum 1,75% av driftsinntektene.
- Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene, bør ikke overstige 120%.
- Disposisjonsfond, minimum 7,5% av driftsinntektene.
- Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15%

Finansielle måltall	Budsjett								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	3,5	2,41	1,91	2,83	-2,18	-2,71	-1,94	0	0,35
Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene	123,1	112,3	118,8	122	121	118	122	120	117
Prosent disposisjonsfond av driftsinntektene	11,56	14,16	15,82	17	15,7	12,92	11,37	11,43	11,49
Arbeidskapital (minus premieavviket) i prosent av driftsinntektene	23,1	12,89	17,89	20,35					

Netto driftsresultat

Utviklingen i netto driftsresultat har vært og vil bli som følger i forhold til økonomiplanen;

Kommunen har i perioden 2007 – 2018 med unntak av 2008 og 2014 kommet ut med et netto driftsresultat på over 2 %. Tabellen ovenfor viser tallene fom 2011 og ut økonomiplanperioden. Ser en perioden fremover ser en helt klart en forverring i den økonomiske situasjonen. Oversikten viser at det er nødvendig å foreta ytterligere omstillinger i perioden for å sikre en sunn økonomisk drift av kommunen. Dersom en skal nå målet om et netto driftsresultat på 1,75% av brutto driftsinntekter så må utgiftene reduseres med 15 millioner i 2021.

Lånegjeld i prosent av driftsinntektene

Målet her var å holde seg innenfor 120% noe som overskrides i perioden. Vi har i tallene ovenfor holdt lån til svømmebasseng og næringsparkområdet Vårryggen utenfor da disse lånene skal finansieres av NTE midler og ikke vil påvirke selve drifta.

Prosent disposisjonsfond av driftsinntektene

Som det fremgår av økonomiplan så benyttes det disposisjonsfond i 2021 og 2022 for å oppnå budsjettbalanse. Vi holder oss likevel innenfor måltallet. Det er viktig å være klar over at en i fremover ikke kan bygge budsjetter på bruk av disposisjonsfond, slik at det er fornuftig så fort som mulig å finne tiltak for å redusere drifta slik at en oppnår balanse uten bruk av fond. I disposisjonsfond i disse beregningene ligger alle fond også de vi selv merker som budne(altså premieavviksfondet og rentereguleringsfondet mm.)

Arbeidskapital i prosent av driftsinntekter.

Denne er det kun mulig å beregne ved regnskapsavslutningen.

11.2 Handlingsplan for 2021

Med bakgrunn i kommunens visjon og overordna strategier blir det hvert år utarbeidet et sett utviklingstiltak for kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel for 2014 – 2020, ble vedtatt i kommunestyret 19. juni 2014, sak 42/14. Det er arbeidet med å innarbeide de ulike målene som er i gjeldende kommuneplan inn i handlingsplanene for 2020. Revisjon av kommuneplanen i 2020/2021, vil gi nye mål å arbeide etter i årene som kommer.

Vi har en del felles utviklingstiltak, samt at det under de enkelte rammeområdene 1 – 4 utarbeides egne utviklingstiltak. Det vil i løpet av året, spesielt i forbindelse med halvårsrapporten og årsmeldingen bli rapportert tilbake til politikerne hvordan kommunen ligger an i forhold til gjennomføring av utviklingstiltakene.

11.2.1 Felles utviklingstiltak.

- **Omstillingsprosjekt:**

I planperioden er det lagt inn effektiviseringsmål på alle rammeområdene og det er i tillegg brukt av fond for å balansere økonomiplanen. Det må arbeides med gode, involverende og nyskapende prosesser i 2021/2022. Vi har en økonomi som gir oss litt tid til omstilling og den tiden må vi bruke godt. Fordelingen av effektiviseringsmålene fra 2021 og ut periodene er bare grove anslag med skjønnsmessig fordeling på rammeområdene. Fordelingen må justeres ved neste års økonomiplanbehandling. I omstillingsprosjektet er digitalisering også et sentralt tema og som må gjøres gjeldende innenfor alle fagområder.

Tiltak:

Gjennomføre gode og involverende prosessen som har til hensikt å nå vedtatte omstillingsmål fastsatt i budsjett for 2021 og for resten av planperioden.

- **Kommuneplanens samfunnsdel:**

Viser til vedtatt planstrategi, jfr. k.sak 26/2020, der det er vedtatt at det skal foretas en revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Det er vedtatt oppstart av prosessen i 2020 med slutføring i 2021.

Tiltak:

Revisjon av dagens kommuneplan – samfunnsdelen med sluttvedtak i 2021.

- **Intern organisering og drift:**

Det er stor vilje til å utvikle kommunen som en god og attraktiv arbeidsplass. I den sammenheng er det mange gode interne tiltak som kan bidra til en positiv utvikling av hele organisasjonen. Med bakgrunn i øvrige felles utviklingstiltak, må antall tiltak begrenses av hensyn til kapasitet. Tiltakene er nærmere beskrevet i kapittelet om Arbeidsmiljø og utvikling av tilstedeværelse.

Tiltak:

- Ledelse- og medarbeiderutvikling
- Kompetanseplanlegging
- Nærværsoppfølging
- Oppstart revidering av Arbeidsgiverstrategien
- Oppstart revidering internkontroll

11.2.2 Utviklingstiltak rammeområdet for administrasjon og fellestjenester.

- Videreføring av satsningen på Klart Språk (videreutvikle et klart og tydelig språk både på digitale plattformer og skriftlig kommunikasjon)
- Videreføre arbeidet med ny arkivplan med mål om godkjenning i løpet av 2021 Om dette er mulig, vil være avhengig av om arbeidskapasiteten på servicekontoret gjør det mulig å prioritere arbeid med arkivplanen.
- Innføre mnd. fakturering på kommunale avgifter for de som benytter e-faktura og avtalegiro.

11.2.3 Utviklingstiltak rammeområdet for oppvekst og familie.

- Fortsette gjennomføringen av tiltak for å heve relasjonskompetansen, herunder arbeide spesielt med holdninger og imøtekommenhet hos ansatte.
- Fortsatt prioritere arbeidet med god klasseledelse.
- Voksenopplæringa skal videreføre samarbeidet med andre instanser og utvikle arbeidsrettede tiltak for deltakere som ikke skal gå videregående skole.
- Fremme robuste medarbeidere i forhold til ansvarliggjøring og rettigheter og plikter i arbeidslivet gjennom bl.a. temamøter.
- Gjennomgå rutiner avdelingsvis med de ansatte knyttet til nærværarbeid og ha spesielt fokus på dette.
- Implementere eksisterende og lage nye rutiner for barnehagene i Grong.
- Grunnskolen i Grong skal jobbe med innføring av nytt læreplanverk og fagfornyelsen.
- Skolene skal fortsatt delta i den nasjonale satsningen desentralisert kompetanseutvikling (DEKOM)
- Skolene skal delta i oppfølgingsordningen.
- Barnehagene skal fortsatt delta i regional kompetanseutvikling (REKOM).
- Barnehagene skal i samarbeid med Nord Universitet jobbe med utviklingsarbeid i barnehagen.
- Barnehagene i Grong skal innføre og ta i bruk Visma Flyt Barnehage, som barnehageadministrativt system.
- Videreutvikle aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere
- Flyktningetjenesten skal opprettholde og styrke det gode samarbeidet med næringslivet i regionen, ved hjelp av arbeidet med praksismodellen og praksiskoordinator.
- Flyktningetjenesten skal jobbe med å utvikle tjenestetilbudet tilpasset nye bosattes behov for oppfølging.
- Flyktningetjenesten skal øke fokus på bosatte voksne, familier og enslige mindreårige med behov for støtte etter program og gi dem styrket oppfølging ut over det som kan gis fra andre tjenester for at de skal kunne nå sine mål.
- Videreføre og videreutvikle samarbeidsrutiner mellom NAV og flyktningetjenesten for å sikre overgang til arbeid etter endt introduksjonsprogram
- Barnevern/PPT skal jobbe med å stabilisere bemanningen, slik at alle stillingshjemler er besatt. Dette krever enda sterkere fokus fra ledelsens side.
- Barnevern/PPT skal ta i bruk digitalt arkiv for begge fagenhetene.
- Barnevern skal følge opp statens fortsatte satsing på barnevern, bl.a. i forhold til bemanning og kommunale tiltaksverktøy (bla familieråd).
- Økt fokus på fagretta samarbeid med barneverntjenestene i Namdalen- dvs. Midtre og Ytre Namdal, samt region Trøndelag for øvrig. Dette i tråd med region sin satsing knyttet til Statens satsingsområder. Eks.: læringsnettverk (samarbeid om bl.a. tiltaksutvikling, implementeringsstøtte ift metoder og opplæring).
- Barnevern skal ha økt fokus på Familieråd.
- PPT skal ha økt fokus på systemrettet arbeid; bl.a. veiledning i klasserommene ift. tilpasset opplæring, møter i forkant av henvisning, vurdering av spesialundervisning, fagdager for spes.ped.-koordinatorerne, videre forankring av prosedyrer før henvisning, utarbeidelse av utredningsplan for de ulike typer henvisninger, etc.
- Videreutvikle vertskommunesamarbeidet om NAV Indre Namdal og partnerskapet med NAV Trøndelag.
- Fokus på entreprenørskap i skolen herunder etablering av elevbedrift(er) samt bedre samarbeidet mellom skole og næringsliv.

11.2.4 Utviklingstiltak rammeområdet for helse og omsorg.

- Videreutvikle velferdsteknologiske løsninger innenfor pleie og omsorgssektoren
- Følge opp vedtak vedrørende omgjøring av sykeheimsrom til omsorgsboliger ved sykeheimen
- Delta i forberedelser til innføring av Helseplattformen
- Vurdere organisering av ledelsesstruktur pleie og omsorg
- Tilbudet om forebyggende hjemmebesøk utarbeides i samarbeid mellom Fysio/ Rehab. og hjemmesykepleien. (utsatt fra 2020)
- Restart av Frisklivssentral (år 2 av 3 prosjekt) To gruppetilbud prøves ut i løpet av våren 2021: søvngruppe og gruppe for sykemeldte
- Kompetansehevende tiltak i form av nettundervisning og kurs med spesielt fokus på følgende områder videreføres:
  - Internkurs i behandlingsmåten kognitivterapi
  - Tverrfaglig kompetanseheving på autismespekterforstyrrelser og andre sammensatte helseutfordringer
  - Veiledning med aktuelle tema i forhold til utviklingshemmede og tvang / makt kap.9
  - Kompetanseheving innenfor temaet kommunikasjon til utviklingshemmede
- Ferdigstille trinn 2 i omorganisering ny avdeling, Helsetjenesten. Fokus på gode tverrfaglige tjenester og felles verdiplattform (utsatt fra 2020)
- År to av tre med deltakelse i Trøndelagsmodellen: Prosjekt folkehelsearbeid videreføres.
- Utvidet skolehelsetjeneste i videregående skole/ BUP på GVS, oppstart høsten 2020
- Legekantoret skal innføre nytt dataprogram: Hove Total, som vil gi gode løsninger i fht. timebestilling på nett m.m. Dette vil også lette innføring av multidose
- Multidose iverksettes i løpet av våren 2021
- Koordinerende enhet har fått endret plassering i organisasjonen, og har fått en del nye oppgaver. Utarbeidelse av rutiner knyttet til dette arbeidet, samt etablering av ny praksis prioriteres i 2021. Det er nødvendig å gå opp nye grenseganger i fht. ansvarsfordeling og myndighet mellom ulike fagområder og rammeområder. (Videreført fra 2020)
- Lokale planer for habilitering og rehabilitering, rusplan, smittevernplan, vold i nære relasjoner og ungdomsplan, implementeres i arbeidet i Grong kommune, i utarbeidelsen av ny kompetanseplan, og i arbeidet med ny kommunal planstrategi. (Videreført fra 2020)
- Jobbe for å finne nye arenaer for dagaktivitetstilbud for brukere innenfor miljøarbeidertjenesten som ikke deltar på dagtilbudet

11.2.5 Utviklingstiltak rammeområdet næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.

Næringsutvikling generelt.

- Bidra til å få gjennomført prosess med kommuneplanens samfunnsdel og videre utvikling av Grong kommune i henhold til visjon og mål som vedtas av kommunestyret.

Bjørgan – Heia.

- I samarbeid med næringsliv og andre aktører bidra til videre utvikling av området som helårs reiselivsdestinasjon og tilrettelegging for ytterligere hyttebygging.
- Forprosjektering av framtidrettet løsning for sikker vannforsyning for området Formofoss – Bjørgan.
- Vurdere framtidrettet løsning for eierskap til Bjørgan skisenter sammenholdt med dagens driftsavtale.

Grong næringspark.

- Videre utvikling av Grong Næringspark med utbygging av kommunalteknisk infrastruktur og tilrettelegging for bygging av nytt gjenbrukstorg.
- Initiere kjøp og salg av næringsareal i parken med sikte på økning i antall bedrifter og arbeidsplasser.
- Slutføre prosess med ekspropriasjon.

Sports- og fritidspark.

- Videre utvikling av området med multisportsanlegg og nytt kunstgressdekke.

Bredbånd.

- Bidra til å gjennomføre strategi for bredbåndstilknytning jfr. politiske vedtak.

Turtraseer.

- Bidra til videre utvikling av eksisterende og nye turtraseer i samarbeid med grunneiere og lag/foreninger.

Energiøkonomisering.

- Fortsatt fokus på energiøkonomisering ved å optimalisere bruken av nytt sentralt driftsanlegg og system for energioppfølging ved kommunal bygningsmasse.

Vertskommune teknisk.

- Videre utvikling av vertskommunesamarbeidet innenfor fagområder på teknisk sektor. Fra 2021 utvides samarbeidet med byggesak for Namsskogan.

Vertskommune brann –og redning.

- Videre utvikling av vertskommunesamarbeidet i Namdal brann- og redningsvesen.
- Revidere gjeldende brannordning med tilhørende risiko og sårbarhetsanalyse.

Viltforvaltning.

- Videreføre samarbeidsavtaler mellom kommunene Høylandet, Namsskogan og Grong vedr. arbeidsoppgaver for det interkommunale skadefellingslaget for rovvilt.

Boligforvaltning.

- Initiere at leietakere i kommunale boenheter gis mulighet for kjøp.
- Fortsette strategien med salg av borettslagsleiligheter og andre utvalgte boligbygg.
- Delta i utviklingen av nye boligprosjekt.

Planer/strategier.

- Oppfølging og iverksetting av tiltak i samsvar med vedtatte planer/strategier forutsatt økonomiske bevilgninger:
  - ✓ Hovedplan skogsveier vedtatt 2013.
  - ✓ Kommuneplanens samfunnsdel vedtatt 2014. Revideres i 2021.
  - ✓ Kommuneplanens arealdel vedtatt 2015.
  - ✓ Kommunedelplan kulturminner vedtatt 2015.
  - ✓ Klima og energiplan vedtatt 2015. Revideres i 2021.
  - ✓ Hovedplan formålsbygg vedtatt 2020.
  - ✓ Hovedplan vannforsyning vedtatt 2015.
  - ✓ Hovedplan avløpsbehandling vedtatt 2015. Revideres i 2021.
  - ✓ Trafikksikkerhetsplan vedtatt 2015. Revideres i 2021.
  - ✓ Boligpolitisk plan vedtatt 2016.
  - ✓ Kommunedelplan idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet vedtatt 2020.
  - ✓ Ny brannordning for Namdal brann- og redningsvesen vedtatt 2017. Revideres i 2021.
  - ✓ Ny vegplan utarbeides i 2021.

Kulturhuset Kuben.

- Videreutvikling av Kulturhuset Kuben som regionalt senter for kulturtilbud og konferanseplass.

Bibliotek.

- Opprettholde god drift innenfor de vedtatte budsjетtrammer og styrke biblioteket som en attraktiv møteplass.

Ungdomsklubb.

- Videreføre god drift av ungdomsklubben.

Musikk og kulturskole.

- Utrede alternative driftsopplegg for framtidig drift av musikk og kulturskolen.

Grong bygdamuseum.

- Videre utvikling av bygdamuseet etter at flytteprosess med Alfred Urstads båtbyggeri er ferdig.

Landbruk.

- Bidra til at aktiviteten i landbruket økes ved god samhandling med næringa både i forhold til tilskuddsforvaltning og forvaltning av lover og regelverk.
- Gjennom bruk av digitale sakssystemer bidra til målrettet, kvalitetssikret og effektiv tjenesteproduksjon knyttet til virkemidlene i landbruket.

Utbyggingssaker i kommunal regi.

- Planlegge, fremme utbyggingssaker og gjennomføre investeringsprosjekter som er vedtatt i årsbudsjett og økonomiplan.

12 Investeringstiltak i planperioden

12.1 Følgende nye investeringstiltak er foreslått gjennomført økonomiplanperioden

Brutto tall ligger inne nedenfor.

Prosjekt navn	Investering år / 1000 kr:			
	2021	2022	2023	2024
Oppmålingsutstyr	300 000			
Helseplattformen			600 000	4 070 000
Skallsikring GHO, GBU og adm. Bygget	200 000	200 000	300 000	
Brannstasjon		15 000 000		
Brannsentral GHO	300 000			
Brannverntiltak GHO	2 000 000	4 500 000		
Helsefløy		10 000 000	10 000 000	
Multisportsanlegg	900 000			
Utskifting kunstgress	4 700 000			
Kapasitetsøkning Formofoss vannverk – Bjørgan	12 000 000			
Pumpestasjon avløp – Bjørgan	400 000			
Pumpestasjon avløp – Harran	500 000			
Asfaltering Folkehøgskolbakken	500 000			
Ladestasjon egne EL-biler		700 000		
Mobilmast Gartland	580 000			
Investeringstilskudd Grong kirke				400 000
Investeringstilskudd Harran kirke			500 000	
SUM	22 380 000	30 400 000	11 400 000	4 4700 000

Det vises til eget vedlegg bakerst i heftet med oversikt over hvert enkelt investeringstiltak inkl. finansiering og driftskostnader.

12.2 Prosjekter som videreføres fra tidligere år.

Prosjekt navn
Næringsparken i Vårryggen
Utbygging basseng

13 Finansiering

Tabellen nedenfor viser den totale finansieringen av investeringene i økonomiplanperioden. Bassenget er vedtatt i 2020 og ligger ikke inne i disse tallene. Når det gjelder de obligatoriske budsjettskjemaene som gjelder investering så inkl. disse bassenget også, da det ikke vil påløpe utgifter på prosjektet før i 2021.

INVESTERINGER:	2021	2022	2023	2024
Sum investeringer i prosjekter som påvirker kommuneøkonomien:	22 380 000	30 400 000	11 400 000	4 470 000
Finansiering;				
Tilskudd fra private				
Statstilskudd	-1 200 000			
Lån	-2 944 000	- 21 370 000	-9 340 000	-4 470 000
Lån selvkostområdet	-12 900 000			
Ref. mva.komp	-2 346 000	-6 080 000	-2 060 000	
Bruk av fond				
Salgsinntekter	-2 990 000	-2 950 000		
Sum finansiering	22 380 000	30 400 000	11 400 000	4 470 000

14 Omstilling og effektivisering

14.1 Utfordringer og aktivitetsnivået fremover

Budsjett og økonomiplan som legges frem nå viser at vi fortsatt har et driftsnivå som er for høyt i forhold til kommunens inntektsnivå. Budsjett 2021 har vi klart å få i balanse med en del endringer på rammeområdene, samt bruk av fond. Overskuddet fra 2019, samt årets utsikter til et lite overskudd gjør det mulig å kjøpe seg noe tid, ved å saldere budsjettet med fondsbruk.

Kommunen har pr. i dag et for høyt aktivitetsnivå og dette må ned. Slik situasjonen er pr. i dag så er budsjettene for andre utgifter enn lønn «skrapet» ned på et minimum, slik at ytterligere innsparinger i all hovedsak må komme i form av reduserte lønnsutgifter. Når det gjelder inntektssiden, så har vi heller ikke her store muligheter for å økte denne. Eiendomsskatt for verker og bruk ligger i dag på maks i promille. Når det gjelder boliger/hytter/næring så vil også denne bli liggende på maks promille, samt at ny taksering er gjennomført og vil bli stående i 10 år fremover. Utbygging av Fiskumfoss vil nok på sikt gi noe mer i eiendomsskatt. Hvor mye er usikkert.

Kommunen vil ved utgangen av 2020 ha en lånegjeld på omkring kr 376 millioner. Den største andelen av våre lån ligger nå med fast rente på 2,18% fom 2020 og 4 år frem i tid. Vi har også opparbeidet oss et rentefondet på 2,6 mill.

I tillegg til det omstillingsbehovet som er relatert til måltallene under reservert tilleggsbevilgning på det enkelte rammeområdene fom 2021, så ser en av beregningene for netto driftsresultat at det burde vært lagt inn ytterligere tiltak for å styrke netto driftsresultat. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er negativ i hele økonomiplanperioden. 2021 vil i stor grad bli et år hvor vi må jobbe med økonomisk omstilling i stor grad.

14.2 Omstilling og effektivisering fordelt på rammeområder

Det er lagt inn følgene forventninger om innsparinger på de ulike rammeområdene i økonomiplanperioden. **Denne oversikten gjelder tiltak som ikke er spesifisert** ned på det enkelte ansvarsområdet. Tiltak på enkeltområder er beskrevet under budsjettpremissene tilhørende det enkelte budsjettområdet.

Tabellen skal forestås slik;

Innsparingen på ramme 2 i 2021 er totalt kr 5.540.000,-. Dette er så videreført utover i perioden. I tillegg kommer det inn ytterligere 4.421.000,- i innsparing f.o.m 2022 og videre utover i perioden, samt et nytt beløp på 4.329.000,- i 2023. Altså totalt omstillingsbeløp for 2023 sett i forhold til dagens situasjon for ramme 2 er på 14.290.000,-. Viktig å merke seg at innsparingsbeløp som er spesifisert i 2021 er lagt inn i forhold til opprinnelig konseskvensjustert budsjett som var oppstart- utgangspunkt for 2021 og således ikke nødvendigvis er en reel nedgang fra 2020 budsjettet.

	2021	2022	2023	2024
Ramme 1 Adm. og fellesutgifter				
Generell innsparing - omstilling		150 000	150 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	111 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisses	245 000			
Ramme 2 Oppvekst og familie				
Generell innsparing - omstilling	2 500 000	4 421 000	4 329 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	1 045 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisses	1 995 000			
Ramme 3 Helse og omsorg				
Generell innsparing - omstilling		2 750 000	2 750 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	1 200 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisses	2 109 000			
Ramme 4 Næring, miljø, kultur, teknisk, brann				
Generell innsparing - omstilling		660 000	670 000	
Lønnsøkning – sum innsparingsbeløp	346 000			
Sum tiltak lagt på ulike ansvar, nærmere beskrevet under budsjettpremisses	583 000			
Ramme 5 Kirkeformål				
Generell innsparing - omstilling		100 000	100 000	
Ramme 6 Politisk styring mm				
Generell innsparing - omstilling		60 000		
Ramme 9 – avsetning til fond				1 087 000

Sum innsparing/omstilling ramme 1 - 9				
Totalt beløp pr. år.	10 134 000	8 141 000	8 000 000	

Totalt omstillingsbehov som ligger inne i økonomiplanperioden fordelt på det enkelte år er som følger: Altså innsparing på kr 10,1 mill i 2021, og ytterligere kr 8 mill i 2022 og nye 8 i 2023. Det legges ikke opp til bruk av fond i 2023 og utover i perioden.

Vi ser ovenfor at det foreligger store utfordringer i årene som kommer. Omstillingsbehovene er fordelt på de ulike rammeområdene. Det er viktig å merke seg at dette kun er anslag og at fordelingen mellom rammeområdene kan måtte endres underveis i perioden.

14.3 Oppsummert omstillingsbehov ved et aktivitetsnivå som er tilpasset kommunens inntekter uten bruk av fond.

Anslag omstilling/effektiviseringsbehov	2021	2022	2023	2024
Ramme 1 Adm. og fellesutgifter	356 000	150 000	150 000	
Ramme 2 Oppvekst og familie	5 540 000	4 421 000	4 329 000	
Ramme 3 Helse og omsorg	3 309 000	2 750 000	2 750 000	
Ramme 4 Teknisk, kultur, næring, jord/skog mm	929 000	660 000	670 000	
Ramme 5 Kirkeformål		100 000	100 000	
Ramme 6 Politisk styring mm		60 000		
Bruk av disposisjonsfond	7 000 000	3 906 000		
Bruk av flyktningefond	2 000 000	2 094 000		
SUM	19 134 000	14 141 000	7 649 000	

Omstillingsbehovet i 2021 kan deles inn som følger;

- *Forventet lønnsøkning – ikke lagt inn midler til dette i budsjettet, beløp må finansieres innen egen ramme. Totalt 2,7 millioner.*
- *Uspesifisert omstillingsbeløp på ramme 2 2,5 millioner*
- *Spesifiserte omstillingsbeløp alle rammeområder 4,9 millioner sett i forhold til utg.punkt konsekvensjustert budsjett 2021.*
- *Bruk av fond 9 millioner.*

14.4 Sluttkommentar

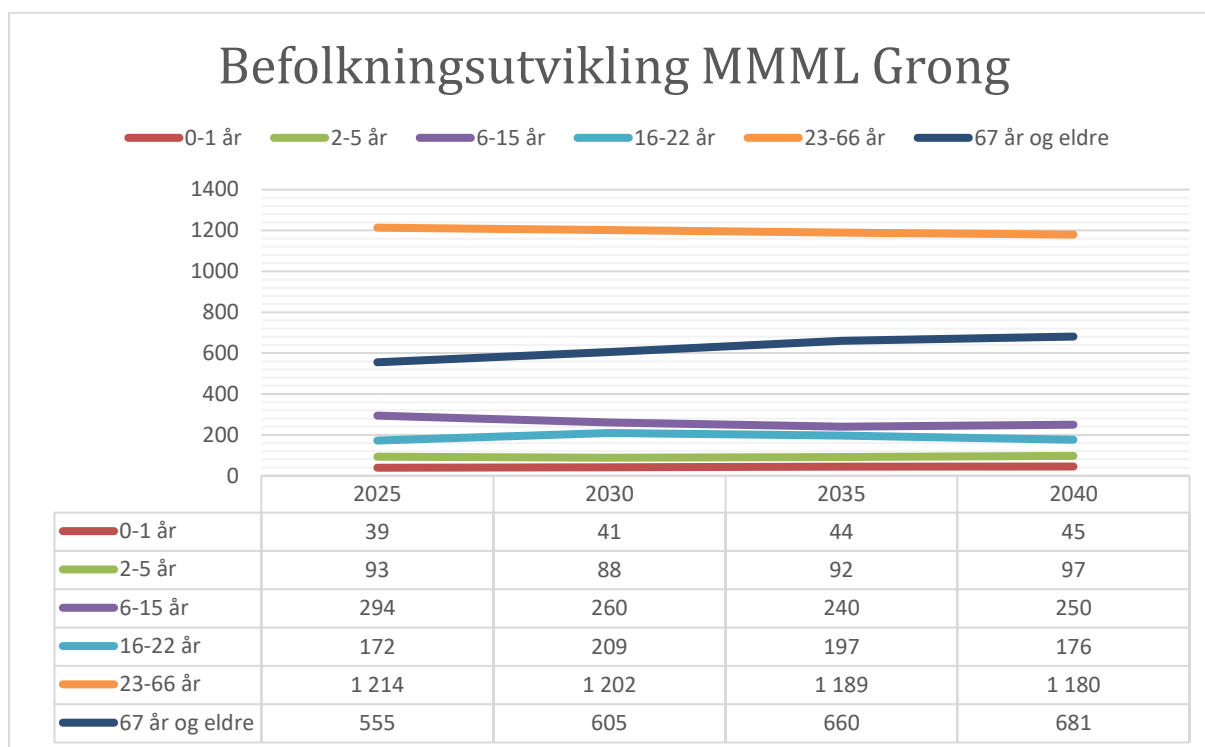
Grong kommune er ifølge våre beregninger, i den situasjonen at videreføring av dagens drift ikke er bærekraftig over tid. En må gjøre leser oppmerksom på at dette er prognoser, basert på framskrivning av både økonomisk og politisk nasjonal utvikling. Det kan således være rom for både endringer og feil, som gjør at anslag for hele økonomiperioden ikke vil treffe helt korrekt.

Når en ser på bruk av overskudd 2019 og prognose for regnskap 2020, er ikke økonomien bærekraftig i løpet av økonomiperioden. Det legges derav opp til en kort men heftig prosess for å komme i balanse mellom inntekter og utgifter.

Som nevnt i dette dokumentet, har vi en historisk utvikling der inntektene er falt med 19 millioner fra 2017 til 2021. I tillegg beregnes det en nedgang på ytterligere 13 millioner ut økonomiperioden. Årsakene er beskrevet her og ligger i hovedsak utenfor vår kontroll.

Det er derav helt nødvendig å se på utgiftssiden som det viktigste elementet å gjøre noe med på kort sikt.

Over tid, er det mest forutsigbare å få opprettholdt eller helt økt folketallet, og da i takt med nasjonale trender eller sammenlignbare kommuner.

Selv om framskrivninger fra SSB er positive for Grong når det gjelder utviklingen, viser erfaringstall at det er en nedadgående trend også her.

	Befolkning ved utgangen av kvartal 2					
	2015K2	2016K2	2017K2	2018K2	2019K2	2020K2
K-5045 Grong	2 491	2 459	2 407	2 395	2 373	2 362

En må stille seg det spørsmålet om de modeller som benyttes tar hensyn til helt lokale forhold, og der er nok svaret dessverre nei. Hvis ikke de riktige tiltakene settes inn til riktig tid, må vi forvente at vi følger den samme nasjonale trenden for befolkningsutvikling som andre mindre bygder og byer opplever, versus de større byene.

Her må alle som er glade i Grong jobbe sammen for å finne de riktige tiltakene og sette dem ut i live.

Hadde en hatt en klar forbindelse mellom reduserte inntekter og tjenesteomfang og -kvalitet, kunne en gjennomført utgiftsreducerende tiltak uten større prosesser.

Dessverre er nok disse sammenhengene ikke så klare, og forventninger til både omfang og kvalitet på tjenestene reduseres ikke i samme takt. I tillegg har vi økte utgifter på brukere med særskilte behov. Selv med særtilskudd til ressurskrevende brukere, øker innslagspunktet og derav egenandelen til kommunene.

For å sikre brukere at de får de lovpålagte tjenestene, må en da redusere de normale driftsutgiftene slik at en har rom disse ved behov. Da vil det nok komme tiltak og områder som må nedprioriteres eller tjenester en må slutte å utføre.

Dette må kommuniseres godt ut til innbyggerne, slik at vi har en felles forståelse for fremtidige utfordringer.

De skal forvente å få lovpålagte og kvalitetsmessig faglig forsvarlige tjenester. Sagt på en enkel måte, så skal det være godt nok.

Så må det gjøres gode prioriteringer av tjenester som ikke må utføres, men som kan ha gode effekter på totalbildet. Tjenester som ikke gir slike effekter eller som ikke er lovpålagte, må reduseres til et minimum i den kommunale tjenesteporteføljen. Her kan et tett samarbeid mellom privat næringsliv,

frivillige og kommunen gi resultater som gir god gevinst for innbyggerne i Grong. Men vi må gjøre dette sammen. Kommunen vil ikke ha ressurser til å stå alene om dette ansvaret i fremtiden.

Dessverre er det ikke rom for å avvente med tiltak til senere i økonomiplanperioden. For å komme innenfor en bærekraftig drift i perioden, må det iverksettes tiltak allerede i 2021. Det er ført opp tiltak på de fleste områdene, men også generelle omstillingstiltak. Lønns og prisvekst 2021 er forventet løst innenfor de rammer som er tildelt.

Noen tiltak vil være mer synlige enn andre, men belastning og påvirkning av tjenestetilbud er i stor grad fordelt på de fleste sektorene. Dette er basert på innspill fra sektorene selv, men også basert på KOSTRAdata og hvilke oppgaver som kan reduseres basert på nasjonale føringer.

Prognoser for regnskap 2020 viser et mulig underforbruk på opp mot 3 millioner.

Dette er positivt, da en gjennom dette har bedre kontroll på hastigheten i økonomien ved inngangen til nytt år. I tillegg kan det også føre til at noen omstillingstiltak kan avventes til etter en har gjennomført kartleggingsprosessen. Samtidig er det viktig å minne om at en har for 2020 budsjettert med bruk av overskudd 2019 på underkant av 7 millioner.

Behovet for omstilling er derfor uansett klart, slik at en i fremtiden kan drifte i normalår uten bruk av fond.

Ansatte har nå over noe tid vært gjenstand for innstramninger, med dertil forventninger om å produsere mye det samme med færre ressurser.

For en kortere periode er det også både nødvendig og effektivt, men over tid vil slik produktivitetsøkning heller ikke være bærekraftig med tanke på belastning og sårbarhet. For å referere til Håvard Moe i KS konsulent, er det ikke tilstrekkelig å bare gjøre tingene riktig (økt produktivitet). En må fokusere mer på å gjøre de riktige tingene riktig.

Dette setter da større krav til gode prioriteringer, finne ut hva som er riktig, og gjøre dette på en produktiv måte.

Det forutsetter en god prosess som skal kunne ut i tiltak og endringer som skal til for å balansere økonomien. Skal en ha gode prosesser, må en også ha rom for deltagelse og gjennomarbeiding. Kommunedirektøren foreslår derfor å benytte en stor andel av fondsmidlene i 2021 for å skape dette rommet. Det settes også av 200.000,- til å leie inn kompetanse til denne prosessen, og en har målsetting om å kunne levere forslag til tiltak i forbindelse med budsjettvedtak høsten 2021. Prosesser gir også liten effekt hvis en ikke kommer til handling, og for 2022 er det forventet at tiltakene skal gi en halvårseffekt. For 2023 forventer en full effekt av tiltakene, og at det da for 2024 vil gi en driftsmargin som er positiv. Da vil det fortsatt være fondsmidler tilgjengelig for å sikre tilstrekkelig tjenestetilbud når overraskelsene kommer. Viser for øvrig til fondsoversikten i dette dokumentet.

Omstillingsarbeid krever mye av en organisasjon, og en skal være forberedt på uro. Denne uroen vil ikke komme bort selv om en utsetter tiltak. Derfor legges det nå opp til en prosess som ikke skal dra for mye ut i tid, men samtidig gi rom for tilstrekkelig gjennomarbeiding.

En skal se på hele kommunen i prosessen. På de aller fleste områdene produseres det tjenester og forbrukes ressurser ut over det som er forventet ut ifra tildelte rammer. Samtidig ser en også at ressursbruken på skolesiden er langt høyere enn forventet. Derav vil det bli et ekstra fokus på dette området. Samtidig må en også rigge for fremtiden slik at økningen av eldre ikke fører til proporsjonal økning av ressurser. Vi har fortsatt noen år på å finne de gode løsningene her, og den tiden må vi utnytte.

Drift av kommunale oppgaver er ikke en rekke av selvstående enkelttjenester, men som en del av en kjede. Støttetjenester, rutiner og tilstrekkelig kontroll er også en del av dette.

Skal den enkelte oppgaven utføres tilfredsstillende og tilstrekkelig forutsigbarhet, må også omkringliggende systemer være på plass med tilstrekkelige ressurser. Dette omhandler både ledelse og merkantile tjenester/ administrasjon. En organisasjon har mange lovkrav og andre forventninger til seg, og skal en organisasjon driftes i henhold til dette er vi avhengige av slike ressurser. Dette er det viktig å ha forståelse for når en ser på tiltak som må gjennomføres.

En økning av ressurser på dette området er ikke mulig å gjennomføre, men en må se på prioriteringer, verktøy og strukturer som gir god effektivitet. Da vil oppgavene og tjenestene bli utført på en annen

måte, men samtidig godt nok. Det krever omstilling for hele organisasjonen og vi ønsker å se mer på dette. For 2021 er følgende tiltak rettet mot dette:

- Ledelse- og medarbeiderutvikling
- Oppstart revidering av Arbeidsgiverstrategien
- Oppstart revidering internkontroll

Grong kommune har, og er, aktiv på investeringer. Dette har skapt aktivitet og gode rammeforhold for aktiviteter. Lån i kommunen er som for alle husholdninger, en aktivitet som forskutteres og derav påvirker driftsutgiftene i fremtiden. På den ene siden gjennom avdrag og renter, men også gjennom ansvar for drift og vedlikehold.

Denne forpliktelsen må reduseres så en får bedre handlingsrom. Fortsatt skal kommunen ha forpliktelser og investere i aktivitet og tilstrekkelige rammeforhold, men det må gjøres i indre omfang. For 2021 foreslås det investeringstiltak som i hovedsak finansieres gjennom salg av boligmasse, eller som er selvfinansierende gjennom gebyrer. Dette er tiltak som er beskrevet tidligere i vedtatte planer. Kapital fra eierskapet i NTE er i all hovedsak bundet opp for flere år fremover, så videre investeringer går direkte ut over drift. Samtidig ligger det føringer og krav som tilsier at nødvendige investeringer må gjennomføres i økonomiplanen. Tenker da i hovedsak på avvik på brannvern ved helse og omsorgsfløyene i sentrum og arbeidsmiljøkrav på brannstasjonen. I tillegg ligger det inne tiltak som effektiviserer drifta som f.eks digital skallsikring, og som forbereder oss til mindre karbonavtrykk gjennom el-billadere til kommunale biler.

For å stimulere til videre aktivitet og vekst, legges det fortsatt opp til næringsfond, og det skal tildeles midler til frivillig aktivitet. Kommunen skal fortsatt bidra til at en får utnyttet det potensialet som ligger her.

Vil til slutt takke alle ansatte som har bidratt og jobbet hardt med å finne løsningene i denne budsjettprosessen. Et godt eksempel på at Grong kommune som organisasjon er avhengig av gode medarbeidere, ledere og merkantile, fagarbeidere og andre, for å løse utfordringene.

Selv om kommunedirektøren mener at det er helt nødvendig med tiltak i fremtiden, skal det fortsatt produseres tjenester til innbyggerne i 100 millionersklassen. Kommunen har i utgangspunktet bra tilgang på inntekter, og en opplever at det i dag produseres gode tjenester og i bra omfang. I tillegg er det mange dyktige og engasjerte mennesker som jobber her, som bor her, og som har hytte her. Dette utgangspunktet gir Grong kommune en fordel i omstillingen, og det er ingen grunn til å tro at vi ikke skal lykkes.

Grong, 12. november 2020

Bjørn Ståle Aalberg
Kommunedirektør

15 Obligatoriske budsjettskjema

15.1 BUDSJETTSKJEMA BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT

ØKONOMIPLANPERIODEN 2021 - 2023

Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-110 070 000	-108 986 000	-107 052 000	-107 052 000	-107 052 000
Inntekts- og formuesskatt	-56 037 000	-60 331 000	-60 331 000	-60 331 000	-60 331 000
Eiendomsskatt	-14 050 000	-12 904 000	-12 904 000	-12 904 000	-12 904 000
Andre generelle driftsinntekter	-25 458 000	-23 063 000	-19 273 000	-18 104 000	-16 535 000
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-205 615 000	-205 284 000	-199 560 000	-198 391 000	-196 822 000
Sum bevilgninger drift, netto	193 981 000	193 281 000	184 372 000	176 611 000	175 510 000
Avskrivninger	22 851 000	22 897 000	23 140 000	22 896 000	22 889 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	216 832 000	216 178 000	207 512 000	199 507 000	198 399 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	11 217 000	10 894 000	7 952 000	1 116 000	1 577 000
Renteinntekter	-1 369 000	-1 369 000	-1 369 000	-1 369 000	-1 369 000
Utbytter	-4 000 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	8 320 000	8 330 000	8 168 000	8 089 000	6 233 000
Avdrag på lån	15 912 000	16 758 000	17 389 000	17 780 000	18 035 000
NETTO FINANSUTGIFTER	18 863 000	21 019 000	21 488 000	21 800 000	20 199 000
Motpost avskrivninger	-22 851 000	-22 897 000	-23 143 000	-22 899 000	-22 892 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 229 000	9 016 000	6 297 000	17 000	-1 116 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-9 267 000				
Overføring til investering	883 000	892 000	892 000	892 000	892 000
Netto avsetninger til eller bruk av bunden fond	-148 000	-783 000	-1 139 000	-883 000	-862 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	1 303 000	-9 125 000	-6 050 000	-25 000	1 087 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0				
SUM DISPONERING ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 229 000	-9 016 000	-6 297 000	-16 000	1 117 000
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR					

15.2 DETALJERT OPPSTILLING PKT 6 I BEVIGNINGSOVERSIKT DRIFT.

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sum bevilgninger drift, netto	193 981 000	193 281 000	184 372 000	176 611 000	175 510 000
1 Administrasjon og fellesutgifter	11 545 000	11 699 000	11 324 000	11 173 000	11 173 000
Netto avsetning/bruk frie fond					
Netto avsetning/bruk bunden fond	-90 000	-60 000			
<i>Rammeområdets nettoutgifter</i>	<i>11 455 000</i>	<i>11 639 000</i>	<i>11 324 000</i>	<i>11 173 000</i>	<i>11 173 000</i>
2 Oppvekst og familie	83 573 000	83 777 000	79 130 000	74 471 000	73 505 000
Netto avsetning/bruk frie fond					
Netto avsetning/bruk bunden fond	-77 000	-77 000	-77 000	-77 000	-77 000
<i>Rammeområdets nettoutgifter</i>	<i>83 496 000</i>	<i>83 700 000</i>	<i>79 053 000</i>	<i>74 394 000</i>	<i>73 428 000</i>
3 Helse og omsorg	82 047 000	77 094 000	73 847 000	71 853 000	71 853 000
Netto avsetning/bruk frie fond					
Netto avsetning/bruk bunden fond	-330 000	-320 000	25 000	25 000	25 000
<i>Rammeområdets nettoutgifter</i>	<i>81 717 000</i>	<i>76 774 000</i>	<i>73 872 000</i>	<i>71 878 000</i>	<i>71 878 000</i>
4 Kultur, næring og utvikling	22 287 000	19 358 000	18 895 000	17 928 000	17 903 000
Netto avsetning/bruk frie fond					
Netto avsetning/bruk bunden fond	-3 325 000	-1 920 000	-2 143 000	-1 899 000	-1 892 000
Avskrivninger	-17 000		-3 000	-3 000	-3 000
<i>Rammeområdets nettoutgifter</i>	<i>18 945 000</i>	<i>17 438 000</i>	<i>16 749 000</i>	<i>16 026 000</i>	<i>16 008 000</i>
5 Kirkeformål	2 621 000	2 621 000	2 521 000	2 421 000	2 421 000
6 Politisk styring, kontroll fellesutgifter	-6 793 000	-1 220 000	-1 402 000	-1 292 000	-1 402 000
7 Særregnskap	672 000	-86 000	19 000	19 000	19 000
Netto avsetning/bruk frie fond					
Netto avsetning/bruk bunden fond	-46 000	-176 000	-176 000	-176 000	-176 000
Avskrivninger	16 000				
Renter og avdrag	249 000	262 000	157 000	157 000	157 000
<i>Rammeområdets nettoutgifter</i>	<i>891 000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
8 Rammetilskudd, kons.kraft, eiendomsskatt*	-1 971 000	38 000	38 000	38 000	38 000

15.3 ØKONOMISK OVERSIKTDRIFT - ØKONOMIPLANPERIODEN 2021 - 2024

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-110 070 000	-108 986 000	-107 052 000	-107 052 000	-107 052 000
Inntekts- og formuesskatt	-56 037 000	-60 331 000	-60 331 000	-60 331 000	-60 331 000
Eiendomsskatt	-14 050 000	-12 903 000	-12 903 000	-12 904 000	-12 903 000
Andre skatteinntekter	-6 520 000	-6 520 000	-6 520 000	-6 520 000	-6 520 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-18 938 000	-16 543 000	-12 753 000	-11 584 000	-10 015 000
Overføringer og tilskudd til andre	-72 157 000	-76 063 000	-74 336 000	-73 858 000	-73 851 000
Brukerbetaling	-12 935 000	-12 684 000	-12 684 000	-12 684 000	-12 684 000
Salgs- og leieinntekter	-40 573 000	-38 727 000	-38 727 000	-38 727 000	-38 727 000
SUM DRIFTSINTEKTER	-331 280 000	-332 757 000	-325 306 000	-323 660 000	-322 083 000
Lønnsutgifter	178 232 000	176 739 000	169 502 000	163 176 000	162 988 000
Sosiale utgifter	29 330 000	31 195 000	29 760 000	28 354 000	28 306 000
Kjøp av varer og tjenester	84 267 000	88 544 000	87 180 000	86 754 000	86 571 000
Overføringer og tilskudd til andre	27 817 000	24 276 000	23 676 000	23 595 000	22 906 000
Avskrivninger (inkl. kalk. avskrivninger)	22 851 000	22 897 000	23 140 000	22 896 000	22 889 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	342 497 000	343 651 000	333 258 000	324 775 000	323 660 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	11 217 000	10 894 000	7 952 000	1 115 000	1 577 000
Renteinntekter	-1 369 000	-1 369 000	-1 369 000	-1 369 000	-1 369 000
Utbytter	-4 000 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000
Gevinst og tap finansielle omløpsmidler					
Renteutgifter	8 320 000	8 330 000	8 168 000	8 089 000	6 233 000
Avdrag på lån	15 912 000	16 758 000	17 389 000	17 780 000	18 034 000
NETTO FINANSUTGIFTER	18 863 000	21 019 000	21 488 000	21 800 000	20 198 000
Motpost avskrivninger (inkl. kalk. avskr.)	-22 851 000	-22 897 000	-23 143 000	-22 899 000	-22 892 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 229 000	9 016 000	6 297 000	16 000	-1 117 000
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-2,18 %	-2,71 %	-1,94 %	0,00 %	0,35 %
Disponering eller dekning av netto driftsresultat;					
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-9 267 000				
Overføring til investering	883 000	892 000	892 000	892 000	892 000
Netto avsetninger til eller bruk av budne driftsfond	-148 000	-783 000	-1 139 000	-883 000	-862 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	1 303 000	-9 125 000	-6 050 000	-25 000	1 087 000
Dekning av tidligere års merforbruk					
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 229 000	-9 016 000	-6 297 000	-16 000	1 117 000
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR					

15.4 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING 2021 - 2024

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Investeringer i varige driftsmidler	31 848 000	22 380 000	30 400 000	10 900 000	4 070 000
Tilskudd til andres investeringer	940 000			500 000	400 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	841 000	892 000	892 000	892 000	892 000
Utlån av egne midler					
Avdrag på lån					
Sum investeringsutgifter	33 629 000	23 272 000	31 292 000	12 292 000	5 362 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-4 216 000	-1 896 000	-6 080 000	-2 060 000	0
Tilskudd fra andre	-429 000	-1 650 000			
Salg av varige driftsmidler	-3 800 000	-2 990 000	-2 950 000		
Salg av finansielle anleggsmidler					
Utdeling fra selskaper					
Mottatte avdrag på utlån av egne midler					
Bruk av lån	-24 023 000	-15 844 000	-21 370 000	-9 340 000	-4 470 000
Sum investeringsinntekter	-32 468 000	-22 380 000	-30 400 000	-11 400 000	-4 470 000
Videreutlån	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Bruk av lån til videreutlån	-4 500 000	-4 500 000	-4 500 000	-4 500 000	-4 500 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-841 000	-892 000	-892 000	-892 000	-892 000
Netto avsetninger til eller bruk av bunde investeringsfond					
Netto avsetninger til eller bruk av ubunde investeringsfond	-320 000				
Dekning av tidligere års udekket beløp					
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 161 000	-892 000	-892 000	-892 000	-892 000
Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)					

DETALJERT OPPSTILLING PUNKT 1 INVESTERING I VARIGE DRIFTSMIDLER

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Oppmålingsutstyr		300 000			
Helseplattformen				600 000	4 070 000
Brannstasjon			15 000 000		
Brannsentral GHO		300 000			
Brannverntiltak GHO		2 000 000	4 500 000		
Helsefløy			10 000 000	10 000 000	
Skallsikring GHO, GBU og adm. bygget		200 000	200 000	300 000	
Multisportsanlegg		900 000			
Skifte kunstgress		4 700 000			
Kapasitetsøkning Formofoss vannver - Bjørgan	5 000 000	12 000 000			

Handlingsprogram og økonomiplan 2021-2024 – Budsjett 2021

Pumpestasjon Bjørgan		400 000			
Pumpestasjon Harran		500 000			
Asfaltering Folkehøgskolbakken		500 000			
Ladestasjon egen El-biler			700 000		
Mobilmast Gartland		580 000			
Velferdsteknologi	4 734 000				
Kapasitetsøkning Formofoss - Bjørgan	848 000				
Enøk ombygging varmeanlegg Rønningen barnehage	461 000				
Kjøp av leiligheter Sanddøla	2 214 000				
Stiprosjekt Namsen	438 000				
Gjerde GBU	280 000				
Kjøleagregat GHO Ventilasjon Aog D fløy	500 000				
Rassikring Formo	235000				
Utfasing oljefyr	350000				
Ny avløpspumpestasjon Sundspetten	800 000				
Gang og sykkelvei fram til Grong dyreklinikk	225 000				
Ny asfalt Sagveien	400 000				
Grong næringspark infrastruktur	13 623 000				
Flytting av A Urstads båtbyggerverksted	1 066 000				
Taktekking kommunehuset	674000				
SUM	31 848 000	22 380 000	30 400 000	10 900 000	4 070 000

DETALJERT OPPSTILLING Aksjer og andeler

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Egenkapitalinnskudd KLP	892 000	892 000	892 000	892 000

DETALJERT OPPSTILLING tilskudd fra andre

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Tilskudd multisportsanlegg	450 000			
Spillemidler skifte kunstgress	1 200 000			
SUM	1 650 000			

DETALJERT OPPSTILLING Salgsinntekter

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Salg av kommunle boliger	-2 990 000	-2 950 000		

15.5 INVESTERINGSBUDSJETT FOR 2021 PÅ KONTONIVÅ.

	Beskrivelse	Budsjett 2021
7205	Formidlingslån	
05100	Avdrag på lån	1 250 000
05200	Utlån	4 500 000
09100	Bruk av lån	-4 500 000
09200	Avdrag på utlån	-1 250 000
	Netto Formidlingslån	0

7586	Kapasitetsutvidelse Formofoss/Bjørgan vannverk	
02301	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	12 000 000
	Netto Kapasitetsutvidelse Formofoss/Bjørgan vannverk	12 000 000

7603	Egenkapitalinnskudd i KLP	
05292	Egenkapitalinnskudd	892 000
	Netto Egenkapitalinnskudd i KLP	892 000

7718	Skallsikring GHO, GBU og adm,bygget	
02301	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	160 000
04290	Merverdiavgift	40 000
	Skallsikring	200 000

7678	Salg boliger 2019 - 2021	
06701	Salg av boliger	-2 990 000
	Netto Salg boliger	-2 990 000

7707	Oppmålingsutstyr	
02000	Inventar og utstyr	240 000
04290	Merverdiavgift	60 000
	Netto Oppmålingsutstyr	300 000

7718	Skallsikring GHO, GBU og Adm. bygg	
02301	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	160 000
04290	Merverdiavgift	40 000
	Netto Skallsikring	200 000

7713	Brannsentral	
02301	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	240 000

	Beskrivelse	Budsjett 2021
04290	Merverdiavgift	60 000
	Netto brannsentral	200 000

7709	Pumpestasjon avløp Bjørgan	
02301	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	400 000
	Netto pumpestasjon Bjørgan	400 000

7708	Pumpestasjon avløp Harran	
02301	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	500 000
	Netto pumpestasjon Harran	500 000

7610	Brannverntiltak GHO	
02300	Tjenester vedr. nybygg bygninger/anlegg	1 600 000
04290	Merverdiavgift	400 000
	Netto brannverntiltak GHO	2 000 000

7715	Multisportsanlegg	
02303	Tjenester vedr. nyanlegg parker/uteområder	720 000
04290	Merverdiavgift	180 000
07000	Statstilskudd	-450 000
	Netto multisportsanlegg	450 000

7699	Kunstgress	
02303	Tjenester vedr. nyanlegg parker/uteområde	3 760 000
04290	Merverdiavgift	940 000
08300	Spillemidler	-1 200 000
	Netto Kunstgress	3 500 000

7702	Asfaltering folkehøgskolbakken	
02302	Tjenester vedr. nyanlegg vegger	400 000
04290	Merverdiavgift	100 000
	Netto Asfaltering folkehøgskolbakken	500 000

7712	Mobilmast Gartland	
02301	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	464 000
04290	Merverdiavgift	116 000

	Beskrivelse	Budsjett 2021
	Netto Mobilmast Gartland	580 000

9900	Finansiering	
07290	Komp.for merverdiavgift investeringsregnskap	-1 896 000
09100	Bruk av lån	-15 844 000
09700	Overføring fra driftsregnskapet	-892 000
	Netto Finansiering	-54 570 000

16 Vedlegg Gebyrregulativ

	Prosentvis endring	Økning i kroner	Ny sats fom. 1.1.2021
ENDRING AV VANN- AVLØP- RENOVASJON OG FEIEGEBYRENE FRA 1.1.2021. (ekskl. mva.)			
Engangsgebyr tilknytning		100,-	1.100,-
Abonnementsgebyr vann - næring	5,0%	60,-	1 259,-
Abonnementsgebyr vann - bolig	5,0%	60,-	1 259,-
Abonnementsgebyr avløp - næring	2,0%	35,-	1 783,-
Abonnementsgebyr avløp - bolig	2,0%	35,-	1 783,-
Vannmåler- enhetspris for vann kr/m ³	5,0%	0,42	8,82
Vannmåler- enhetspris for avløp kr/m ³	2,0%	0,31	15,74
Årsleie vannmåler inntil 25 millimeter	5%	14,-	294,-
Årsleie vannmåler inntil 26 -50 millimeter	5%	21,-	442,-
Årsleie vannmåler over 51 millimeter	5%	35,-	735,-
Gebyr for manglende måleravlesning			1 100,-
Vann Sats 1 - inntil 150 m ² bruksareal	5,0%	76,-	1 587,-
Vann Sats 2 - mellom 151 m ² – 200 m ² bruksareal	5,0%	101,-	2 115,-
Vann Sats 3 - mellom 201 m ² – 250 m ² bruksareal	5,0%	126,-	2 642,-
Vann Hytter, fritidshus (Inkl. Bjørgan)	5,0%	38,-	794,-
Avløp Sats 1 - inntil 150 m ² bruksareal	2,0%	56,-	2 834,-
Avløp Sats 2 - mellom 151 m ² – 200 m ² bruksareal	2,0%	74,-	3 777,-
Avløp Sats 3 - mellom 201 m ² – 250 m ² bruksareal	2,0%	93,-	4 722,-
Avløp Hytter, fritidshus (Inkl. Bjørgan)	2,0%	28,-	1 417,-
Renovasjon Abonnement 140 l	4,0%	137,-	3 565,-
Renovasjon Abonnement 240 l	4,0%	152,-	3 961,-
Renovasjon Abonnement 360 l	4,0%	175,-	4 555,-
Abonnement samarbeid overflate bunntømt og nedgravd	4,0%	152,-	3 961,-
Abonnement årlig fritak (20% av 240 liter)	4,0%	30,-	792,-
Skifte av beholder, pr beholder	4,0%	8,-	208,-
Heimekompostering, rabatt	4,0%	8,-	208,-
Hytterrenovasjon (fritidsbolig)	7,0%	57,-	867,-
Tillegg for stativ mellom 10-30 meter fra godkjent veg	4,0%	20,-	520,-
Tillegg for stativ mellom 30-50 meter fra godkjent veg	4,0%	40,-	1 000,-
Caravanoppstilling	4,0%	28,-	434,-
Slamtømming Pris pr. tank 0-5 m3. Tømmes årlig	10,0%	157,-	1 727,-
Slamtømming Pris pr. tank over 5 m3. Tømmes årlig	10,0%	185,-	2 035,-
Slamtømming Pris pr. tank 0-5 m3. Hytte/fritidsbolig Tømmes hvert 2. år (årlig pris)	10,0%	79,-	864,-
Ekstratømming 0-5 m3 gjelder også hytte/fritidsbolig	10,0%	157,-	1 727,-
Ekstratømming over 5 m3 gjelder også hytte/fritidsbolig	10,0%	185,-	2 035,-
Nødtømming 0-5 m3 gjeler også hytte/fritidsbolig	10,0%	407,-	4 480,-
Tillegg pr. m3 over 5 m3 gjelder også hytte/fritidsbolig	10,0%	32,-	352,-
Et pipeløp på en bygning	uendret		453,-
For andre og/eller flere pipeløp	uendret		291,-
Feiing fritidsbolig	uendret		265,-
Fjerning av beksot eller andre oppdrag, pr. time	uendret		750,-

	Prosentvis endring	Økning i kroner	Ny sats fom. 1.1.2021
BETALINGSSATSER 2021 I BARNEHAGE, SFO, MUSIKK- OG KULTURSKOLEN			
Barnehage - heltid		95,-	3 230,-
Barnehage - 80% plass		80,-	2 750,-
Barnehage - 60% plass		65,-	2 225,-
Barnehage - 40% plass		45,-	1 595,-
Dagsats for kjøp av enkeltdager		10,-	330,-
Matpenger helplass		uendret	210,-
Matpenger 80% plass		uendret	170,-
Matpenger 60% plass		uendret	110,-
Matpenger 40% plass		uendret	90,-
For sein henting 10 min.		5,-	225,-
SFO, Helplass		200,-	2 560,-
SFO, 80%		110,-	2 260,-
SFO, 60%		90,-	1 830,-
SFO, 40%		65,-	1 325,-
Ettermiddagstilbud		95,-	1 985,-
Korttidstilbud		35,-	740,-
Kjøp av enkeltdager SFO		5,-	225,-
For sein henting SFO,		5,-	225,-
Norskopplæring uten rett og plikt			2 200,-
Instrumentopplæring		Uendret til 1.8.2021	3 494,-
Musikkmore		Uendret til 1.8.2021	2 621,-
Musikkbarnehage		Uendret til 1.8.2021	1 834,-
Hobbyaktivitetskurs		Uendret til 1.8.2021	2 570,-
BETALINGSSATSER FOR PRAKTISK BISTAND M.M. 2020			
		2,-	77,-
Matombringning Tørrmat (frokost/kvelds)		5,-	85,-
For beboere i tryde- og omsorsboliger GHO som har kaffeservering med tilbehør på sykeheimen og servering for egne besøkende	uendret	1,-	170,- / mnd
Besøkende – middag		5,-	130,-
Besøkende - tørrmåltid		5,-	80,-
Hjemmetjenestene – under 2 G	uendret		97,-
Hjemmetjenestene – mellom 2 og 3 G		5,-	135,-
Hjemmetjenestene – mellom 3 og 4 G		20,-	180,-
Hjemmetjenestene – mellom 4 og 5 G		20,-	250,-
Hjemmetjenestene – over 5 G		20,-	320,-
Trygghetsalarmer, månedsleie	uendret		295,-
Vaskeritjenester, pris pr. del	uendret		21,-
Faste vaskeritjenester	uendret		240,- / mnd.
Dagsentertilbud, pr. dag (nytt)Følger nasjonal sats.	-	15,-	170,-

17 Kommunestyrets vedtak av 17.12.2020.

18 Vedlegg: Oversikt over investeringstiltak som er lagt inn i perioden 2020-2023.

Oppmålingsutstyr. Prosjektnr 7707									
Anskaffelse av nytt oppmålingsutstyr til bruk i vertskommunesamarbeidet. Dagens utstyr begynner å bli gammelt og det er behov for nytt utstyr for å drive en mest mulig effektiv tjeneste. (Grong er vertskommune for Namsskogan, Røyrvik og Lierne og i tillegg selges tjenester til Snåsa og Høylandet.)									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Kart- og delingsforretning (7084)									
02000 Inventar og utstyr					240 000	0	0	0	240 000
04290 Merverdiavgift					60 000	0	0	0	60 000
Sum investeringer					300 000	0	0	0	300 000
Ansvar: Finansiering (9200)									
Bruk av lån					-240 000	0	0	0	-240 000
Bruk av mva komp					-60 000	0	0	0	-60 000
Sum finansiering					-300 000	0	0	0	-300 000
Sum renter					1 860	3 441	3 069	2 697	11 067
Sum avdrag					12 000	24 000	24 000	24 000	84 000
SUM NETTO					13 860	27 441	27 069	26 697	95 067
DRIFTSKONSEKVENSER									

Helseplattformen.

Dette er et felles journalssystem som er tenkt gjelde for hele Midt-Norge. Omfatter region fra Møre til nordlandsgrensa. Helseplattformen er tenkt å erstatte alle journalssystemer innenfor helse i både kommuner og Helseforetak. Ut ifra dagens signaler vil det være aktuelt med en innføring i løpet av 2023. Kostandsmodellen er fortsatt under utarbeidelse. Hvis man tar utgangspunkt i kostnadene som er beregnet for Trondheim kommune vil man kunne legge til grunn en kostnad på 300,- kr pr. innbygger. Dette beløpet kan endre seg når alle faktorene er bedre kartlagt. Som grunnlag for økonomiplan legges det derfor til grunn et tilsvarende beløp. Videre vil det komme en kostnad for drift i overgangsfasen, hvor man må ha tilgang til begge systemene. Dette er stipulert til en tidsperiode på 9 måneder. Disse kostnadene ligger inne i beløpet og baserer seg på erfaringstall utarbeidet av Trondheim kommune. Kostnadene med innføringsprossessen er også avhengig av hvordan samhandlingen med felles prosjektleder i Namdalen utvikler seg, og i hvilken grad hver enkelt kommune må stå for innføringsarbeidet. Eller om man kan dra synergieffekter av samarbeid. Andelen av kostnaden som må utløses ved utløsning av opsjon er fortsatt ikke avklart. Men i henhold til erfaringer med tidligere avtaler må man forvente en kostnad her.

					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Administrasjon helse og omsorg (3000)									
02000 Inventar og utstyr					0	0	600 000	4 070 000	4 670 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					0	0	-600 000	-4 070 000	-4 670 000
Sum finansiering					0	0	-600 000	-4 070 000	-4 670 000
Sum renter					0	0	4 650	40 378	45 028
Sum avdrag					0	0	20 000	175 666	195 666
Driftskonsekvenser									
Administrasjon helse og omsorg (3000)									
14700 Diverse tilskudd					0	0	300 000	300 000	600 000
SUM NETTO					0	0	324 650	516 044	840 694
DRIFTSKONSEKVENSER									

I-4009 Skallsikring GHO, GBU og Adm bygget. Prosjekt 7718									
Starte anskaffelse av nytt dørlåssystem på kommunale formålsbygg. I første fase prioriteres Grong helse-og omsorgstun, Grong barne-og ungdomskole og kommunehuset.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt på prosjektet
Forvaltningsutgifter eiendommer ramme 4 (4009)									
02301 Tjenester vedr. nye tekniske anlegg					160 000	160 000	240 000	0	560 000
04290 Merverdiavgift					40 000	40 000	60 000	0	140 000
Sum investeringer					200 000	200 000	300 000	0	700 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					-160 000	-160 000	-240 000	0	-560 000
Bruk av mva.komp					-40 000	-40 000	-60 000	0	-140 000
Sum finansiering					-200 000	-200 000	-300 000	0	-700 000
Sum renter					1 240	3 596	6 407	7 750	18 993
Sum avdrag					5 333	15 999	29 332	37 332	87 996
SUM NETTO					6 573	19 595	35 739	45 082	106 989
DRIFTSKONSEKVENSER									

Salg av boliger 2021/2022. Prosjekt 7678									
Beskrivelse	Salg av kommunale boliger 2021;				2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
	Rønningenstien 21	250.000,-							
	Lokstallstien 7	400.000,-							
	Andeler Sanddøla Panorama	2.340.000,-							
	Salg kommunale boliger 2022;								
	Lokstallvegen 6	350.000,-							
	Ravnklovegen 42	1.300.000,-							
	Lokstallstien 1	1.300.000,-							
Eiendomsdrift utleieleiligheter (4100)									
06701 Salg av boliger	0	0	0	0	-2 990 000	-2 950 000	0	0	-5 940 000
Brukes til finansiering andre prosjekt.					-2 990 000	-2 950 000	0	0	-5 940 000

Brannstasjon 2022. Prosjekt 7679.

Arbeidstilsynet har gitt kommunen pålegg om å gjennomføre tiltak som sikrer at arbeidslokalene ved Namdal brann- og redningsvesen sin brannstasjon i Grong blir utformet og innredet slik at kravene i forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler blir tilfredsstillt. Dette jfr. arbeidsmiljølovens § 3-1 første ledd og andre ledd bokstav c og forskrift om systematisk helse, og miljø og sikkerhetsarbeid § 5 andre ledd nr. 6

Det er satt en frist for ferdigstilling til 01.01.2022 og en egen frist for rapportering av framdriften innen 01.04.2021.

I budsjettet er det lagt til grunn bygging av ny brannstasjon da dette anses å gi beste løsning både i forhold til økonomi og praktisk bruk.
(Det søkes arbeidstilsynet om fristutsettelse fram til 01.01.2023)

					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Brannstasjon (4112)									
02300 Tjenester vedr. nybygg bygninger/anlegg					0	12 000 000	0	0	12 000 000
04290 Merverdiavgift					0	3 000 000	0	0	3 000 000
Sum investeringer					0	15 000 000	0	0	15 000 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					0	-12 000 000	0	0	-12 000 000
Bruk av mva.komp					0	-3 000 000	0	0	-3 000 000
Sum finansiering						-15 000 000			-15 000 000
Sum renter					0	93 000	183 210	179 490	455 700
Sum avdrag					0	120 000	240 000	240 000	600 000
SUM NETTO					0	213 000	423 210	419 490	1 055 700
DRIFTSKONSEKVENSER									

Brannsentral GHO. Prosjekt 7713.									
Anskaffelse av ny brannsentral med tilhørende utstyr. Ved Grong helse og omsorgstun er det påvist flere avvik knyttet til brannverntiltak deriblant behov for ny brannsentral.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Eiendomsdrift helse og omsorgstun (4131)									
02301 Tjenester vedr. nye tekniske anlegg					240 000	0	0	0	240 000
04290 Merverdiavgift					60 000	0	0	0	60 000
Sum investeringer					300 000	0	0	0	300 000
Finansiering (9200)									
Bruk av mva.komp					-60 000	0	0	0	-60 000
Bruk av salgsinntekter					-240 000				-240 000
Netto finansiering nye tiltak					300 000	0	0	0	-300 000
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Brannverntiltak GHO gjennomføring. Prosjekt 7610.

Ved Grong helse og omsorgstun er det påvist flere avvik knyttet til brannverntiltak.

Dette er dokumentert i en egen brannrapport datert 16.05.2014 og ved årlig branntilsyn. (Rapporten behandlet av formannskapet 01.12.2015)

					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Eiendomsdrift helse og omsorgstun (4131)									
02300 Tjenester vedr. nybygg bygninger/anlegg					1 600 000	3 600 000	0	0	5 200 000
04290 Merverdiavgift					400 000	900 000	0	0	1 300 000
Sum investeringer					2 000 000	4 500 000	0	0	6 500 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					-780 000	-1 210 000	0	0	-1 990 000
Bruk av mva.komp					-400 000	-900 000	0	0	-1 300 000
Bruk av salgsinntekt					-820 000	-2 390 000			-3 210 000
Sum finansiering					-2 000 000	-4 500 000	0	0	-6 500 000
Sum renter					6 045	21 287	30 141	29 523	86 996
Sum avdrag					7 800	27 700	39 800	39 800	115 100
SUM NETTO					13 845	48 987	69 941	69 323	202 096
DRIFTSKONSEKVENSER									

Helsefløy 2022/2023. Prosjekt 7614.										
H.fløya ved GHO omfatter familiebasen, legkontoret og basefunksjon for hjemmesykepleien.										
Bygningsmassen har behov for restaurering og noe ombygging. Bedre lydisolering av romfunksjoner, solavskjeming, ventilasjonsanlegg og el.anlegg. Før det innhentes tilbud bør det gjennomføres en revidering av forprosjektet med oppdatering av løsninger og ny behandling av forprosjektet.										
						2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Eiendomsdrift helse og omsorgstun (4131)										
02300Tjenester vedr. nybygg bygninger/anlegg						0	8 000 000	8 000 000	0	16 000 000
04290 Merverdiavgift						0	2 000 000	2 000 000	0	4 000 000
Sum investeringer						0	10 000 000	10 000 000	0	20 000 000
Finansiering (9200)										
Bruk av lån						0	-8 000 000	-8 000 000	0	-16 000 000
Bruk av mva.komp						0	-2 000 000	-2 000 000	0	-4 000 000
Sum finansiering						0	-10 000 000	-10 000 000	0	-20 000 000
Sum renter						0	62 000	184 140	241 800	487 940
Sum avdrag						0	80 000	240 000	320 000	640 000
SUM NETTO						0	142 000	424 140	561 800	1 127 940
DRIFTSKONSEKVENSER										

Multisporttsanlegg. Prosjekt 7715.									
Bygging av multisportsanlegg. Dette er en utendørs aktivitetspark beregnet for alle aldersgrupper. Anlegget er vedtatt innarbeidet i samband med kommunestyrets vedtak av kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet den 15.10.2020.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Grong sports- og fritidspark (4183)									
02303 Tjenester vedr. nyanlegg parker/uteområde					720 000	0	0	0	720 000
04290 Merverdiavgift					180 000	0	0	0	180 000
Sum investeringer					900 000	0	0	0	900 000
Bruk av mva.komp					-180 000	0	0	0	-630 000
Salgsinntekt					-270 000				-270 000
Statstilskudd					-450 000				-450 000
Sum finansiering					-900 000	0	0	0	-900 000
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Skife av kunstgress 2021. Prosjekt 7699.

Fjerne gammelt kunstgress og anskaffelse av nytt dekke.

Dagens anlegg har overskredet forventet levetid og begynner å bli nedslitt. Samtidig er det mye bruk av banen både av idrettslaget og Grong videregående skole.

Finansieringsplan forutsetter spillemidler og sponsormidler.

					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Grong sports- og fritidspark (4183)									
02303 Tjenester v edr. nyanlegg parker/uteområde					3 760 000	0	0	0	3 760 000
04290 Merverdiavgift					940 000	0	0	0	940 000
Sum investeringer					4 700 000	0	0	0	4 700 000
Bruk av salgsinntekt					-1 260 000				-1 260 000
Bruk av lån					-1 300 000	0	0	0	-1 300 000
Sum tilskudd					-1 200 000	0	0	0	-1 200 000
Bruk av mva.komp					-940 000	0	0	0	-940 000
Sum finansiering					-4 700 000	0	0	0	-4 700 000
Sum renter					10 075	18 639	16 624	14 609	59 947
Sum avdrag					65 000	130 000	130 000	130 000	455 000
Driftskonsekvenser									
Grong sports- og fritidspark (4183)									
18902 Sponsorinntekter					-120 000	-120 000	-120 000	-120 000	-480 000
SUM NETTO					-44 925	28 639	26 624	24 609	34 947
DRIFTSKONSEKVENSER									

Kapasitetsøkning Formofoss vannverk – Bjørgan. Prosjekt 7586									
Etablering av ny vannkilde, nytt ledningsnett og bygging av 2 nye høydebasseng. Tiltaket gjennomføres i henhold til vedtatt forprosjekt i kommunestyret 18.06.2019. Hensikten er å oppnå økt vannforsyningskapasitet for boligbebyggelse på Formofoss og fritidsboliger på Bjørgan. Etter at det er innhentet samlet tilbud framlegges ny utbyggingssak med korrigert kostnadsoverslag og finansieringsplan.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Vannverk distribusjon (4301)									
02301 Tjenester vedr. nye tekniske anlegg					12 000 000	0	0	0	12 000 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					-12 000 000	0	0	0	-12 000 000
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Pumpestasjon avløp Bjørgan, Prosjekt 7709.									
Bygging av ny pumpestasjon Bjørgan. Fortsette strategien med utskifting av gamle pumpestasjoner for å øke driftssikkerhet og redusere risiko for forurensning.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Kloakk og ledningsnett (4303)									
02301 Tjenester vedr. nye tekniske anlegg					400 000	0	0	0	400 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					-400 000	0	0	0	-400 000
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Pumpestasjon avløp Harran. Prosjekt 7708.									
Bygging av ny pumpestasjon Harran. Fortsette strategien med utskifting av gamle pumpestasjoner for å øke driftssikkerhet og redusere risiko for forurensning.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Kloakk og ledningsnett (4303)									
02301 Tjenester vedr. nye tekniske anlegg					500 000	0	0	0	500 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					-500 000	0	0	0	-500 000
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Asfaltering folkehøgskolbakken 2021. Prosjekt 7702.									
Asfaltering vegen opp til Namdals folkehøgskole.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Kommunale veier (4310)									
.02302 Tjenester vedr. nyanlegg veier					400 000	0	0	0	400 000
04290 Merverdiavgift					100 000	0	0	0	100 000
Sum investeringer					500 000	0	0	0	500 000
Finansiering (9200)									
Bruk av mva.komp.					-100 000	0	0	0	-100 000
Bruk av salgsinntekt					-400 000				-400 000
Sum finansiering					-500 000	0	0	0	-500 000
SUM NETTO					0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER									

Ladestasjoner egne EI-biler. Prosjekt 7710.										
Anskaffelse av ladestasjon som plasseres på kommunal parkeringsplass vest for kommunehuset. Tilrettelegge slik at kommunens bilpark kan fases over til el biler.										
						2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Kommunale veier (4310)										
02302 Tjenester vedr. nyanlegg veier						0	560 000	0	0	560 000
04290 Merverdiavgift						0	140 000	0	0	140 000
Sum investeringer						0	700 000	0	0	700 000
Finansiering (9200)										
Bruk av salgsinntekter						0	-560 000	0	0	-560 000
Bruk av mva.komp						0	-140 000	0	0	-140 000
Sum investering						0	-700 000	0	0	-700 000
SUM NETTO						0	0	0	0	0
DRIFTSKONSEKVENSER										

Mobilmast Gartland. Prosjekt 7712.									
Finansiering av mobilmast Gartland. Det framlegges egen sak for redegjørelse av prosjektet.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Andre tiltak næringsutvikling (4403)									
02301 Tjenester vedr. nye tekniske anlegg					464 000	0	0	0	464 000
04290 Merverdiavgift					116 000	0	0	0	116 000
Sum investeringer					580 000	0	0	0	580 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					-464 000	0	0	0	-464 000
Bruk av mva.komp					-116 000	0	0	0	-116 000
Sum finansiering					-580 000	0	0	0	-580 000
Sum renter					3 596	6 922	6 562	6 204	23 284
Sum avdrag					11 600	23 200	23 200	23 200	81 200
SUM NETTO					15 196	30 122	29 762	29 404	104 484
DRIFTSKONSEKVENSER									

Investeringstilskudd Grong kirke									
Det er behov for restaurering av kirketårnet.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Grong kirkelige fellesråd (5000)									
04700 Diverse tilskudd					0	0	0	400 000	400 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					0	0	0	-400 000	-400 000
Sum renter					0	0	0	3 100	3 100
Sum avdrag					0	0	0	5 000	5 000
SUM NETTO					0	0	0	8 100	8 100
DRIFTSKONSEKVENSER									

Investeringstilskudd Harran kirke									
Det er behov for restaurering av kirketårnet.									
					2021	2022	2023	2024	Totalt i perioden
Grong kirkelige fellesråd (5000)									
04700 Diverse tilskudd		0	0	0	0	0	500 000	0	500 000
Finansiering (9200)									
Bruk av lån					0	0	-500 000	0	-500 000
Sum renter					0	0	3 875	7 605	11 480
Sum avdrag					0	0	6 250	12 500	18 750
SUM NETTO					0	0	10 125	20 105	30 230
DRIFTSKONSEKVENSER									

